

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

L 304

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

54 tomas

2011 m. lapkričio 22 d.

Turinys

I Įstatymo galią turintys teisės aktai

REGLAMENTAI

- ★ 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1168/2011, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2007/2004, įsteigiantis Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūrą 1
- ★ 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas (EB) Nr. 608/2004 ⁽¹⁾ 18

DIREKTYVOS

- ★ 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB ⁽¹⁾ 64

Kaina: 4 EUR

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE

LT

Aktai, kurių pavadinimai spausdinami paprastu šriftu, yra susiję su kasdieniu žemės ūkio reikalų valdymu ir paprastai galioja ribotą laikotarpį.

Visų kitų aktų pavadinimai spausdinami ryškesniu šriftu ir prieš juos dedama žvaigždutė.

I

(Įstatymo galią turintys teisės aktai)

REGLAMENTAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 1168/2011

2011 m. spalio 25 d.

kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2007/2004, įsteigiantis Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūrą

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

Todėl svarstoma galimybė nustatyti bendras išorės sienų kontrolės bei stebėjimo standartų ir procedūrų taisykles;

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 74 straipsnį ir 77 straipsnio 2 dalies b ir d punktus,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

perdavus įstatymo galią turinčio teisės akto projektą nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

(1) pagrindinis Sąjungos politikos tikslas yra toliau plėtoti į ateitį orientuotą ir visapusišką Europos migracijos politiką, grindžiamą žmogaus teisėmis, solidarumu ir atsakomybe, ypač toms valstybėms narėms, kurios patiria specifinių ir neproporcingai didelių sunkumų;

(2) Sąjungos politikos išorės sienų srityje tikslas – integruotas sienų valdymas, kuriuo būtų užtikrinamas vienodas ir aukštas kontrolės bei stebėjimo lygis ir kuris yra būtina laisvo asmenų judėjimo Sąjungoje aspektas ir pagrindinė laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės sudedamoji dalis.

(3) siekiant veiksmingai įgyvendinti bendras išorės sienų kontrolės bei stebėjimo standartų ir procedūrų taisykles, reikia labiau koordinuoti valstybių narių operatyvų bendradarbiavimą;

(4) veiksmingai valdant valstybių narių išorės sienas pasitelkus patikrinimus ir stebėjimą yra lengviau kovoti su neteisėta imigracija ir prekyba žmonėmis ir sumažinti grėsmę valstybių narių vidaus saugumui, viešajai tvarkai, visuomenės sveikatai bei valstybių narių tarptautiniams santykiams;

(5) išorės sienų kontrolė svarbu ne tik valstybei narei, prie kurios išorės sienų ji vykdoma, bet ir visoms vidaus sienų kontrolę panaikinusioms valstybėms narėms;

(6) 2004 m. Taryba priėmė 2004 m. spalio 26 d. Reglamentą (EB) Nr. 2007/2004, įsteigiantį Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūrą ⁽³⁾ (Frontex) (toliau – Agentūra), kuri pradėjo veikti 2005 m. gegužės mėn. Reglamentas (EB) Nr. 2007/2004 2007 m. buvo iš dalies pakeistas 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 863/2007, nustatančiu Skubios pasienio pagalbos būrių sudarymo mechanizmą ⁽⁴⁾;

⁽¹⁾ OL C 44, 2011 2 11, p. 162.

⁽²⁾ 2011 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2011 m. spalio 10 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 349, 2004 11 25, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 199, 2007 7 31, p. 30.

- (7) tolesnis Agentūros vaidmens stiprinimas atitinka Sąjungos tikslą vystyti politiką, skirtą laipsniškam integruoto sienų valdymo koncepcijos įgyvendinimui. Agentūra, neviršydamą savo įgaliojimų, turėtų padėti valstybėms narėms įdiegti tą koncepciją, kaip numatyta 2006 m. gruodžio 4–5 d. Tarybos išvadose dėl integruoto sienų valdymo;
- (8) 2009 m. gruodžio 10–11 d. Europos Vadovų Tarybos priimtoje daugiametėje programoje „Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė piliečių labui“ (toliau – Stokholmo programa) raginama aiškiau apibrėžti ir padidinti Agentūros vaidmenį išorės sienų valdymo srityje;
- (9) todėl reikėtų peržiūrėti Agentūros įgaliojimus siekiant, visų pirma, padidinti jos operacijų vykdymo gebėjimus ir užtikrinti, kad visos priemonės, kurių imamasi, būtų proporcingos siekiamiems tikslams bei veiksmingos ir vykdančios priemonės būtų visiškai gerbiamos pagrindinės teisės ir pabėgėlių bei prieglobsčio prašytojų teisės, įskaitant visų pirma draudimą grąžinti;
- (10) atsižvelgiant į turimus techninius išteklius, reikėtų padidinti esamas galimybes teikti veiksmingą pagalbą valstybėms narėms praktiniams išorės sienų valdymo aspektams įgyvendinti. Agentūra turėtų gebėti pakankamai tiksliai planuoti bendrų operacijų ar bandomųjų projektų koordinavimą;
- (11) užtikrinus minimalų remiantis metinėmis dvišalėmis derybomis ir susitarimais Agentūros ir (arba) valstybių narių tiekiamos privalomos reikalingos techninės įrangos kiekį, bus gerokai lengviau planuoti ir įgyvendinti Agentūros koordinuojamas numatytas operacijas;
- (12) Agentūra turėtų tvarkyti valstybių narių arba Agentūros turimos techninės įrangos bei valstybių narių ir Agentūros bendrai valdomos įrangos sąrašus, sukurdamą ir tvarkydama centralizuotą techninės įrangos rezervo registrą. Tame rezerve turėtų būti minimalus techninės įrangos, reikalingos, kad Agentūra galėtų vykdyti veiklą, kiekis;
- (13) kad būtų užtikrintas operacijų veiksmingumas, Agentūra turėtų sukurti sienos apsaugos pareigūnų būrius. Valstybės narės turėtų tiems būriams skirti pakankamai kvalifikuotų sienos apsaugos pareigūnų ir sudaryti galimybę jų dislokavimui, išskyrus atvejus, kai jos susiduria su išskirtinėmis aplinkybėmis, dėl kurių tampa itin sunku vykdyti nacionalines užduotis;
- (14) į tuos būrius Agentūra turėtų galėti skirti sienos apsaugos pareigūnus, kurie valstybių narių būtų komandiruojami į Agentūrą laikinam darbui kaip nacionaliniai ekspertai, kuriems vykdančios savo užduotis ir įgaliojimus turėtų būti taikoma ta pati teisinė sistema kaip ir tiesiogiai valstybių narių į tuos būrius skirtiems pakviestiesiems pareigūnams. Agentūra turėtų pritaikyti savo vidaus taisykles dėl komandiruojamųjų nacionalinių ekspertų, kad vykdančios bendras operacijas ir bandomuosius projektus priimančioji valstybė narė galėtų duoti tiesioginius nurodymus sienos apsaugos pareigūnams;
- (15) gerai apibrėžtas veiklos planas, įskaitant vertinimą ir pareigą pranešti apie įvykius, dėl kurio Agentūra susitarė su priimančia valstybe narė, pasikonsultavę su dalyvaujančiomis valstybėmis narėmis, prieš bendrų operacijų ar bandomųjų projektų pradžią, bus labai naudingas siekiant šio reglamento tikslų, nes bendrų operacijų ir bandomųjų projektų koordinavimo *modus operandi* bus labiau sudėtingas;
- (16) Agentūra turėtų naudoti pranešimų apie nenumatytus įvykius sistemą, kad atitinkamoms nacionalinėms valdžios institucijoms ir savo Valdančiajai tarybai (toliau – Valdančioji taryba) perduotų visą informaciją apie pagrįstus įtarimus dėl, visų pirma, Reglamento (EB) Nr. 2007/2004 arba Šengeno sienų kodekso, nustatyto Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 562/2006 (¹), įskaitant pagrindines žmogaus teises, pažeidimų vykdančias bendras operacijas, bandomuosius projektus ar teikiant skubią pagalbą;
- (17) rizikos analizė yra svarbiausia operacijų vykdymo prie išorės sienų dalis. Jos kokybė turėtų būti pagerinta, pradedant naudoti valstybių narių gebėjimo susidoroti su kylančiais sunkumais, įskaitant esamas ir būsimas grėsmes ir sunkumus prie išorės sienų, vertinimo metodą. Tačiau atliekant tuos įvertinimus neturėtų būti pažeidžiamas Šengeno vertinimo mechanizmas;
- (18) Agentūra turėtų valstybių narių nacionaliniams sienos apsaugos pareigūnų instruktoriams rengti Europos lygmens mokymus, įskaitant pagrindinių teisių, galimybes pasinaudoti tarptautine apsauga ir galimybes naudotis prieglobsčio procedūrine apsauga, ir rengti kompetentingų nacionalinių tarnybų pareigūnams skirtus papildomus mokymus bei seminarus, susijusius su išorės sienų kontrole bei stebėjimu ir valstybėse narėse neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių išsiuntimu. Agentūra gali rengti mokymus, įskaitant mainų programą, kartu su valstybėmis narėmis jų teritorijoje. Valstybės narės turėtų įtraukti Agentūros darbo šioje srityje rezultatus į savo sienos apsaugos pareigūnų nacionalines mokymo programas;
- (19) Agentūra turėtų stebėti su jos veiklos sritimi susijusių mokslinių tyrimų raidą, prie jos prisidėti ir išplatinti tą informaciją Komisijai bei valstybėms narėms;

(¹) OL L 105, 2006 4 13, p. 1.

- (20) daugumoje valstybių narių neteisėtai jose esančių trečiųjų valstybių piliečių grąžinimo praktiniai aspektai priklauso už išorės sienų kontrolę atsakingų institucijų kompetencijai. Kadangi akivaizdžiai naudingiau atlikti tuos veiksmus Sąjungos lygmeniu, Agentūra, visiškai laikydamasi Sąjungos grąžinimo politikos, turėtų atitinkamai užtikrinti valstybių narių bendro grąžinimo operacijų koordinavimą arba organizavimą, taip pat nustatyti geriausią praktiką, susijusią su kelionės dokumentų įgijimu, ir apibrėžti elgesio kodeksą, kurio reikėtų laikytis išsiunčiant neteisėtai valstybių narių teritorijose esančius trečiųjų šalių piliečius. Sąjungos finansavimas neturėtų būti skiriamas veiklai ar operacijoms, kurias vykdančios valstybės laikoma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Pagrindinių teisių chartija);
- (21) siekdamas atlikti savo misiją ir tiek, kiek reikia uždaviniams atlikti, Agentūra gali bendradarbiauti su Europolu, Europos prieglobsčio paramos biuru, Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra ir kitomis Sąjungos agentūromis ir įstaigomis, trečiųjų šalių kompetentingomis institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis, kompetentingomis Reglamento (EB) Nr. 2007/2004 taikymo sričiai priklausančiais klausimais, vadovaudamasi pagal atitinkamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) nuostatas sudarytais darbo susitarimais. Agentūra turėtų palengvinti valstybių narių ir trečiųjų šalių operatyvų bendradarbiavimą įgyvendinant Sąjungos išorės santykių politiką;
- (22) vis svarbiau tampa bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis į Reglamento (EB) Nr. 2007/2004 taikymo sritį įeinančiais klausimais. Kad Agentūra galėtų sukurti tvirtą bendradarbiavimo modelį su atitinkamomis trečiosiomis šalimis, ji turėtų turėti galimybę, bendradarbiaudama su trečiųjų šalių kompetentingomis institucijomis, pradėti ir finansuoti techninės pagalbos projektus tose šalyse ir į jas siųsti ryšių palaikymo pareigūnus. Agentūra, suteikusi reikalingą mokymą, turėtų turėti galimybę kviesti trečiųjų šalių stebėtojus dalyvauti jos veikloje. Bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis taip pat svarbu siekiant skatinti, kad būtų laikomasi Sąjungos sienų valdymo standartų, įskaitant pagarbą pagrindinėms teisėms ir žmogaus orumui;
- (23) siekiant užtikrinti atviras ir skaidrias įdarbinimo sąlygas ir vienodą požiūrį į darbuotojus, Agentūros darbuotojams ir vykdomajam direktoriui turėtų būti taikomi Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatai ir kitų Europos Sąjungos pareigūnų įdarbinimo sąlygos, nustatyti Tarybos reglamente (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68 ⁽¹⁾, įskaitant profesinę paslaptį ar kitus lygiavertius konfidencialumo įsipareigojimus reglamentuojančias taisykles;
- (24) be to, Valdančioji taryba turėtų priimti atitinkamas nuostatas, leidžiančias valstybėms narėms komandiruoti į Agentūrą nacionalinius ekspertus. Tokiose nuostatose, be kita ko, derėtų numatyti, kad komandiruotieji nacionaliniai sienos apsaugos pareigūnai, kurie dislokuojami vykdančias bendras operacijas, bandomuosius projektus ar teikiant skubią pagalbą, turėtų būti laikomi pakviestaisiais pareigūnais, turinčiais atitinkamas užduotis ir įgaliojimus;
- (25) Agentūrai tvarkant asmens duomenis taikomas 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽²⁾. Todėl Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas turėtų stebėti, kaip Agentūra tvarko asmens duomenis, ir turėtų turėti įgaliojimų gauti iš Agentūros prieigą prie visos jo tyrimams atlikti būtinos informacijos;
- (26) valstybėms narėms tvarkant asmens duomenis visapusiškai taikoma 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽³⁾;
- (27) užtikrindama IT sistemų operacijų valdymą, Agentūra turėtų laikytis Europos ir tarptautinių standartų, įskaitant duomenų apsaugos standartus, atsižvelgdama į aukščiausius profesinius reikalavimus;
- (28) Reglamentas (EB) Nr. 2007/2004 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (29) šiame reglamente gerbiama pagrindinė teisė ir laikomasi principų, pripažįstamų visų pirma, SESV ir Pagrindinių teisių chartijoje, būtent teisė į žmogaus orumą, kankinimo ir nežmoniško ar žeminančio elgesio arba baudimo uždraudimo, teisė į laisvę ir saugumą, teisė į asmens duomenų apsaugą, teisė į prieglobstį, negrąžinimo principo, nediskriminavimo principo, vaiko teisių ir teisė į veiksmingą teisinę gynybą. Valstybės narės šį reglamentą turėtų taikyti nepažeisdamos tų teisių ir principų. Bet koks jėgos panaudojimas turėtų atitikti priimančiosios valstybės narės nacionalinę teisę, įskaitant būtinumo ir proporcingumo principus;

⁽¹⁾ OL L 56, 1968 3 4, p. 1.

⁽²⁾ OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

⁽³⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

- (30) taikant šį reglamentą neturėtų būti pažeidžiamos valstybių narių teisės ar išipareigojimai pagal Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją, Tarptautinę konvenciją dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje, Tarptautinę jūrų paieškos ir gelbėjimo konvenciją ir Ženevos konvenciją dėl pabėgėlių statuso;
- (31) kadangi šio reglamento tikslas, t. y. padėti sukurti operatyvaus bendradarbiavimo prie valstybių narių išorės sienų integruotą valdymą, valstybės narės negali deramai pasiekti, ir kadangi to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo, Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu nevirsijama tai, kas būtina tam tikslui pasiekti;
- (32) kalbant apie Islandiją ir Norvegiją, šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės sudarytame susitarime dėl pastarųjų asociacijos įgyvendinam, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* ⁽¹⁾, patenkančios į 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimo 1999/437/EB dėl tam tikrų minėtojo susitarimo taikymo priemonių ⁽²⁾ 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį. Todėl Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės delegacijos turėtų būti Valdančiosios tarybos narėmis, turinčiomis ribotą balsavimo teisę;
- (33) kalbant apie Šveicariją, šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinam, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* ⁽³⁾, patenkančios į Tarybos sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A, B ir G punktuose nurodytą sritį, minėtą sprendimą siejant su Tarybos sprendimo 2008/146/EB ⁽⁴⁾ 3 straipsniu. Todėl Šveicarijos Konfederacijos delegacija turėtų būti Valdančiosios tarybos nare, turinčia ribotą balsavimo teisę;
- (34) kalbant apie Lichtenšteiną, šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės pasirašytame protokole dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinam, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* ⁽⁵⁾, patenkančios į Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A, B ir G punktuose nurodytą sritį, minėtą sprendimą siejant su Tarybos sprendimo 2011/350/ES ⁽⁶⁾ 3 straipsniu. Todėl Lichtenšteino Kunigaikštystės delegacija turėtų būti Valdančiosios tarybos nare, turinčia ribotą balsavimo teisę;
- (35) pagal Protokolo (Nr. 22) dėl Danijos pozicijos, pridėto prie Europos Sąjungos sutarties ir SESV, 1 ir 2 straipsnius, Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą, jis nėra jai privalomas ar taikomas. Atsižvelgiant į tai, kad šis reglamentas teikiamas Šengeno *acquis* pagrindu, Danija pagal to Protokolo 4 straipsnį per šešis mėnesius nuo tos dienos, kai Taryba priima sprendimą dėl šio reglamento, nusprendžia, ar ji tą reglamentą įgyvendins savo nacionalinėje teisėje;
- (36) šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kurias įgyvendinant Jungtinė Karalystė, remdamasi 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos sprendimu 2000/365/EB dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas ⁽⁷⁾, nedalyvauja; todėl Jungtinė Karalystė nedalyvauja priimant šį reglamentą, jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (37) šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kurias įgyvendinant Airija, remdamasi 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimu 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas ⁽⁸⁾, nedalyvauja. Todėl Airija nedalyvauja jį priimant, jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (38) pagal sąlygas, kurias Valdančioji taryba turi nustatyti kiekvienu konkrečiu atveju, Agentūra turėtų padėti organizuoti operatyvius veiksmus, kurių metu valstybės narės galėtų pasinaudoti patirtimi ir įranga, kurią galėtų norėti pasiūlyti Airija ir Jungtinė Karalystė. Todėl Airijos ir Jungtinės Karalystės atstovai turėtų būti kviečiami dalyvauti visuose Valdančiosios tarybos posėdžiuose, kad galėtų visapusiškai dalyvauti svarstant pasirengimą tokiems operatyviems veiksams;

⁽¹⁾ OL L 176, 1999 7 10, p. 36.

⁽²⁾ OL L 176, 1999 7 10, p. 31.

⁽³⁾ OL L 53, 2008 2 27, p. 52.

⁽⁴⁾ OL L 53, 2008 2 27, p. 1.

⁽⁵⁾ OL L 160, 2011 6 18, p. 21.

⁽⁶⁾ OL L 160, 2011 6 18, p. 19.

⁽⁷⁾ OL L 131, 2000 6 1, p. 43.

⁽⁸⁾ OL L 64, 2002 3 7, p. 20.

(39) Ispanijos Karalystė ir Jungtinė Karalystė nesutaria dėl Gibraltaro sienų demarkacijos;

(40) šio reglamento taikymo Gibraltaro sienoms sustabdymas nereiškia, kad pasikeičia susijusių valstybių atitinkamos pozicijos,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Pakeitimai

Reglamentas (EB) Nr. 2007/2004 iš dalies keičiamas taip:

1) 1 straipsnio 2 ir 3 dalys pakeičiamos taip:

„2. Nors atsakomybė už išorės sienų kontrolę ir stebėjimą tenka valstybėms narėms, Agentūra, kaip Sąjungos įstaiga pagal šio reglamento 15 straipsnio apibrėžtį ir 19 straipsnį, palengvina ir padaro veiksmingesnį esamų bei būsimų Sąjungos priemonių, susijusių su išorės sienų valdymu, visų pirma Šengeno sienų kodekso, patvirtinto Reglamentu (EB) Nr. 562/2006 (*), taikymą. Ji tai daro užtikrindama valstybių narių veiksmų koordinavimą įgyvendinant tas priemones ir taip prisideda prie efektyvaus, aukšto ir vienodo asmenų kontrolės ir valstybių narių išorės sienų stebėjimo lygio.

Agentūra atlieka savo užduotis visapusiškai laikydamasi atitinkamų Sąjungos teisės aktų, įskaitant Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (toliau – Pagrindinių teisių chartija); atitinkamų tarptautinės teisės aktų, įskaitant 1951 m. liepos 28 d. Konvenciją dėl pabėgėlių statuso, priimtą Ženevoje (toliau – Ženevos konvencija); prievolių, susijusių su galimybe pasinaudoti tarptautine apsauga, ypač negrąžinimo principu; ir pagrindinių teisių, taip pat atsižvelgdama į šio reglamento 26a straipsnyje nurodyto Konsultacinio forumo ataskaitas.

3. Agentūra taip pat teikia Komisijai ir valstybėms narėms visą reikiamą techninę pagalbą ir žinias, susijusias su išorės sienų valdymu, bei skatina valstybių narių solidarumą, ypač tų, kurios patiria specifinių ir neproporcingai didelių sunkumų.

(*) 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 562/2006, nustatantis taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Bendrijos kodeksą (Šengeno sienų kodeksas) (OL L 105, 2006 4 13, p. 1).“.

2) 1a straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) įterpiamas šis punktas:

„1a. Europos sienos apsaugos būriai – taikant 3 straipsnį, 3b straipsnį, 3c straipsnį, 8 straipsnį ir 17 straipsnį – būriai, dislokuojami vykdant bendras operacijas ir bandomuosius projektus; taikant 8a–8g straipsnius – būriai, dislokuojami skubios pasienio pagalbos (toliau – skubi pagalba) tikslais pagal Reglamentą (EB) Nr. 863/2007 (*), o taikant 2 straipsnio 1 dalies ea ir g punktus bei 5 straipsnį – būriai, dislokuojami vykdant bendras operacijas, bandomuosius projektus ir teikiant skubią pagalbą;

(*) 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 863/2007, nustatantis Skubios pasienio pagalbos būrių sudarymo mechanizmą (OL L 199, 2007 7 31, p. 30)“;

b) 2 punktas pakeičiamas taip:

„2. priimančioji valstybė narė – valstybė narė, kurios teritorijoje arba iš kurios teritorijos pradedama vykdyti bendra operacija, bandomasis projektas ar teikiama skubi pagalba“;

c) 4 ir 5 punktai pakeičiami taip:

„4. būrių nariai – valstybių narių sienos apsaugos pareigūnai, tarnaujantys Europos sienos apsaugos būriuose, išskyrus priimančiosios valstybės narės sienos apsaugos pareigūnus;

5. prašančioji valstybė narė – valstybė narė, kurios kompetentingos valdžios institucijos prašo Agentūros dislokuoti jos teritorijoje skubios pagalbos būrius“.

3) 2 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis iš dalies keičiama taip:

i) c ir d punktai pakeičiami taip:

„c) atlieka rizikos analizę, įskaitant valstybių narių gebėjimo kovoti su grėsmėmis ir sunkumais prie jų išorės sienų vertinimą;

- d) dalyvauja plėtojant su išorės sienų kontrole ir stebėjimu susijusius mokslinius tyrimus;“;

ii) įterpiamas šis punktas:

„da) padeda valstybėms narėms tomis aplinkybėmis, kai reikia didesnės techninės ir operatyvios pagalbos prie jų išorės sienų, atsižvelgiant į tai, kad kai kuriais atvejais tai gali būti susiję su humanitarinėmis krizėmis ir gelbėjimo darbais jūroje;“;

iii) e punktas pakeičiamas taip:

„e) padeda valstybėms narėms tais atvejais, kai prie jų išorės sienų reikia didesnės techninės ir operatyvios pagalbos, ypač valstybėms narėms, kurios patiria specifinių ir neproporcingai didelių sunkumų;“;

iv) įterpiamas šis punktas:

„ea) sukuria Europos sienos apsaugos būrius, kurie dislokuojami vykdamas bendras operacijas, bandomuosius projektus ir teikiant skubią pagalbą;“;

v) f ir g punktai pakeičiami taip:

„f) teikia valstybėms narėms reikiamą paramą, įskaitant, valstybėms narėms paprašius, bendrą grąžinimo operacijų koordinavimą ar organizavimą;

g) vykdamas bendras operacijas, bandomuosius projektus ar teikiant skubią pagalbą pagal Reglamentą (EB) Nr. 863/2007, dislokuoja sienos apsaugos pareigūnus iš Europos sienos apsaugos būrių valstybių narių teritorijoje;“;

vi) pridedami šie punktai:

„h) kuria ir naudoja, laikydamasi Reglamento (EB) Nr. 45/2001, informacinę sistemą, per kurią galima greitai ir patikimai keisti informaciją apie kylančias grėsmes prie valstybių narių išorės sienų, įskaitant informacijos ir koordinavimo tinklą, įsteigtą Sprendimu 2005/267/EB (*);

- i) teikia reikiamą pagalbą Europos sienų stebėjimo sistemos kūrimui ir naudojimui ir, prireikus, bendros keitimosi informacija aplinkos kūrimui, įskaitant sistemų sąveiką.

(*) 2005 m. kovo 16 d. Tarybos sprendimas 2005/267/EB, įsteigiantis saugų žiniatinklų pagrįstą informacijos ir koordinavimo tinklą, skirtą valstybių narių migracijos valdymo tarnyboms (OL L 83, 2005 4 1, p. 48).“;

b) įterpiamas šis punktas:

„1a. Vadovaujantis Sąjungos ir tarptautine teise, joks asmuo negali būti išlaipinamas arba kitaip perduodamas šalies valdžios institucijoms pažeidžiant negrąžinimo principą arba esant rizikai, kad asmuo iš tos šalies gali būti išsiųstas arba grąžintas į kitą šalį pažeidžiant tą principą. Vadovaujantis Sąjungos ir tarptautine teise, būtina atsižvelgti į ypatingus vaikų, prekybos žmonėmis aukų, asmenų, kuriems būtina medicininė pagalba, asmenų, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, ir kitų pažeidžiamų asmenų poreikius.“;

c) 2 dalies paskutinė pastraipa pakeičiama taip:

„Valstybės narės praneša Agentūrai apie tuos operatyvius veiksmus prie išorės sienų, kuriuose Agentūra nedalyvauja. Agentūros vykdomasis direktorius (toliau – vykdomasis direktorius) reguliariai ir bent vieną kartą per metus informuoja Agentūros valdančiąją tarybą (toliau – Valdančioji taryba) apie tuos veiksmus.“.

4) Įterpiamas šis straipsnis:

„2a straipsnis

Elgesio kodeksas

Agentūra parengia ir toliau plėtoja visoms Agentūros koordinuojamoms operacijoms taikytiną elgesio kodeksą. Elgesio kodekse nustatomos visiems Agentūros veikloje dalyvaujantiems asmenims taikytinos procedūros, kuriomis siekiama užtikrinti teisinės valstybės ir pagarbos pagrindinėms teisėms principus, ypatingą dėmesį skiriant nelydmiems nepilnamečiams ir pažeidžiamiems bei tarptautinės apsaugos siekiantiems asmenims.

Agentūra parengia Elgesio kodeksą, bendradarbiaudama su 26a straipsnyje nurodytu Konsultaciniu forumu.“.

5) 3 straipsnis pakeičiamas taip:

„3 straipsnis

Bendros operacijos ir bandomieji projektai prie išorės sienų

1. Agentūra vertina, tvirtina ir koordinuoja valstybių narių pateiktus bendrų operacijų ir bandomųjų projektų pasiūlymus, įskaitant valstybių narių prašymus, susijusius su aplinkybėmis, kai reikia didesnės techninės ir operatyvios pagalbos, ypač specifinių ir neproporcingai didelių sunkumų atvejais.

Agentūra gali pati, bendradarbiaudama su atitinkamomis valstybėmis narėmis ir susitarusi su priimančiomis valstybėmis narėmis, inicijuoti ir vykdyti bendras operacijas ir bandomuosius projektus.

Ji taip pat gali nuspręsti leisti bendrose operacijose arba bandomuosiuose projektuose dalyvaujančioms valstybėms narėms naudotis jos technine įranga.

Prieš bendras operacijas ir bandomuosius projektus turėtų būti atlikta išsami rizikos analizė.

1a. Agentūra, informavusi atitinkamą valstybę narę, gali nutraukti bendras operacijas ir bandomuosius projektus, jei nebesilaikoma toms bendroms operacijoms ir bandomiesiems projektams vykdyti nustatytų sąlygų.

Bendroje operacijoje ar bandomajame projekte dalyvaujančios valstybės narės gali paprašyti Agentūros nutraukti tą bendrą operaciją ar bandomąjį projektą.

Buveinės valstybė narė, laikydamasi savo nacionalinės teisės, numato tinkamas drausmines ar kitas priemones, taikytinas vykdant bendrą operaciją ir ar bandomąjį projektą pažeidus pagrindines teises ar nesilaikant įsipareigojimų tarptautinės apsaugos srityje.

Vykdomasis direktorius visiškai arba iš dalies sustabdo arba nutraukia bendras operacijas ir bandomuosius projektus, jei jis mano, kad tokie pažeidimai yra rimti arba gali būti toliau daromi.

1b. Agentūra pagal 3b straipsnį sudaro sienos apsaugos pareigūnų rezervą, vadinamą Europos sienos apsaugos būriais, kuriuos galėtų dislokuoti vykdant 1 dalyje nurodytas bendras operacijas ir bandomuosius projektus. Ji nusprendžia dėl žmogiškųjų išteklių ir techninės įrangos dislokavimo pagal 3a ir 7 straipsnius.

2. Agentūra, praktiškai organizuodama bendras operacijas ir bandomuosius projektus, gali veikti per 16 straipsnyje numatytus specializuotus padalinius.

3. Agentūra įvertina bendrų operacijų ir bandomųjų projektų rezultatus ir per 60 dienų nuo tų bendrų operacijų ir bandomųjų projektų pabaigos perduoda išsamias vertinimo ataskaitas Valdančiajai tarybai, kartu pateikdama 26a straipsnyje nurodyto pagrindinių teisių pareigūno pastabas. Agentūra atlieka išsamią lyginamąją tų rezultatų analizę, siekiant pagerinti būsimų bendrų operacijų ir bandomųjų projektų kokybę, darnumą bei veiksmingumą ir įtraukiant ją į 20 straipsnio 2 dalies b punkte numatytą Agentūros bendrąją ataskaitą.

4. Agentūra finansuoja arba bendrai finansuoja 1 dalyje nurodytas bendras operacijas ir bandomuosius projektus dotacijomis iš savo biudžeto, vadovaudamasi Agentūrai taikomomis finansinėmis taisyklėmis.

5. 1a ir 4 dalys taikomos ir skubiai pagalbai.“

6) Įterpiami šie straipsniai:

„3a straipsnis

Bendrų operacijų ir bandomųjų projektų organizaciniai aspektai

1. Vykdomasis direktorius parengia bendrų operacijų ir bandomųjų projektų, nurodytų 3 straipsnio 1 dalyje, veiklos planą. Vykdomasis direktorius ir priimančioji valstybė narė, konsultuodamiesi su bendroje operacijoje ar bandomajame projekte dalyvaujančioms valstybėms narėms, sutaria dėl veiklos plano, kuriame per tinkamą laikotarpį iki tos bendros operacijos ar bandomojo projekto pradžios išsamiai išdėstomi organizaciniai aspektai.

Veiklos planas apima visus aspektus, kurie laikomi būtinais bendrai operacijai ar bandomajam projektui vykdyti, įskaitant informaciją apie:

- a) padėtį, dislokavimo *modus operandi* bei tikslus, įskaitant veiklos tikslą;
- b) numatomą bendrų operacijų arba bandomųjų projektų trukmę;
- c) geografinę vietovę, kurioje bus vykdoma bendra operacija arba bandomasis projektas;

- d) užduotis ir specialius nurodymus pakviestiesiems pareigūnams, įskaitant nurodymus dėl leistino naudojimosi duomenų bazėmis ir leistinų tarnybinių ginklų, šaudmenų bei įrangos priimančiojoje valstybėje narėje;
- e) pakviestųjų pareigūnų būrių sudėtį bei kitų susijusių darbuotojų dislokavimą;
- f) vadovavimo ir kontrolės nuostatas, įskaitant priimančiosios valstybės narės sienos apsaugos pareigūnų, atskirų už bendradarbiavimą su pakviestaisiais pareigūnais ir Agentūra, ypač tų sienos apsaugos pareigūnų, kurie dislokacijos laikotarpiu vadovauja būriams, vardus ir pavardes bei laipsnius, taip pat pakviestųjų pareigūnų vietą vadovavimo sekoje;
- g) techninę įrangą, kuri turi būti dislokuota vykdant bendrą operaciją ar bandomąjį projektą, įskaitant konkrečius reikalavimus, pavyzdžiui, naudojimo sąlygas, prašomus darbuotojus, transportą ir kitus logistikos aspektus, taip pat finansines nuostatas;
- h) išsamias nuostatas dėl Agentūros valdančiajai tarybai ir atitinkamoms nacionalinėms valdžios institucijoms nedelsiant teikiamų pranešimų apie nenumatytus įvykius;
- i) atsiskaitymo ir vertinimo sistemą, kurioje pateikti vertinimo ataskaitos lyginamieji standartai ir galutinės vertinimo ataskaitos galutinė pateikimo data pagal 3 straipsnio 3 dalį;
- j) operacijų jūroje klausimu – konkrečią informaciją apie atitinkamos jurisdikcijos galiojimą ir atitinkamų teisės aktų taikymą geografinėje vietovėje, kurioje vykdoma bendra operacija ar bandomasis projektas, įskaitant nuorodas į tarptautinius ir Sąjungos teisės aktus dėl sulaikymo, gelbėjimo darbų jūroje ir išlaipinimo;
- k) bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis, kitomis Sąjungos agentūromis ir įstaigomis ar tarptautinėmis organizacijomis tvarką.

2. Bet kokiems veiklos plano pakeitimams ar pritaikymams turi pritarti vykdomasis direktorius ir priimančioji valstybė narė. Agentūra pakeisto ar pritaikyto veiklos plano kopiją nedelsdama išsiunčia dalyvaujančioms valstybėms narėms.

3. Agentūra, vykdydama koordinavimo užduotis, užtikrina visų organizacinių aspektų praktinį įgyvendinimą, įskaitant Agentūros darbuotojo dalyvavimą vykdant bendras operacijas ir bandomuosius projektus, nurodytus šiame straipsnyje.

3b straipsnis

Europos sienos apsaugos būrių sudėtis ir dislokavimas

1. Vykdomojo direktoriaus siūlymu Valdančioji taryba balsavimo teisę turinčių narių absoliučia balsų dauguma nusprendžia dėl sienos apsaugos pareigūnų, skirtinų į Europos sienos apsaugos būrius, pareigybių aprašymo ir bendro skaičiaus. Tokia pati procedūra taikoma visiems tolesniems pareigybių aprašymo ir bendro skaičiaus pakeitimams. Pasitelkdamas nacionalinį rezervą, sudarytą pagal skirtingus Agentūros apibrėžtus pareigybių aprašymus, valstybės narės prisideda prie Europos sienos apsaugos būrių, į juos skirdamos pareigybių aprašymus atitinkančius sienos apsaugos pareigūnus.

2. Valstybių narių įnašas, susijęs su jų sienos apsaugos pareigūnais, dalyvaujančiais konkrečiose bendrose operacijose ir bandomuosiuose projektuose ateinančiais metais, planuojamas remiantis Agentūros ir valstybių narių kasmetinėmis dvišalėmis derybomis ir susitarimais. Pagal tuos susitarimus valstybės narės Agentūros prašymu skiria sienos apsaugos pareigūnus dislokuoti, išskyrus išskirtinių situacijų atvejus, dėl kurių tampa itin sunku vykdyti nacionalines užduotis. Toks prašymas pateikiamas likus bent 45 dienoms iki planuojamos dislokacijos. Buveinės valstybės narės savarankiškumas, susijęs su personalo atranka ir dislokavimo trukme, nesikeičia.

3. Agentūra taip pat prisideda prie Europos sienos apsaugos būrių, į juos skirdama kompetentingus sienos apsaugos pareigūnus, kuriuos valstybės narės komandiruoja kaip nacionalinius ekspertus pagal 17 straipsnio 5 dalį. Valstybių narių įnašas, susijęs su jų sienos apsaugos pareigūnų komandiravimu į Agentūrą ateinančiais metais, planuojamas remiantis Agentūros ir valstybių narių kasmetinėmis dvišalėmis derybomis ir susitarimais.

Pagal tuos susitarimus valstybės narės skiria sienos apsaugos pareigūnus dislokuoti, išskyrus tuos atvejus, jei tai turėtų didelės įtakos nacionalinių užduočių vykdymui. Tokiomis aplinkybėmis valstybės narės gali atšaukti komandiruotus sienos apsaugos pareigūnus.

Komandiruojuama ne ilgiau kaip šešiams mėnesiams per 12 mėnesių laikotarpį. Taikant šį reglamentą, komandiruotieji sienos apsaugos pareigūnai laikomi pakviestaisiais pareigūnais ir vykdo 10 straipsnyje nustatytas užduotis bei įgaliojimus. Atitinkamus sienos apsaugos pareigūnus komandiravusi valstybė narė laikoma buveinės valstybe nare, kaip apibrėžta 1a straipsnio 3 punkte, taikant 3c, 10 ir 10b straipsnius. Kiti laikinai Agentūros įdarbinti darbuotojai, kurie nėra kvalifikuoti vykdyti sienų kontrolės, vykdant bendras operacijas ir bandomuosius projektus, gali būti dislokuoti tik koordinavimo užduotims vykdyti.

4. Vykdydami savo užduotis ir įgaliojimus, Europos sienos apsaugos būrių nariai privalo jokių būdu nepažeisti pagrindinių teisių, įskaitant teisės pasinaudoti prieglobsčio procedūra, ir žmogaus orumo. Visos priemonės, kurių jie imasi vykdydami užduotis ir įgaliojimus, yra proporcingos tokiomis priemonėmis siekiamiems tikslams. Vykdydami užduotis ir įgaliojimus, jie nediskriminuoja asmenų dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos.

5. Pagal 8g straipsnį Agentūra paskiria koordinuojantį pareigūną kiekvienai bendrai operacijai ar bandomajam projektui, kuriuos vykdančios bus dislokuoti Europos sienos apsaugos būrio nariai.

Koordinuojančio pareigūno užduotis – skatinti priimančių ir dalyvaujančių valstybių narių bendradarbiavimą ir koordinavimą tarp jų.

6. Agentūra pagal 8h straipsnį padengia išlaidas, kurias patiria valstybės narės, pagal šio straipsnio 1 dalį skirdamos savo sienos apsaugos pareigūnus Europos sienos apsaugos būriams.

7. Agentūra kiekvienais metais Europos Parlamentui pateikia duomenis apie sienos apsaugos pareigūnų, kuriuos kiekviena valstybė narė remiantis šio straipsnio nuostatomis skyrė į Europos sienos apsaugos būrius, skaičių.

3c straipsnis

Nurodymai Europos sienos apsaugos būriams

1. Europos sienos apsaugos būrių dislokavimo laikotarpiu nurodymus būriams duoda priimančioji valstybė narė pagal veiklos planą, nurodytą 3a straipsnio 1 dalyje.

2. Kaip nurodyta 3b straipsnio 5 dalyje, Agentūra per savo koordinuojantį pareigūną gali pranešti priimančiajai valstybei narei savo nuomonę dėl 1 dalyje minėtų nurodymų. Jeigu Agentūra praneša nuomonę, priimančioji valstybė narė ją apsvarsto.

3. Pagal 8g straipsnį priimančioji valstybė narė koordinuojančiam pareigūnui teikia visą būtiną pagalbą, įskaitant neribotą galimybę naudotis Europos sienos apsaugos būriais visą dislokavimo laikotarpį.

4. Vykdančios užduotis ir įgaliojimus Europos sienos apsaugos būrių nariams tebegalioja jų buveinės valstybės narės drausmės priemonės.“

7) 4 straipsnis pakeičiamas taip:

„4 straipsnis

Rizikos analizė

Agentūra plėtoja ir taiko bendros integruotos rizikos analizės modelį.

Ji rengia bendrą ir pritaikytą rizikos analizę, kurias turi pateikti Tarybai ir Komisijai.

Siekdama atlikti rizikos analizę, Agentūra, prieš tai pasikonsultavusi su atitinkamomis valstybėmis narėmis, gali įvertinti jų gebėjimą susidoroti su kylančiais sunkumais, įskaitant esamas ir būsimas grėsmes ir sunkumus prie valstybių narių išorės sienų, ypač tų valstybių narių, kurios patiria specifinių ir neproporcingai didelių sunkumų. Tuo tikslu Agentūra gali įvertinti valstybių narių įrangą ir išteklius sienų kontrolės srityje. Įvertinimas grindžiamas atitinkamų valstybių narių pateikta informacija ir bendrų operacijų, bandomųjų projektų, skubios pagalbos ir kitos Agentūros veiklos ataskaitomis ir rezultatais. Tais vertinimais nedaromas poveikis Šengeno vertinimo mechanizmui.

Tų vertinimų rezultatai pristatomi Valdančiajai tarybai.

Šio straipsnio taikymo tikslais valstybės narės suteikia Agentūrai visą reikalingą informaciją apie padėtį ir galimas grėsmes prie išorės sienų.

Agentūra įtraukia bendros integruotos rizikos analizės modelio rezultatus, rengdama bendrąją pagrindinę sienos apsaugos pareigūnų mokymo programą, nurodytą 5 straipsnyje.“

8) 5 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) pirma dalis pakeičiama taip:

„Agentūra Europos sienos apsaugos būriams priklausančioms sienos apsaugos pareigūnams rengia specializuotus mokymus, susijusius su jų užduotimis ir įgaliojimais, ir pagal Agentūros metinėje darbo programoje nurodytą specializuotų mokymų ir pratybų tvarkaraštį reguliariai rengia pratybas tokiems sienos apsaugos pareigūnams.

Agentūra taip pat imasi būtinų iniciatyvų siekiant užtikrinti, kad visi valstybių narių sienos apsaugos pareigūnai ir kitas Europos sienos apsaugos būrių veikloje dalyvaujantis personalas, taip pat Agentūros darbuotojai, prieš dalyvaudami Agentūros rengiamoje operatyvioje veikloje, būtų baigę atitinkamus mokymus Sąjungos ir tarptautinės teisės, įskaitant pagrindines teises ir galimybes gauti tarptautinę apsaugą bei gaires, skirtas identifikuoti apsaugos prašančius asmenis ir nukreipti juos į atitinkamas įstaigas, srityje.

Agentūra nustato ir toliau plėtoja bendrąją pagrindinę sienos apsaugos pareigūnų mokymo programą ir Europos lygmeniu rengia valstybių narių nacionalinių sienos apsaugos pareigūnų instruktorių mokymus, įskaitant pagrindinių teisių, galimybės gauti tarptautinę apsaugą ir atitinkamos jūrų teisės sritį.

Agentūra parengia bendrąją pagrindinę mokymo programą, pasikonsultavusi su Konsultaciniu forumu, nurodytu 26a straipsnyje.

Valstybės narės įtraukia bendrąją pagrindinę programą į savo nacionalinių sienos apsaugos pareigūnų mokymą.“;

b) po paskutinės dalies įterpiama ši dalis:

„Agentūra sukuria mainų programą, pagal kurią valstybių narių sienos apsaugos pareigūnai galėtų dalyvauti Europos sienos apsaugos būrių veikloje ir įgyti žinių arba specialių įgūdžių, pasisemdami patirties ir įsisavindami gerosios praktikos pavyzdžius užsienyje, dirbdami kartu su kitos valstybės narės sienos apsaugos pareigūnais.“.

9) 6 ir 7 straipsniai pakeičiami taip:

„6 straipsnis

Mokslinių tyrimų stebėjimas ir indėlis į juos

Agentūra aktyviai stebi su išorės sienų kontrole ir stebėjimu susijusių mokslinių tyrimų raidą ir prie jos prisideda ir platina tą informaciją Komisijai bei valstybėms narėms.

7 straipsnis

Techninė įranga

1. Agentūra gali pati ar bendros nuosavybės teise su valstybe nare įsigyti arba išsinuomoti išorės sienų kontrolei skirtą techninę įrangą, kuri būtų dislokuota vykdant bendras operacijas, bandomuosius projektus, skubią pagalbą, bendras grąžinimo operacijas arba techninės pagalbos projektus, vadovaujantis Agentūrai taikytinomis

finansinėmis taisyklėmis. Prieš įsigyjant arba išsinuomojant bet kokią Agentūrai daug kainuojančią įrangą, atliekama išsami poreikių bei sąnaudų ir naudos analizė. Visos tokios išlaidos numatomos Agentūros biudžete, kurį Valdančioji taryba tvirtina pagal 29 straipsnio 9 dalį. Jei Agentūra įsigyja arba išsinuomuoja svarbios techninės įrangos, pavyzdžiui, atviros jūros ir pakrantės patrulinių laivų arba transporto priemonių, laikomasi šių sąlygų:

a) jeigu Agentūra įrangą įsigyja pati ar bendros nuosavybės teise, ji oficialiai susitaria su viena valstybe nare, kad ši pasirūpins įrangos registracija pagal taikytinus tos valstybės narės teisės aktus;

b) jeigu įranga nuomojama, ji registruojama valstybėje narėje.

Remiantis Agentūros parengtu pavyzdiniu susitarimu, registracijos valstybė narė ir Agentūra susitaria dėl sąlygų, kuriomis užtikrinami laikotarpiai, kai Agentūra gali nevaržomai naudotis bendros nuosavybės teisėmis priklausančiu turtu, ir dėl kitų įrangos naudojimo sąlygų.

Valstybė narė, kurioje įranga registruota, arba techninės įrangos tiekėjas skiria reikalingus ekspertus ir techninius darbuotojus, kad techninė įranga būtų naudojama teisiškai pagrįstu ir saugiu būdu.

2. Agentūra sukuria ir tvarko centralizuotą techninės įrangos, esančios techninės įrangos rezerve, kurį sudaro valstybėms narėms arba Agentūrai priklausanti bei valstybėms narėms ir Agentūrai bendrai priklausanti išorės sienų kontrolei skirta įranga, registrą. Techninės įrangos rezerve yra minimalus techninės įrangos kiekis pagal jos rūšį, kaip nurodyta šio straipsnio 5 dalyje. Į techninės įrangos rezervą įtraukta įranga dislokuojama vykdant 3, 8a ir 9 straipsniuose nurodytą veiklą.

3. Valstybės narės prisideda prie 2 dalyje nurodyto techninės įrangos rezervo. Valstybių narių įnašas, susijęs su techninės įrangos rezervu ir dislokavimu konkrečioms operacijoms, planuojamas remiantis Agentūros ir valstybių narių kasmetinėmis dvišalėmis derybomis ir susitarimais. Pagal tuos susitarimus ir kai techninė įranga atitinkamais metais yra įtraukiama į minimalų techninės įrangos kiekį, valstybės narės Agentūros prašymu užtikrina, kad jų techninę įrangą būtų galima dislokuoti, nebent joms iškilo išskirtinė situacija, dėl kurios tampa itin sunku vykdyti nacionalines užduotis. Toks prašymas pateikiamas likus bent 45 dienoms iki planuojamos dislokacijos. Įnašas į techninės įrangos rezervą kasmet peržiūrimas.

4. Agentūra tvarko techninės įrangos rezervo registrą, kaip nurodyta toliau:

- a) klasifikacija pagal įrangos rūšį ir operacijos rūšį;
- b) klasifikacija pagal savininką (valstybė narė, Agentūra, kita);
- c) bendras reikalingos įrangos kiekis;
- d) atitinkamais atvejais – darbuotojų poreikis;
- e) kita informacija, pavyzdžiui, registracijos duomenys, vežimo ir priežiūros reikalavimai, taikoma nacionalinė eksporto tvarka, techniniai nurodymai arba kita tinkamam įrangos naudojimui svarbi informacija.

5. Agentūra finansuoja techninės įrangos, priklausančios minimaliam techninės įrangos, kurią atitinkama valstybė narė tiekia tam tikrais metais, kiekiui, dislokavimą. Techninės įrangos, nepriklausančios minimaliam techninės įrangos kiekiui, dislokavimą bendrai finansuoja Agentūra – daugiausiai iki 100 % reikalavimus atitinkančių išlaidų, atsižvelgdama į konkrečias tokią techninę įrangą dislokuojančių valstybių narių aplinkybes.

Valdančioji taryba vykdomojo direktoriaus siūlymu pagal 24 straipsnį kasmet nusprendžia dėl taisyklių, susijusių su technine įranga, įskaitant bendrą reikalingą minimalų techninės įrangos kiekį pagal techninės įrangos rūšį, dislokavimo sąlygas ir išlaidų atlyginimą. Biudžeto sudarymo tikslais Valdančioji taryba šį sprendimą turėtų priimti ne vėliau kaip kiekvienų metų kovo 31 d.

Agentūra pasiūlo minimalų techninės įrangos kiekį, atsižvelgdama į savo poreikius, visų pirma gebėjimą vykdyti bendras operacijas, bandomuosius projektus, skubią pagalbą ir bendras grąžinimo operacijas pagal atitinkamų metų jos darbo programą.

Jei pasirodo, kad minimalaus techninės įrangos skaičiaus nepakanka norint įvykdyti veiklos planą, dėl kurio susitarta siekiant vykdyti bendras operacijas, bandomuosius projektus, skubią pagalbą ar bendras grąžinimo operacijas, Agentūra šį skaičių peržiūri, remdamasi pagrindais jos poreikiais ir pritarus valstybėms narėms.

6. Agentūra kas mėnesį praneša Valdančiajai tarybai apie techninės įrangos rezervui priklausančios įrangos sudėtį ir dislokavimą. Jeigu 5 dalyje nurodytas minimalus techninės įrangos kiekis neužtikrintas, vykdomasis direktorius nedelsdamas apie tai praneša Valdančiajai tarybai. Valdančioji taryba nedelsdama priima sprendimą dėl techninės įrangos

dislokavimo prioritetų ir imasi tinkamų veiksmų nustatytiems trūkumams ištaisyti. Ji praneša Komisijai, kokie trūkumai nustatyti ir kokių veiksmų imtasi. Toliau Komisija apie tai informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą, kartu pateikdama savo vertinimą.

7. Agentūra kiekvienais metais informuoja Europos Parlamentą apie techninės įrangos, kurią, remiantis šiuo straipsniu, kiekviena valstybė narė skyrė į bendrą techninės įrangos rezervą, skaičių.“.

10) 8 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis iš dalies keičiama taip:

„1. Nedarant poveikio Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 78 straipsnio 3 daliai, viena ar daugiau valstybių narių, kurios susiduria su specifiniais ir neproporcingai dideliais sunkumais ir aplinkybėmis, kai reikia didesnės techninės ir operatyvios pagalbos vykdam jį įsipareigojimus, susijusius su išorės sienų kontrole ir stebėjimu, gali paprašyti Agentūros pagalbos. Agentūra pagal 3 straipsnį suteikia atitinkamą techninę ir operatyvią pagalbą prašančiai (-ioms) valstybei (-ėms) narei (-ėms).“;

b) 2 dalis papildoma šiuo punktu:

„c) dislokuoti Europos sienos apsaugos būriams priklausančius sienos apsaugos pareigūnus.“;

c) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Agentūra gali įsigyti išorės sienų patikrinimams ir stebėjimui skirtą techninę įrangą, kuri naudojama jos ekspertų ir skubios pagalbos laikotarpiais.“.

11) 8a straipsnis pakeičiamas taip:

„8a straipsnis

Skubi pagalba

Paprašius valstybei narei, susidūrusiai su neatidėliotinais sprendimais ir išskirtiniais sunkumais, visų pirma, kai prie išorės sienų atvyksta labai daug trečiųjų šalių piliečių, kurie siekia nelegaliai patekti į tos valstybės narės teritoriją, Agentūra gali tinkamos trukmės ribotam laikotarpiui pagal Reglamento (EB) Nr. 863/2007 4 straipsnį prašančiosios valstybės narės teritorijoje dislokuoti vieną ar daugiau Europos sienos apsaugos būrių (toliau – būrys (-iai)).“.

12) 8d straipsnio 5 dalis pakeičiama taip:

„5. Jei vykdomasis direktorius nusprendžia dislokuoti vieną arba daugiau būrių, Agentūra kartu su prašančiąja valstybe nare pagal 8e straipsnį nedelsdamos ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo sprendimo dienos parengia veiklos planą.“.

13) 8e straipsnio 1 dalis iš dalies pakeičiama taip:

a) e, f ir g punktai pakeičiami taip:

„e) būrių sudėtį bei kitų susijusių darbuotojų dislokavimą;

f) vadovavimo ir kontrolės nuostatas, įskaitant priimančiosios valstybės narės sienos apsaugos tarnybos pareigūnų, atsakingų už bendradarbiavimą su būriais, ypač tų sienos apsaugos pareigūnų, kurie dislokacijos laikotarpiu vadovauja būriams, vardus ir pavardes bei rangus, taip pat būrių vietą vadovavimo sekoje;

g) techninę įrangą, kuri turi būti dislokuota kartu su būriais, įskaitant konkrečius reikalavimus, pavyzdžiui, naudojimo sąlygas, prašomus darbuotojus, transportą ir kitus logistikos aspektus, taip pat finansines nuostatas;“;

b) pridedami šie punktai:

„h) išsamias nuostatas dėl Agentūros valdančiajai tarybai ir atitinkamoms nacionalinėms valdžios institucijoms nedelsiant teikiamų pranešimų apie nenumatytus įvykius;

i) atsiskaitymo ir vertinimo sistemą, kurioje pateikti vertinimo ataskaitos lyginamieji standartai ir galutinės vertinimo ataskaitos galutinė pateikimo data pagal 3 straipsnio 3 dalį;

j) operacijų jūroje klausimu – konkrečią informaciją apie atitinkamos jurisdikcijos galiojimą ir atitinkamų teisės aktų taikymą geografinėje vietovėje, kurioje vykdoma skubi pagalba, įskaitant nuorodas į tarptautinius ir Sąjungos teisės aktus dėl sulaikymo, gelbėjimo darbų jūroje ir išlaipinimo;

k) bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis, kitomis Sąjungos agentūromis ir įstaigomis bei tarptautinėmis organizacijomis tvarką.“.

14) 8h straipsnio 1 dalies įžanginė dalis pakeičiama taip:

„1. Agentūra padengia visas toliau nurodytas išlaidas, kurias patiria valstybės narės, skirdamos savo sienos apsaugos pareigūnus 3 straipsnio 1b dalyje, 8a ir 8c straipsniuose nurodytais tikslais:“.

15) 9 straipsnis pakeičiamas taip:

„9 straipsnis

Bendradarbiavimas vykdant grąžinimo operacijas

1. Vadovaudamasi Sąjungos grąžinimo politika, visų pirma 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (*), ir nesvarstydamą sprendimų dėl grąžinimo teisingumo, Agentūra teikia reikalingą pagalbą ir dalyvaujančių valstybių narių prašymu užtikrina valstybių narių organizuojamų bendrų grąžinimo operacijų koordinavimą arba organizavimą, įskaitant lėktuvo užsakymą tokių operacijų tikslais. Agentūra finansuoja arba bendrai finansuoja šioje dalyje nurodytas operacijas ir projektus dotacijomis iš savo biudžeto, vadovaudamasi Agentūrai taikytinomis finansinėmis taisyklėmis. Agentūra gali taip pat pasinaudoti grąžinimo srityje turimomis Sąjungos finansinėmis priemonėmis. Agentūra užtikrina, kad pagal jos ir valstybių narių dotacijos susitarimus bet kokia finansinė parama skiriama, tik jeigu visiškai laikomasi Pagrindinių teisių chartijos.

1a. Agentūra parengia elgesio kodeksą, skirtą neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimui, kuris taikomas vykdant visas Agentūros koordinuojamas bendras grąžinimo operacijas ir kuriame aprašytos bendros standartinės procedūros, kurias taikant turėtų būti paprasčiau organizuoti bendras grąžinimo operacijas ir užtikrinti asmenų grąžinimą žmonišku būdu ir nepažeidžiant pagrindinių teisių, visų pirma laikantis žmogaus orumo, kankinimo ir nežmoniško ar žeminančio elgesio arba baudimo uždraudimo, teisės į laisvę ir saugumą bei teisių į asmens duomenų apsaugą ir nediskriminavimo principų.

1b. Elgesio kodekse daugiausia dėmesio skiriama Direktyvos 2008/115/EB 8 straipsnio 6 dalyje išdėstytam įpareigojimui nustatyti veiksmingą priverstinio grąžinimo stebėsenos sistemą ir šio reglamento 26a straipsnio 1 dalyje nurodytai Pagrindinių teisių strategijai. Bendrų grąžinimo operacijų stebėseną turėtų būti vykdoma vadovaujantis objektyviais ir skaidriais kriterijais ir apima visą bendrą grąžinimo operaciją – nuo etapo prieš išvykimą iki grąžinamų asmenų perdavimo grįžimo šalyje.

1c. Valstybės narės reguliariai praneša Agentūrai apie tai, kiek joms reikia Agentūros pagalbos ar koordinavimo. Agentūra parengia tęstinį veiklos planą, kad suteiktų prašančiosioms valstybėms narėms reikalingą operatyvią paramą, įskaitant 7 straipsnio 1 dalyje nurodytą techninę įrangą. Vadovaudamasi 24 straipsniu, Valdančioji taryba vykdomojo direktoriaus siūlymu nusprendžia dėl tęstinio veiklos plano turinio ir *modus operandi*.

2. Agentūra bendradarbiauja su 14 straipsnyje nurodytomis trečiųjų šalių kompetentingomis institucijomis ir nustato geriausią praktiką, susijusią su kelionės dokumentų įgijimu ir neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimu.

(*) OL L 348, 2008 12 24, p. 98.“

16) 10 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Vykdydami savo užduotis ir įgaliojimus, pakviestieji pareigūnai laikosi Sąjungos ir tarptautinės teisės, gerbia pagrindines teises bei laikosi priimančiosios valstybės narės nacionalinės teisės.“.

17) 11 straipsnis pakeičiamas taip:

„11 straipsnis

Keitimosi informacija sistemos

Agentūra gali imtis visų būtinų priemonių, kad palengvintų keitimąsi jos užduotims atlikti svarbia informacija su Komisija ir valstybėmis narėmis bei, esant reikalui, su 13 straipsnyje nurodytomis Sąjungos agentūromis. Ji sukuria ir naudoja informacinę sistemą, per kurią su minėtais subjektais galima keistis įslaptinta informacija, įskaitant 11a, 11b ir 11c straipsniuose nurodytus asmens duomenis.

Agentūra gali imtis visų būtinų priemonių, kad palengvintų keitimąsi jos užduotims atlikti svarbia informacija su Jungtine Karalyste ir Airija, jei ši informacija susijusi su veikla, kurioje jos dalyvauja pagal 12 straipsnį ir 20 straipsnio 5 dalį.“.

18) Įterpiami šie straipsniai:

„11a straipsnis

Duomenų apsauga

Agentūra asmens duomenis tvarko pagal Reglamentą (EB) Nr. 45/2001.

Valdančioji taryba nustato priemones, kuriomis Agentūra taiko Reglamentą (EB) Nr. 45/2001, įskaitant priemones

dėl Agentūros duomenų apsaugos pareigūno. Tos priemonės nustatomos po konsultacijų su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu. Nedarant poveikio 11b ir 11c straipsniams, Agentūra gali tvarkyti asmens duomenis administravimo tikslais.

11b straipsnis

Asmens duomenų tvarkymas vykdant bendras grąžinimo operacijas

1. Atlikdama savo užduotis organizuoti ir koordinuoti 9 straipsnyje nurodytas valstybių narių vykdomas bendras grąžinimo operacijas, Agentūra gali tvarkyti asmenų, kurių atžvilgiu taikomos tokios bendros grąžinimo operacijos, asmens duomenis.

2. Tokie asmens duomenys tvarkomi laikantis būtinumo ir proporcingumo principų. Be kita ko, tvarkomi tik tie asmens duomenys, kurių reikia bendros grąžinimo operacijos tikslais.

3. Asmens duomenys iškart ištrinami pasiekus tikslą, kuriuo jie buvo surinkti, ir ne vėliau kaip per dešimt dienų po bendros grąžinimo operacijos pabaigos.

4. Jei valstybė narė asmens duomenų neperduoda atitinkamam vežėjui, šiuos duomenis gali perduoti Agentūra.

5. Šis straipsnis taikomas laikantis 11a straipsnyje nurodytų priemonių.

11c straipsnis

Asmens duomenų, surinktų vykdant bendras operacijas, bandomuosius projektus ir teikiant skubią pagalbą, tvarkymas

1. Nedarant poveikio valstybių narių kompetencijai rinkti asmens duomenis vykdant bendras operacijas, bandomuosius projektus ir teikiant skubią pagalbą, taip pat laikantis 2 ir 3 dalyse išdėstytų apribojimų, Agentūra gali papildomai tvarkyti tokios operatyvios veiklos metu valstybių narių surinktus ir Agentūrai perduotus asmens duomenis siekiant prisidėti prie valstybių narių išorės sienų saugumo didinimo.

2. Tokie Agentūros papildomai tvarkomi asmens duomenys – tai tik asmens duomenys apie asmenis, kuriuos kompetentingos valstybių narių valdžios institucijos pagrįstai įtaria dalyvavus tarpvalstybinėje nusikalstamoje veikloje, padedant vykdyti neteisėtą migraciją arba prekybą žmonėmis, kaip nustatyta 2002 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2002/90/EB, apibrėžiančios padėjimą neteisėtai atvykti, vyksti tranzitu ir apsigyventi (*), 1 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose.

3. 2 dalyje nurodyti asmens duomenys Agentūros papildomai tvarkomi tik šiais tikslais:

- a) siekiant konkrečiais atvejais perduoti Europolui ar kitoms Sąjungos teisėsaugos agentūroms, laikantis 13 straipsnio;
- b) siekiant panaudoti rengiant 4 straipsnyje nurodytą rizikos analizę. Rizikos analizės rezultatuose iš duomenų pašalinama informacija apie konkrečius asmenis.

4. Asmens duomenys iškart ištrinami, kai tik jie perduodami Europolui ar kitoms Sąjungos agentūroms arba panaudojami 4 straipsnyje nurodytai rizikos analizei parengti. Duomenų laikymo trukmė bet kuriuo atveju negali viršyti trijų mėnesių po šių duomenų surinkimo.

5. Tokie asmens duomenys tvarkomi laikantis būtinumo ir proporcingumo principų. Asmens duomenų Agentūra nenaudoja tyrimams, kurie lieka kompetentingų valstybių narių valdžios institucijų atsakomybėje, atlikti.

Visų pirma, tvarkomi tik tie asmens duomenys, kurių reikia 3 dalyje nurodytais tikslais.

6. Nedarant poveikio Reglamentui (EB) Nr. 1049/2001, tolesnis tokių Agentūros tvarkomų asmens duomenų perdavimas ar kitoks juose esančios informacijos suteikimas trečiosioms valstybėms arba kitiems tretiesiems subjektams draudžiamas.

7. Šis straipsnis taikomas laikantis 11a straipsnyje nurodytų priemonių.

11d straipsnis

Saugumo taisyklės dėl išslaptintos informacijos ir neįslaptintos konfidencialios informacijos apsaugos

1. Agentūra taiko 2001 m. lapkričio 29 d. Komisijos sprendimo 2001/844/EB, EAPB, Euratomas, iš dalies keičiančio jos darbo tvarkos taisykles (**), priede nustatytas Komisijos saugumo taisykles. Tos taisyklės taikomos, *inter alia*, išslaptintos informacijos tvarkymui ir saugojimui bei keitimuisi ja.

2. Agentūra taiko saugumo principus, susijusius su neįslaptintos konfidencialios informacijos tvarkymu, kurie išdėstyti šio straipsnio 1 dalyje nurodytame sprendime ir kuriuos įgyvendina Komisija. Valdančioji taryba nustato priemones tų saugumo principų taikymui užtikrinti.

(*) OL L 328, 2002 12 5, p. 17.

(**) OL L 317, 2001 12 3, p. 1.“

19) 13 ir 14 straipsniai pakeičiami taip:

„13 straipsnis

Bendradarbiavimas su Sąjungos agentūromis ir įstaigomis bei tarptautinėmis organizacijomis

Agentūra gali bendradarbiauti su Europolu, Europos prieglobsčio paramos biuru, Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra (toliau – Pagrindinių teisių agentūra), kitomis Sąjungos agentūromis ir įstaigomis bei tarptautinėmis organizacijomis, kompetentingomis šio reglamento taikymo srityje priklausančiais klausimais, vadovaudamasi su šiomis įstaigomis sudarytais darbo susitarimais ir laikydamasi atitinkamų SESV nuostatų bei nuostatų dėl šių įstaigų kompetencijos. Kiekvienu atveju Agentūra informuoja Europos Parlamentą apie tokius susitarimus.

Tolesnis Agentūroje tvarkomų asmens duomenų perdavimas ar kitoks juose esančios informacijos suteikimas kitoms Sąjungos agentūroms arba įstaigoms reglamentuojamas specialiais darbo susitarimais dėl keitimosi asmens duomenimis, be to, tam būtinas išankstinis Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno sutikimas.

Agentūra taip pat gali, susitarusi su atitinkama (-omis) valstybe (-ėmis) nare (-ėmis), pakviesti Sąjungos agentūrų ir įstaigų arba tarptautinių organizacijų stebėtojus dalyvauti jos veikloje, nurodytoje 3, 4 ir 5 straipsniuose, jei jų dalyvavimas atitinka tos veiklos tikslus, juo gali būti prisidėta prie bendradarbiavimo gerinimo ir keitimosi geriausios praktikos pavyzdžiais ir jei jis neturi įtakos bendrai veiklos saugai. Tų stebėtojų dalyvavimas, kai vykdoma 4 ir 5 straipsniuose nurodyta veikla, galimas tik pritarus atitinkamai (-oms) valstybei (-ėms) narei (-ėms), o kai vykdoma 3 straipsnyje nurodyta veikla – tik pritarus priimančiajai valstybei narei. Išsamios stebėtojų dalyvavimo taisyklės įtraukiamos į 3a straipsnio 1 dalyje nurodytą veiklos planą. Tuos stebėtojus prieš dalyvavimą Agentūra atitinkamai apmoko.

14 straipsnis

Operatyvaus bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis ir bendradarbiavimo su kompetentingomis trečiųjų šalių institucijomis palengvinimas

1. Vadovaudamasi Sąjungos išorės santykių politika, įskaitant žmogaus teises, Agentūra palengvina valstybių narių ir trečiųjų šalių operatyvų bendradarbiavimą savo veiklos srityje priklausančiais klausimais ir tiek, kiek reikia jos uždaviniams atlikti.

Agentūra ir valstybės narės laikosi normų ir standartų, kurie yra bent lygiaverčiai nustatytiems Sąjungos teisės aktuose, taip pat tais atvejais, kai bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis vykdomas tų šalių teritorijoje.

Bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis naudojamas siekiant skatinti laikytis Europos sienų valdymo standartų, įskaitant pagarbą pagrindinėms teisėms bei žmogaus orumui.

2. Agentūra gali bendradarbiauti su trečiųjų šalių valdžios institucijomis, kompetentingomis šio reglamento taikymo srčiai priklausančiais klausimais, vadovaudamasi su tomis valdžios institucijomis sudarytais darbo susitarimais ir laikydamosi atitinkamų SESV nuostatų. Tie darbo susitarimai yra susiję tik su operatyvaus bendradarbiavimo valdymu.

3. Agentūra gali trečiojoje šalyje dislokuoti savo ryšių palaikymo pareigūnus, kuriems vykdant pareigas turėtų būti užtikrinta didžiausia įmanoma apsauga. Jie priklauso valstybių narių migracijos ryšių palaikymo pareigūnų vietos arba regioniniams bendradarbiavimo tinklams, sukurtiems pagal 2004 m. vasario 19 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 377/2004 dėl migracijos ryšių palaikymo pareigūnų tinklo sukūrimo (*). Ryšių palaikymo pareigūnai dislokuojami tik tose trečiojoje šalyje, kuriose sienos valdomos laikantis minimalių žmogaus teisių standartų. Jų dislokavimą tvirtina Valdancioji taryba. Įgyvendinant Sąjungos išorės santykių politiką, dislokuojama turėtų būti pirmiausia tose trečiojoje šalyje, kurios pagal rizikos analizės išvadas yra neteisėtos migracijos kilmės arba tranzito šalys. Abipusiu pagrindu Agentūra taip pat gali ribotam laikotarpiui priimti tų trečiųjų šalių paskirtus ryšių palaikymo pareigūnus. Vykdomojo direktoriaus siūlymu pagal 24 straipsnį Valdancioji taryba kasmet priima prioritetų sąrašą.

4. Laikantis Sąjungos teisės ir gerbiant pagrindines teises, Agentūros ryšių palaikymo pareigūnų užduotys, be kita ko, yra užmegzti ir palaikyti ryšius su trečiosios šalies, į kurią jie yra paskirti, kad padėtų užkirsti kelią neteisėtai migracijai ir kovoti su ja bei grąžinti neteisėtus migrantus, kompetentingomis institucijomis.

5. Agentūra gali gauti Sąjungos finansavimą pagal atitinkamas Sąjungos išorės santykių politikos paramos priemonių nuostatas. Ji gali pradėti ir finansuoti techninės pagalbos projektus trečiojoje šalyje į šio reglamento taikymo sritį įeinančiose srityse.

6. Agentūra taip pat gali, susitarusi su atitinkama (-omis) valstybe (-ėmis), kviesti trečiųjų šalių stebėtojus dalyvauti 3, 4 ir 5 straipsniuose nurodytoje jos veikloje, jei jų buvimas atitinka tos veiklos tikslus, juo gali būti prisidėta prie bendradarbiavimo gerinimo ir keitimosi geriausios praktikos pavyzdžiais ir jei jis neturi įtakos bendram tos veiklos saugumui. Tų stebėtojų dalyvavimas, kai vykdoma 4 ir 5 straipsniuose nurodyta veikla, galimas tik pritarus

atitinkamai (-oms) valstybei (-ėms) narei (-ėms), o kai vykdoma 3 straipsnyje nurodyta veikla – tik pritarus priimančiajai valstybei narei. Išsamios stebėtojų dalyvavimo taisyklės įtraukiamos į 3a straipsnio 1 dalyje nurodytą veiklos planą. Tuos stebėtojus prieš dalyvavimą Agentūra atitinkamai apmoko.

7. Valstybės narės, sudarydamos dvišalius susitarimus su trečiosiomis šalimis, kaip nurodyta 2 straipsnio 2 dalyje, gali įtraukti nuostatas dėl Agentūros vaidmens ir kompetencijos, visų pirma dėl Agentūros dislokuotų būrių narių naudojimosi vykdomaisiais įgaliojimais vykdant bendras operacijas ar bandomuosius projektus, nurodytus 3 straipsnyje.

8. Šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytai veiklai vykdyti būtina gauti išankstinę Komisijos nuomonę, o Europos Parlamentas turi būti nedelsiant visapusiškai apie tą veiklą informuotas.

(*) OL L 64, 2004 3 2, p. 1.“

20) 15 straipsnio pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Agentūra yra Sąjungos įstaiga. Ji turi juridinio asmens statusą.“

21) Įterpiamas šis straipsnis:

„15a straipsnis

Susitarimas dėl būstinės

Agentūra ir valstybė narė, kurioje yra Agentūros būstinė, sudaro susitarimą dėl būstinės, kuriame išdėstomos būtinos nuostatos dėl patalpų, skirtinų Agentūrai valstybėje narėje, kurioje yra būstinė, ir dėl toje valstybėje narėje sudaromų sąlygų, taip pat vykdomajam direktoriui, jo pavaduotojui, Valdanciosios tarybos nariams, Agentūros darbuotojams ir jų šeimos nariams taikomos specialios taisyklės. Susitarimas dėl būstinės sudaromas gavus Valdanciosios tarybos pritarimą. Valstybė narė, kurioje yra Agentūros būstinė, turėtų užtikrinti geriausias galimas sąlygas Agentūrai tinkamai veikti, įskaitant daugiakalbes europines mokymo įstaigas darbuotojų vaikams ir tinkamą transporto infrastruktūrą.“

22) 17 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Siekiant įgyvendinti 3b straipsnio 5 dalį, koordinuojančių pareigūnų pagal 8g straipsnį gali būti paskirtas tik Agentūros įdarbintas darbuotojas, kuriam taikomi Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatai ir kitų Europos Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygų II antraštinė dalis. Siekiant įgyvendinti 3b straipsnio 3 dalį, tik valstybės narės į Agentūrą komandiruoti nacionaliniai ekspertai gali būti paskirti į Europos sienos apsaugos būrius. Agentūra nustato, kurie nacionaliniai ekspertai skiriami į Europos sienos apsaugos būrius pagal minėtą straipsnį.“;

b) pridedamos šios dalys:

„4. Valdancioji taryba Komisijai pritarus patvirtina reikalingas įgyvendinimo priemones pagal Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatų 110 straipsnį.

5. Valdancioji taryba gali priimti nuostatas, pagal kurias į Agentūrą būtų galima komandiruoti valstybių narių nacionalinius ekspertus. Tose nuostatose atsižvelgiama į 3b straipsnio 3 dalies reikalavimus, visų pirma į tai, kad jie yra laikomi pakviestaisiais pareigūnais ir vykdo 10 straipsnyje nustatytas užduotis ir įgaliojimus. Jose pateikiamos nuostatos dėl dislokavimo sąlygų.“.

23) 20 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalis iš dalies keičiama taip:

i) h punktas pakeičiamas taip:

„h) nustato Agentūros organizacinę struktūrą ir patvirtina Agentūros personalo politiką, visų pirma daugiametį personalo politikos planą. Pagal atitinkamas 2002 m. lapkričio 19 d. Komisijos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2343/2002 dėl finansinio pagrindų reglamento, skirto Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento 185 straipsnyje nurodytoms įstaigoms (*), nuostatas daugiametis personalo politikos planas pateikiamas Komisijai, o gavus jos palankią nuomonę – biudžeto valdymo institucijai;

(*) OL L 357, 2002 12 31, p. 72.“;

ii) pridedamas šis punktas:

„i) patvirtina Agentūros daugiametį planą, skirtą bendrais bruožais išdėstyti būsimą ilgalaikę Agentūros veiklos strategiją.“;

b) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Valdancioji taryba gali konsultuoti vykdomąjį direktorių bet kuriuo klausimu, griežtai susijusiu su išorės sienų operatyvaus valdymo plėtojimu, įskaitant su moksliniais tyrimais susijusią veiklą, kaip nustatyta 6 straipsnyje.“.

24) 21 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies paskutinis sakinyss pakeičiamas taip:

„Kadencija gali būti pratęsta.“;

b) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Su Šengeno *acquis* įgyvendinimu, taikymu ir plėtojimu susijusios šalys dalyvauja Agentūros veikloje. Šios šalys Valdanciojoje taryboje turi po vieną atstovą ir po vieną pakaitinį atstovą. Pagal atitinkamas jų asociacijos susitarimų nuostatas parengta tvarka, kuria nustatomas tų šalių dalyvavimo Agentūros darbe pobūdis, mastas ir išsamios taisyklės, įskaitant nuostatas dėl finansinių įnašų ir personalo.“.

25) 25 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Europos Parlamentas arba Taryba gali paprašyti vykdomojo direktoriaus pateikti ataskaitą apie savo užduočių vykdymą, visų pirma apie Pagrindinių teisių strategijos įgyvendinimą ir stebėseną, ankstesnių metų Agentūros bendrąją ataskaitą, ateinančių metų veiklos programą bei Agentūros daugiametį planą, nurodytą 20 straipsnio 2 dalies i punkte.“;

b) 3 dalyje pridedamas šis punktas:

„g) užtikrinti 3a ir 8e straipsniuose nurodytų veiklos planų įgyvendinimą.“.

26) Įterpiamas šis straipsnis:

„26a straipsnis

Pagrindinių teisių strategija

1. Agentūra parengia ir toliau plėtoja bei įgyvendina savo Pagrindinių teisių strategiją. Agentūra nustato efektyvų mechanizmą, skirtą stebėti, kaip visoje Agentūros veikloje gerbiamos pagrindinės teisės.

2. Agentūra įsteigia Konsultacinį forumą, kuris padeda jos vykdomajam direktoriui ir Valdančiajai tarybai pagrindinių teisių klausimais. Agentūra kviečia Europos prieglobsčio paramos biuro, Pagrindinių teisių agentūros, JT Vyriausiojo pabėgėlių komisaro ir kitų susijusių organizacijų atstovus dalyvauti Konsultacinio forumo veikloje. Vykdomojo direktoriaus siūlymu Valdančioji taryba nusprendžia dėl Konsultacinio forumo sudėties, darbo metodų ir informacijos perdavimo jam tvarkos.

Su Konsultaciniu forumu konsultuojamasi dėl tolesnio Pagrindinių teisių strategijos, Elgesio kodekso ir bendrosios pagrindinės mokymo programos plėtojimo ir įgyvendinimo.

Konsultacinis forumas parengia metinę savo veiklos ataskaitą. Ta ataskaita skelbiama viešai.

3. Valdančioji taryba skiria pagrindinių teisių pareigūną, kuris turi reikiamos kvalifikacijos ir patirties pagrindinių teisių srityje. Jis nepriklausomai vykdo savo pareigas kaip

pagrindinių teisių pareigūnas ir tiesiogiai atsiskaito Valdančiajai tarybai ir Konsultaciniam forumui. Jis atsiskaito reguliariai ir savo darbu prisideda prie pagrindinių teisių stebėsenos sistemos veiklos.

4. Pagrindinių teisių pareigūnas ir Konsultacinis forumas turi prieigą prie visos informacijos, susijusios su pagarba pagrindinėms teisėms, visos Agentūros veiklos atžvilgiu.“

27) 33 straipsnyje įterpiamos šios dalys:

„2a. Pirmame įvertinime po 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1168/2011, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2007/2004, įsteigiantis Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūrą (*), įsigaliojimo taip pat nagrinėjamas poreikis toliau stiprinti Europos Sąjungos išorės sienų valdymo koordinavimą, įskaitant galimybę sukurti Europos sienų apsaugos pareigūnų sistemą.

2b. Vertinant konkrečiai nagrinėjama, kaip taikant šį reglamentą laikytasi Pagrindinių teisių chartijos.

(*) OL L 304, 2011 11 22, p. 1“.

2 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2011 m. spalio 25 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
J. BUZEK

Tarybos vardu
Pirmininkas
M. DOWGIELEWICZ

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 1169/2011

2011 m. spalio 25 d.

dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas (EB) Nr. 608/2004

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

(1) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 169 straipsnyje nustatyta, kad Sąjunga padeda užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugą pagal šios sutarties 114 straipsnį patvirtinamomis priemonėmis;

(2) laisvas saugių ir sveikų maisto produktų judėjimas yra esminis vidaus rinkos aspektas, turintis didelę reikšmę gyventojų sveikatai ir gerovei bei jų socialiniams bei ekonominiams interesams;

(3) siekiant užtikrinti aukšto lygio vartotojų sveikatos apsaugą ir garantuoti jų teisę gauti informaciją, turėtų būti užtikrinta, kad vartotojai būtų tinkamai informuojami apie jų vartojamus maisto produktus. Vartotojų pasirinkimui, *inter alia*, įtakos gali turėti sveikatos, ekonominiai, aplinkos, socialiniai ir etiniai aspektai;

(4) remiantis 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 178/2002, nustatančiu maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančiu Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančiu su maisto saugos klausimais susijusias procedūras ⁽³⁾, bendrasis maisto produktus reglamentuojančių teisės aktų principas – sudaryti sąlygas vartotojams rinktis turint pakankamai informacijos jų vartojamą maistą ir užkirsti kelią veiksams, kurie galėtų klaidinti vartotoją;

(5) 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ⁽⁴⁾ reglamentuojami tam tikri informacijos teikimo vartotojams aspektai, konkrečiai siekiant užkirsti kelią klaidinantiems veiksams ir informacijos nepateikimui. Bendruosius principus dėl nesąžiningos komercinės veiklos turėtų papildyti specialios taisyklės dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams;

(6) visiems maisto produktams taikomos Sąjungos maisto produktų ženklinimo taisyklės, nustatytos 2000 m. kovo 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2000/13/EB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių maisto produktų ženklinimą, pateikimą ir reklamavimą, derinimo ⁽⁵⁾. Dauguma šios direktyvos nuostatų buvo nustatyta 1978 m., todėl jas reikėtų atnaujinti;

(7) 1990 m. rugsėjo 24 d. Tarybos direktyvoje 90/496/EEB dėl maisto produktų maistingumo ženklinimo ⁽⁶⁾ nustatytos informacijos apie maistingumą turinio ir pateikimo ant fasuotų maisto produktų taisyklės. Pagal tas taisykles informacijos apie maistingumą teikti neprivaloma, išskyrus tuos atvejus, kai pateikiamas teiginys apie maisto produkto maistingumą. Dauguma šios direktyvos nuostatų buvo nustatyta 1990 m., todėl jas reikėtų atnaujinti;

(8) bendruosius ženklinimo reikalavimus papildyti kelios nuostatos, taikomos visiems maisto produktams tam tikromis aplinkybėmis arba tam tikroms maisto produktų kategorijoms. Be to, yra nustatyta daug specialių konkrečioms maisto produktams taikomų taisyklių;

⁽¹⁾ OL C 77, 2009 3 31, p. 81.

⁽²⁾ 2010 m. birželio 16 d. Europos Parlamento pozicija (OL C 236 E, 2011 8 12, p. 187) ir 2011 m. vasario 21 d. Tarybos pozicija, priimta per pirmąjį svarstymą (OL C 102 E, 2011 4 2, p. 1). 2011 m. liepos 6 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2011 m. rugsėjo 29 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 31, 2002 2 1, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 149, 2005 6 11, p. 22.

⁽⁵⁾ OL L 109, 2000 5 6, p. 29.

⁽⁶⁾ OL L 276, 1990 10 6, p. 40.

- (9) nors pradiniai tikslai ir pagrindinės šiuo metu galiojančių teisės aktų ženklavimo srityje nuostatos tebegalioja, šiuos teisės aktus reikia supaprastinti siekiant užtikrinti, kad suinteresuotiesiems subjektams būtų lengviau jų laikytis ir kad jie būtų jiems aiškesni, bei atnaujinti siekiant atsižvelgti į naujus pokyčius informacijos apie maistą srityje. Šiuo reglamentu atsižvelgiama ir į vidaus rinkos interesus, nes jį taikant užtikrinami teisės supaprastinamas bei teisinis tikrumas ir sumažinama administracinė našta, ir į piliečių interesus, nes nustatomas reikalavimas aiškiai, suprantamai ir įskaitomai ženklininti maisto produktus;
- (10) plačiąją visuomenę domina mitybos ir sveikatos ryšio bei individualius poreikius atitinkančių maisto produktų pasirinkimo klausimai. 2007 m. gegužės 30 d. Komisijos Baltojoje knygoje dėl Europos strategijos su mityba, atsvariu ir nutukimu susijusioms sveikatos problemoms spręsti (Komisijos Baltoji knyga) pažymėta, kad ženklinimas nurodant maistinę vertę – tai vienas iš svarbių būdų siekiant informuoti vartotojus apie maisto produktų sudėtį ir padėti jiems rinktis turint pakankamai informacijos. 2007 m. kovo 13 d. Komisijos komunikate „2007–2013 m. ES vartotojų politikos strategija. Vartotojų teisių stiprinimas, gerovės didinimas ir veiksminga jų apsauga“ pabrėžiama, kad tiek veiksmingos konkurencijos, tiek vartotojų gerovės požiūriu labai svarbu, kad vartotojams būtų sudarytos sąlygos rinktis turint pakankamai informacijos. Pagrindinių mitybos principų žinojimas ir tinkama informacija apie maisto produktų maistingumą labai padėtų vartotojui rinktis maisto produktus turint pakankamai informacijos. Švietimo ir informavimo kampanijos – svarbi priemonė siekiant, kad vartotojas geriau suprastų informaciją apie maistą;
- (11) siekiant padidinti teisinį tikrumą ir užtikrinti, kad teisės aktai būtų vykdomi racionaliai bei nuosekliai, tikslinga panaikinti Direktyvas 90/496/EEB bei 2000/13/EB ir pakeisti jas vienu reglamentu, kuris užtikrintų tikrumą vartotojams ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams bei sumažintų administracinę našta;
- (12) siekiant aiškumo, tikslinga panaikinti ir įtraukti į šį reglamentą kitus horizontaliuosius teisės aktus, būtent 1987 m. balandžio 15 d. Komisijos direktyvą 87/250/EEB dėl alkoholio koncentracijos tūrio procentais nurodymo ženklinant galutiniam vartotojui parduoti skirtus alkoholinius gėrimus⁽¹⁾, 1999 m. kovo 8 d. Komisijos direktyvą 1999/10/EB, nustatančią nuo Tarybos direktyvos 79/112/EEB 7 straipsnio nukrypti leidžiančias nuostatas dėl maisto produktų ženklinimo etiketėmis⁽²⁾, 2002 m. liepos 18 d. Komisijos direktyvą 2002/67/EB dėl maisto produktų, turinčių chinino ir kofeino, ženklinimo⁽³⁾, 2004 m. kovo 31 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 608/2004 dėl maisto produktų ir maisto ingredientų, į kuriuos įdėta fitosterolių, fitosterolio esterių, fitostanolių ir (arba) fitostanolio esterių, ženklinimo⁽⁴⁾ ir 2008 m. sausio 30 d. Komisijos direktyvą 2008/5/EB dėl privalomos informacijos, nenurodytos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2000/13/EB, nurodymo ženklinant tam tikrus maisto produktus⁽⁵⁾;
- (13) siekiant sukurti aiškią informaciją apie maistą reglamentuojančių Sąjungos ir nacionalinių priemonių sistemą bei bendrą pagrindą, būtina nustatyti bendras terminų apibrėžtis, principus, reikalavimus ir procedūras;
- (14) kad būtų laikomasi visapusiško ir besivystančio požiūrio į vartotojams teikiamą informaciją apie jų vartojamą maistą, reikėtų iš esmės apibrėžti informaciją apie maistą reglamentuojančius teisės aktus, apimančius bendrąsias ir specialiąsias taisykles, ir iš esmės apibrėžti informaciją apie maistą, apimančią informaciją, teikiamą ne tik etiketėje, bet ir kitomis priemonėmis;
- (15) Sąjungos taisyklės turėtų būti taikomos tik toms įmonėms, kurių pobūdis yra toks, jog galima daryti prielaidą apie tam tikrą jų veiklos tęstinumą ir tam tikrą jų organizavimo lygį. Į šio reglamento taikymo sritį neturėtų patekti tokia veikla, kaip antai atsitiktinėmis progomis privačių asmenų atliekamas maisto tvarkymas ir pristatymas, valgio pateikimas ir maisto pardavimas, pvz., per labdaros renginius ar vietos bendruomenės šventes ir susitikimus;
- (16) informaciją apie maistą reglamentuojantys teisės aktai turėtų būti pakankamai lankstūs, kad būtų galima atsižvelgti į naujus vartotojų keliamus informavimo reikalavimus bei užtikrinti vidaus rinkos apsaugos ir skirtingo vartotojų suvokimo valstybėse narėse pusiausvyrą;
- (17) reikalavimas teikti privalomą informaciją apie maistą turėtų būti nustatomas visų pirma tam, kad vartotojai galėtų atpažinti maisto produktus bei tinkamai juos vartoti ir rinktis jų individualius mitybos poreikius atitinkančius maisto produktus. Šiuo tikslu maisto verslo operatoriai turėtų sudaryti palankesnes sąlygas tam, kad regos sutrikimų turintys asmenys galėtų susipažinti su tokia informacija;
- (18) kad informaciją apie maistą reglamentuojantys teisės aktai atitiktų kintančius vartotojų informacijos poreikius, svarstant, ar reikalinga privaloma informacija apie maistą, taip pat reikėtų atsižvelgti į daugumos vartotojų pareikštą pageidavimą, kad būtų atskleidžiama tam tikra informacija;
- (19) vis dėlto naujus privalomos informacijos apie maistą teikimo reikalavimus reikėtų nustatyti tik tiek, kiek tai yra būtina, vadovaujantis subsidiarumo, proporcingumo ir tvarumo principais;

⁽¹⁾ OL L 113, 1987 4 30, p. 57.

⁽²⁾ OL L 69, 1999 3 16, p. 22.

⁽³⁾ OL L 191, 2002 7 19, p. 20.

⁽⁴⁾ OL L 97, 2004 4 1, p. 44.

⁽⁵⁾ OL L 27, 2008 1 31, p. 12.

- (20) informaciją apie maistą reglamentuojantys teisės aktai turėtų drausti naudoti informaciją, kuri klaidintų vartotojus, ypač dėl maisto produkto ypatybių, poveikio ar savybių, arba priskirtų maisto produktams vaistines savybes. Kad tas draudimas būtų veiksmingas, jį reikėtų taikyti ir maisto produktų reklamai bei pateikimui;
- (21) siekiant kad taisyklės dėl maisto verslo operatorių atsakomybės informacijos apie maistą srityje nebūtų išdėstytos skirtinguose teisės aktuose, tikslinga patikslinti, kokia atsakomybė maisto verslo operatoriams tenka šioje srityje. Tas patikslinimas turėtų atitikti Reglamento (EB) Nr. 178/2002 17 straipsnyje nurodytas vartotojo pareigas;
- (22) turėtų būti parengtas visos privalomos informacijos, kuri iš esmės turėtų būti teikiama kartu su visais galutiniam vartotojui ir viešojo maitinimo įstaigoms skirtais maisto produktais, sąrašas. Tame sąraše reikėtų nurodyti informaciją, kurią jau reikia teikti pagal esamus Sąjungos teisės aktus, nes laikoma, kad ji priklauso vertingam *acquis* vartotojams teikiamos informacijos atžvilgiu;
- (23) siekiant atsižvelgti į informacijos apie maistą srities pokyčius ir raidą, turėtų būti numatyta įgalioti Komisiją sudaryti galimybę pateikti tam tikrus duomenis kitais būdais. Konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais turėtų sudaryti palankesnes sąlygas laiku ir tikslingai keisti informacijos apie maistą teikimo reikalavimus;
- (24) maisto produktų gamyboje naudojamos ir produktuose išliekančios tam tikros sudedamosios dalys, kitos medžiagos arba produktai (pvz., pagalbinės perdirbimo medžiagos) gali kai kuriems žmonėms sukelti alergijas arba netoleravimo reakcijas, o kai kurios alergijos arba netoleravimo reakcijos yra pavojingos atitinkamų asmenų sveikatai. Svarbu, kad būtų suteikta informacija apie tai, ar maisto produkto sudėtyje yra maisto priedų, pagalbinių perdirbimo medžiagų ir kitų medžiagų arba produktų, turinčių moksliskai įrodytą alerginį arba netoleravimo poveikį, kad vartotojai, ypač maistui alergiški ar jo netoleruojantys vartotojai, galėtų rinktis jiems saugius maisto produktus turėdami pakankamai informacijos;
- (25) siekiant informuoti vartotojus apie dirbtinai sukurtų nanomedžiagų buvimą maisto produkto sudėtyje, reikėtų pateikti dirbtinai sukurtų nanomedžiagų apibrėžtį. Atsižvelgiant į tai, kad maisto produktas, kurio sudėtyje yra dirbtinai sukurtų nanomedžiagų ar kuris sudarytas iš šių medžiagų, gali būti naujas maisto produktas, ateityje persvarstant 1997 m. sausio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 258/97 dėl naujų maisto produktų ir naujų maisto komponentų ⁽¹⁾ reikėtų numatyti tai termino apibrėžčiai tinkamą teisinį pagrindą;
- (26) maisto produkto etiketės turėtų būti aiškos ir suprantamos, kad padėtų vartotojams, kurie nori rinktis maisto produktus ir mitybą turėdami daugiau informacijos. Atlikus tyrimus nustatyta, kad geras įskaitomumas turi didelę reikšmę siekiant padidinti galimybę, kad ženklinimo informacija darytų poveikį ją skaitantiems asmenims, ir kad neįskaitoma informacija apie produktą yra viena iš pagrindinių vartotojų nepasitenkinimo maisto produktų etiketėmis priežasčių. Todėl turėtų būti nustatytas visapusiškas požiūris siekiant atsižvelgti į visus su įskaitomumu susijusius aspektus, įskaitant šriftą, spalvą ir kontrastą;
- (27) siekiant užtikrinti informacijos apie maistą teikimą, reikia atsižvelgti į visus maisto produktų tiekimo vartotojams būdus, įskaitant maisto produktų pardavimą nuotolinėmis ryšio priemonėmis. Akivaizdu, kad maisto produktus parduodant nuotolinės prekybos būdu turėtų būti laikomasi tokių pačių informavimo reikalavimų, kaip ir parduodant maisto produktus parduotuvėse, tačiau būtina patikslinti, kad tokiais atvejais privaloma informacija apie maistą turėtų būti prieinama ir prieš pasibaigiant pirkimo procesui;
- (28) pastaraisiais dešimtmečiais maisto produktų šaldymui naudojama technologija sparčiai vystėsi ir šiuo metu plačiai naudojama tiek siekiant gerinti laisvą prekių judėjimą Sąjungos vidaus rinkoje, tiek siekiant mažinti su maisto sauga susijusius pavojus. Vis dėlto, užšaldant ir vėliau atšildant kai kuriuos maisto produktus, ypač mėsos ir žuvininkystės produktus, apribojamos tolesnio jų naudojimo galimybės, be to, tai gali daryti poveikį jų saugai, skoniu ir fizinei kokybei. Priešingai, kitiems produktams, ypač sviestui, užšaldymas tokio poveikio neturi. Todėl, jei produktas atšildytas, galutiniai vartotojai turėtų būti tinkamai apie tai informuojami;
- (29) maisto produkto kilmės šalies arba kilmės vietos nuoroda turėtų būti teikiama tuo atveju, kai nesant tokios nuorodos vartotojai galėtų būti klaidinami dėl tokio produkto tikrosios kilmės šalies ar kilmės vietos. Visais atvejais kilmės šalies ar kilmės vietos nuoroda turėtų būti pateikta taip, kad vartotojas nebūtų suklaidintas, ir remiantis aiškiai apibrėžtais kriterijais, užtikrinančiais vienodas sąlygas pramonei bei padedančiais vartotojams geriau suprasti su maisto produkto kilmės šalimi ar kilmės vieta susijusią informaciją. Tokie kriterijai neturėtų būti taikomi su maisto verslo operatoriaus pavadinimu ar adresu susijusiems duomenims;
- (30) kai kuriais atvejais maisto verslo operatoriai, norėdami atkreipti vartotojų dėmesį į jų maisto produkto privalumus, gali pageidauti savanoriškai nurodyti maisto produkto kilmės vietą. Tokios nuorodos taip pat turėtų atitikti suderintus kriterijus;

⁽¹⁾ OL L 43, 1997 2 14, p. 1.

- (31) po galvijų spongiforminės encefalopatijos protrūkio šiuo metu Sąjungoje kilmės nuorodą privaloma pateikti jautienai bei jos produktams ⁽¹⁾, ir dėl to atsirado vartotojų lūkesčiai. Komisijos poveikio įvertinime patvirtinta, kad mėsos kilmė yra vienas labiausiai vartotojams rūpimų klausimų. Sąjungoje plačiai vartojama ir kita mėsa, pavyzdžiui, kiauliena, aviena, ožkiena ir paukštiena. Todėl tikslinga nustatyti, kad būtų privaloma nurodyti tų produktų kilmę. Galėtų būti nustatyti skirtingi specialūs kilmės reikalavimai pagal mėsos rūšį atsižvelgiant į gyvūnų rūšies ypatybes. Tikslinga įgyvendinimo taisyklėse nustatyti skirtingus privalomus reikalavimus pagal mėsos rūšį, atsižvelgiant į proporcingumo principą ir maisto verslo operatoriams bei vykdomą užtikrinančioms institucijoms tenkančią našą;
- (32) privalomos kilmės nuostatos buvo parengtos remiantis vertikaliuoju požiūriu, pavyzdžiui, dėl medaus ⁽²⁾, vaisių ir daržovių ⁽³⁾, žuvies ⁽⁴⁾, jautienos bei jos produktų ⁽⁵⁾ ir alyvuogių aliejaus ⁽⁶⁾. Reikia išnagrinėti galimybę privalomą kilmės ženklinimą taikyti ir kitiems maisto produktams. Todėl tikslinga prašyti Komisijos parengti ataskaitas dėl šių maisto produktų: kitų nei jautienos, kiaulienos, avienos, ožkienos ir paukštienos mėsos rūšių; pieno; pieno, kuris naudojamas kaip sudedamoji pieno gaminių dalis; mėsos, kuri naudojama kaip sudedamoji dalis; neperdirbtų maisto produktų; produktų, sudarytų iš vienos sudedamosios dalies; ir sudedamųjų dalių, sudarančių daugiau nei 50 % maisto produkto. Kadangi pienas yra vienas iš produktų, kurių kilmės nuoroda yra ypač svarbi, Komisija turėtų kuo greičiau pateikti ataskaitą dėl šio produkto. Remdamasi tokių ataskaitų išvadomis, Komisija gali pateikti pasiūlymų iš dalies keisti atitinkamas Sąjungos nuostatas ar gali imtis naujų iniciatyvų, prireikus, skirtų tam tikriems sektoriams;
- (33) Sąjungos nelengvatinės kilmės taisyklės nustatytos 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 2913/92, nustatančiame Bendrijos muitinės kodeksą ⁽⁷⁾, o šio reglamento įgyvendinimo nuostatos – 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamente (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančiame Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą,
- įgyvendinimo nuostatas ⁽⁸⁾. Nustatant maisto produktų kilmės šalį bus remiamasi tomis taisyklėmis, kurios gerai žinomos maisto verslo operatoriams bei administracijoms; dėl to turėtų būti paprasčiau jas įgyvendinti;
- (34) maisto produkto maistingumo deklaracija yra susijusi su informacija apie maisto produktų energinę vertę ir tam tikras jų sudėtyje esančias maistines medžiagas. Privalomai ant pakuotės teikiant informaciją apie maistingumą turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos visuomenės sveikatos politikos pagrindu imtis mitybos srities veiksmų, kuriuos vykdant būtų galima teikti mokslines rekomendacijas visuomenės švietimo mitybos klausimais ir padedama rinktis maisto produktus turint pakankamai informacijos;
- (35) siekiant užtikrinti galimybę palyginti produktus, esančius skirtingo dydžio pakuotėse, tikslinga ir toliau reikalauti teikti privalomą 100 g arba 100 ml produkto maistinės vertės nuorodą ir prireikus leisti teikti papildomą porcijos maistinės vertės nuorodą. Todėl jei maisto produktas yra fasuotas ir nurodytos atskiros porcijos arba vartojimo vienetai, turėtų būti leidžiama kartu su 100 g arba 100 ml produkto maistinės vertės nuoroda teikti papildomą porcijos arba vartojimo vieneto maistinės vertės nuorodą. Be to, siekiant, kad būtų teikiama palyginama informacija atsižvelgiant į porcijas arba vartojimo vienetus, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti taisykles dėl maistingumo deklaracijos išraiškos vienai porcijai arba vartojimo vienetai, taikomas specifinėms maisto produktų kategorijoms;
- (36) Komisijos Baltojoje knygoje pabrėžiami tam tikri visuomenės sveikatai svarbūs mitybos elementai, pavyzdžiui, sotieji riebalai, cukrūs ar natris. Todėl tikslinga į juos atsižvelgti reikalavimuose teikti privalomą informaciją apie maistingumą;
- (37) kadangi vienas šio reglamento tikslų - sudaryti sąlygas galutiniam vartotojui rinktis turint pakankamai informacijos, šiuo atžvilgiu svarbu užtikrinti, kad galutinis vartotojas lengvai suprastų ženklinant pateiktą informaciją. Todėl tikslinga ženklinant vietoj atitinkamo termino „natris“ vartoti terminą „druska“;
- (38) siekiant, kad Sąjungos teisė būtų nuosekli ir suderinta, maisto produktų etiketėse savanoriškai pateikiant teiginius apie maistingumą arba apie sveikatingumą reikėtų laikytis 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1924/2006 dėl teiginių apie maisto produktų maistingumą ir sveikatingumą ⁽⁹⁾;

⁽¹⁾ 2000 m. liepos 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1760/2000, nustatantis galvijų identifikavimo bei registravimo sistemą, reglamentuojantis jautienos bei jos produktų ženklinimą (OL L 204, 2000 8 11, p. 1).

⁽²⁾ 2001 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyva 2001/110/EB dėl medaus (OL L 10, 2002 1 12, p. 47).

⁽³⁾ 2007 m. gruodžio 21 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1580/2007, nustatantis Tarybos reglamentų (EB) Nr. 2200/96, (EB) Nr. 2201/96 ir (EB) Nr. 1182/2007 įgyvendinimo vaisių ir daržovių sektoriuje taisykles (OL L 350, 2007 12 31, p. 1).

⁽⁴⁾ 1999 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 104/2000 dėl bendro žuvininkystės ir akvakultūros produktų rinkų organizavimo (OL L 17, 2000 1 21, p. 22).

⁽⁵⁾ Reglamentas (EB) Nr. 1760/2000.

⁽⁶⁾ 2002 m. birželio 13 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1019/2002 dėl prekybos alyvuogių aliejumi standartų (OL L 155, 2002 6 14, p. 27).

⁽⁷⁾ OL L 302, 1992 10 19, p. 1.

⁽⁸⁾ OL L 253, 1993 10 11, p. 1.

⁽⁹⁾ OL L 404, 2006 12 30, p. 9.

- (39) kad būtų išvengta nereikalingos naštos maisto verslo operatoriams, tam tikrų kategorijų maisto produktams, kurie yra neperdirbti arba kurių atveju informacija apie maistingumą nėra vartotojų sprendimą pirkti lemiantis veiksnys, arba kurių išorinė pakuotė per mažą, kad joje būtų galima nurodyti privalomus ženklavimo reikalavimus, nereikėtų taikyti privalomos nuostatos pateikti maistingumo deklaraciją, jeigu pareiga teikti tokią informaciją nėra numatyta kitose Sąjungos taisyklėse;
- (40) atsižvelgiant į alkoholinių gėrimų ypatybes, tikslinga prašyti Komisijos toliau analizuoti informacijos reikalavimus tiems produktams. Todėl Komisija, atsižvelgdama į tai, kad reikia užtikrinti suderinamumą su kitų susijusių sričių Sąjungos politika, per 3 metus po šio reglamento įsigaliojimo dienos turėtų pateikti ataskaitą dėl reikalavimų pateikti informaciją apie alkoholinių gėrimų sudedamąsias dalis ir maistingumą taikymo. Be to, atsižvelgiant į 2007 m. rugsėjo 5 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Europos Sąjungos strategijos remti valstybes nares mažinant alkoholio daromą žalą⁽¹⁾, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁽²⁾, Komisijos veiklą ir plačiosios visuomenės susirūpinimą alkoholio daroma žala, ypač jauniems ir pažeidžiamiems vartotojams, Komisija, pasikonsultavusi su suinteresuotaisiais subjektais ir valstybėmis narėmis, turėtų apsisvarstyti, ar reikia nustatyti specialiai jaunimui skirtų gėrimų, pavyzdžiui populiariųjų alkoholinių kokteilių, termino apibrėžtį. Komisija, prireikus, taip pat turėtų siūlyti specialius su alkoholiniais gėrimais susijusius reikalavimus pagal šį reglamentą;
- (41) kad pateikiama informacija apie maistingumą būtų patraukli vidutiniam vartotojui ir atitiktų savo informavimo paskirtį, ji turėtų būti paprasta ir lengvai suprantama, atsižvelgiant į esamą žinių apie mitybą lygį. Vartotojams gali būti painu, jei dalis informacijos apie maistingumą būtų pateikiama pagrindiniame regėjimo lauke, paprastai vadinamame priekine pakuotės puse, o dalis kitoje, pavyzdžiui, užpakalinėje, pakuotės pusėje. Todėl maistingumo deklaracija turėtų būti tame pačiame regėjimo lauke. Be to, savanoriškai svarbiausia informacijos apie maistingumą dalis gali būti kartojama pagrindiniame regėjimo lauke siekiant padėti vartotojams lengvai pamatyti svarbiausią informaciją apie maistingumą perkant maisto produktus. Jei būtų galima laisvai pasirinkti, kurią informaciją galima pakartoti, vartotojams tai galėtų būti painu. Todėl būtina aiškiai nurodyti, kuri informacija gali būti pakartojama;
- (42) siekiant paskatinti maisto verslo operatorius savanoriškai teikti maistingumo deklaracijoje pateikiamą informaciją apie tokius maisto produktus, kaip antai alkoholiniai gėrimai ir nefasuoti maisto produktai, kuriems gali būti netaikomas reikalavimas teikti maistingumo deklaraciją, turėtų būti suteikta galimybė nurodyti tik tam tikrus teiginio apie maistingumą elementus. Tačiau tikslinga aiškiai nustatyti informaciją, kuri gali būti teikiama savanoriškai, kad vartotojo neklaidintų maisto verslo operatoriaus laisvai pasirinkta informacija;
- (43) kai kuriose valstybėse narėse ir maisto sektoriaus organizacijose yra naujų pokyčių, kai maistingumo deklaracija išreiškiama ne nurodant maistines vertes 100 g, 100 ml ar vienai porcijai arba pateikiamas naudojant grafines formas ar simbolius. Tokios papildomos išraiškos ir pateikimo formos gali padėti vartotojams geriau suprasti maistingumo deklaraciją. Vis dėlto nėra pakankamai visos Sąjungos duomenų apie tai, kaip vidutinis vartotojas supranta alternatyvias informacijos išraiškos ir pateikimo formas ir jomis naudojasi. Todėl tikslinga leisti, kad būtų plėtojamos įvairios išraiškos ir pateikimo formos remiantis šiuo reglamente nustatytais kriterijais, ir paprašyti Komisijos parengti ataskaitą dėl tų išraiškos ir pateikimo formų naudojimo, jų poveikio vidaus rinkai ir tikslingumo toliau derinti tas išraiškos ir pateikimo formas;
- (44) siekiant padėti Komisijai parengti tą ataskaitą, valstybės narės turėtų pateikti Komisijai atitinkamos informacijos apie papildomų maistingumo deklaracijos išraiškos ir pateikimo formų naudojimą jų teritorijoje esančioje rinkoje. Todėl valstybės narės turėtų turėti teisę prašyti maisto verslo operatorių, pateikiančių į jų teritorijoje esančią rinką maisto produktus su papildomomis išraiškos ar pateikimo formomis, pranešti nacionalinėms institucijoms apie tokių papildomų formų naudojimą ir atitinkamai pagrįsti, kad įvykdyti šiame reglamente nustatyti reikalavimai;
- (45) pageidautina, kad būtų užtikrintas tam tikro lygio nuoseklumas plėtojant papildomas maistingumo deklaracijos išraiškos ir pateikimo formas. Todėl tikslinga skatinti, kad valstybės narės tarpusavyje ir su Komisija nuolat keistųsi geriausios praktikos pavyzdžiais bei patirtimi ir kad tokiuose mainuose dalyvautų suinteresuotieji subjektai;
- (46) visas teiginys tame pačiame regėjimo lauke lengvai atpažįstama forma nurodantis maistinių elementų kiekius ir lyginamuosius rodiklius, kad būtų galima įvertinti maisto produkto maistines savybes, turėtų būti laikomas maistingumo deklaracijos dalimi, o ne atskirų teiginių grupe;

(1) OL C 187 E, 2008 7 24, p. 160.

(2) OL C 77, 2009 3 31, p. 81.

- (47) patirtis rodo, kad daugeliu atveju, kai savanoriškai pateikiama informacija apie maistą, nukenčia privalomos informacijos apie maistą aiškumas. Todėl turėtų būti nustatyti kriterijai, kurie padėtų maisto verslo operatoriams ir vykdydama užtikrinančioms institucijoms užtikrinti tolygų privalomos ir savanoriškai teikiamos informacijos apie maistą teikimą;
- (48) valstybėms narėms turėtų būti palikta teisė nustatyti informacijos apie nefasuotus maisto produktus teikimo taisykles, atsižvelgiant į konkrečias vietos veiklos sąlygas ir aplinkybes. Nors tokiais atvejais vartotojo poreikis gauti kitokios informacijos yra nedidelis, manoma, kad informacija apie galimus alergenų yra labai svarbi. Yra duomenų, kad daugumą alergijos maistui atvejų galima susieti su nefasuotais maisto produktais. Todėl informacija vartotojams apie galimus alergenų turėtų būti teikiama visada;
- (49) šiuo reglamentu konkrečiai suderintų klausimų srityje valstybės narės neturėtų galėti priimti nacionalinių nuostatų, nebent tai būtų leidžiama pagal Sąjungos teisę. Šiuo reglamentu neturėtų būti draudžiama valstybėms narėms patvirtinti nacionalinių priemonių dėl tų klausimų, kurie nėra šiuo reglamente konkrečiai suderinti. Vis dėlto, tokiomis nacionalinėmis priemonėmis neturėtų būti draudžiamas laisvas šio reglamento reikalavimus atitinkančių prekių judėjimas, jam sudaromos kliūtys ar jis ribojamas;
- (50) Sąjungos vartotojai vis labiau domisi Sąjungos taisyklių dėl gyvūnų gerovės juos skerdžiant, įgyvendinimu, taip pat tuo, ar gyvūnas buvo apsaugintas prieš jį skerdžiant. Tuo klausimu rengiant būsimą Sąjungos gyvūnų apsaugos ir gerovės strategiją reikėtų apsvarstyti galimybę atlikti galimybės teikti vartotojams atitinkamą informaciją gyvūnų apsauginimo klausimu tyrimą;
- (51) informacijos apie maistą teikimo taisyklės turėtų būti tokios, kad jas būtų galima tikslinti atsižvelgiant į greitai kintančią socialinę, ekonominę ir technologinę aplinką;
- (52) valstybės narės turėtų vykdyti oficialią kontrolę, kad užtikrintų, jog šio reglamento būtų laikomasi vadovaujantis 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių ⁽¹⁾;
- (53) Reglamente (EB) Nr. 1924/2006 bei 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1925/2006 dėl maisto produktų papildymo vitaminais ir mineralais bei tam tikromis kitomis medžiagomis ⁽²⁾ pateiktos nuorodos į Direktyvą 90/496/EEB turėtų būti patikslintos atsižvelgiant į šį reglamentą. Todėl Reglamentus (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 reikėtų atitinkamai iš dalies pakeisti;
- (54) jeigu informacijos apie maistą teikimo reikalavimai bus atnaujinami nereguliariai ir dažnai, tai gali tapti didele administracine našta maisto verslams, ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms. Todėl tikslinga užtikrinti, kad priemonės, kurias Komisija gali patvirtinti naudodamasi jai pagal šį reglamentą suteiktais įgaliojimais, būtų pradedamos taikyti tą pačią dieną bet kuriais kalendoriniais metais pasibaigus atitinkamam pereinamajam laikotarpiui. Nuo šio principo nukrypti leidžiančias nuostatas turėtų būti leidžiama taikyti skubos atvejais, kai atitinkamų priemonių tikslas – žmonių sveikatos apsauga;
- (55) kad būtų sudaryta galimybė maisto verslo operatoriams pakeisti savo produktų ženklinimą pagal naujus šiuo reglamentu nustatytus reikalavimus, svarbu numatyti atitinkamus pereinamuosius šio reglamento taikymo laikotarpius;
- (56) atsižvelgiant į šiuo reglamentu nustatytus esminių reikalavimų, susijusių su maistingumo ženklinimu, pakeitimus, visų pirma maistingumo deklaracijos turinio pakeitimus, tikslinga leisti maisto verslo operatoriams pasirengti šio reglamento taikymui;
- (57) kadangi šio reglamento tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina tiems tikslams pasiekti;
- (58) pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl, *inter alia*, tam tikrų privalomų duomenų teikimo ne ant pakuotės ar etiketėje, maisto produktų, dėl kurių nereikalaujama teikti sudedamųjų dalių sąrašo, alergijas ar netoleravimą sukeliančių medžiagų arba produktų sąrašo persvarsavimo ar maisto medžiagų, kurių nurodyti neprivaloma, sąrašo. Ypač svarbu, kad Komisija parengiamųjų darbų metu tinkamai konsultuotųsi, įskaitant konsultacijas ekspertų lygiu. Ruošdama ir rengdama deleguotuosius aktus Komisija turėtų užtikrinti, kad susiję dokumentai būtų tuo pačiu metu tinkamai laiku persiųsti Europos Parlamentui ir Tarybai;

⁽¹⁾ OL L 165, 2004 4 30, p. 1.

⁽²⁾ OL L 404, 2006 12 30, p. 26.

(59) kad būtų užtikrintos vienodos šio reglamento įgyvendinimo sąlygos, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus dėl, *inter alia*, vieno ar daugiau duomenų nurodymo naudojant ne žodžius ar skaičius sąlygų, bet piktogramas ar simbolius, spausdinto teksto ir fono kontrasto, minimalaus tinkamumo vartoti termino nurodymo būdo, mėsos kilmės šalies ar kilmės vietos nurodymo būdo, maistingumo deklaracijoje nurodomų verčių tikslumo arba maistingumo deklaracijos išraiškos vienai porcijai arba vartojimo vienetui. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi vadovaujantis 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai ⁽¹⁾,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu nustatomas aukšto lygio vartotojų apsaugos, susijusios su informacija apie maistą, užtikrinimo pagrindas, atsižvelgiant į skirtingą vartotojų suvokimą bei jų informacijos poreikį, tuo pačiu metu užtikrinant sklandų vidaus rinkos veikimą.

2. Šiuo reglamentu nustatomi informaciją apie maistą, visų pirma maisto produktų ženklavinimą, reglamentuojantys bendrieji principai, reikalavimai ir atsakomybė. Juo nustatomos vartotojų teisė į informaciją užtikrinančios priemonės ir informacijos apie maistą teikimo tvarka, atsižvelgiant į tai, kad dėl pokyčių ateityje ir naujų informacijai keliamų reikalavimų reikia sukurti pakankamai lanksčias sąlygas.

3. Šis reglamentas taikomas maisto verslo operatoriams visais maisto tiekimo grandinės etapais, kai jų veikla susijusi su informacijos apie maistą teikimu vartotojams. Jis taikomas visiems galutiniam vartotojui skirtiems maisto produktams, įskaitant viešojo maitinimo įstaigų tiekiamus maisto produktus ir viešojo maitinimo įstaigoms tiekti skirtus maisto produktus.

Šis reglamentas transporto įmonių teikiamoms viešojo maitinimo paslaugoms taikomas tuo atveju, kai išvykstama iš valstybių narių, kurioms taikomos Sutartys, teritorijos.

4. Šis reglamentas taikomas nedarant poveikio konkretiems maisto produktams taikomose specifinėse Sąjungos nuostatose nustatytiems ženklavimo reikalavimams.

⁽¹⁾ OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

1. Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) „maistas“, „maisto produktus reglamentuojantys įstatymai“, „maisto verslas“, „maisto verslo operatorius“, „mažmeninė prekyba“, „pateikimas į rinką“ ir „galutinis vartotojas“, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 178/2002 2 straipsnyje ir 3 straipsnio 1, 2, 3, 7, 8 ir 18 dalyse;
- b) „perdirbimas“, „neperdirbti produktai“ ir „perdirbti produktai“, kaip apibrėžta 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos 2 straipsnio 1 dalies m, n ir o punktuose ⁽²⁾;
- c) „maisto fermentas“, kaip apibrėžta 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1332/2008 dėl maisto fermentų ⁽³⁾ 3 straipsnio 2 dalies a punkte;
- d) „maisto priedas“, „pagalbinė perdirbimo medžiaga“ ir „pagalbinė medžiaga“, kaip apibrėžta 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1333/2008 dėl maisto priedų ⁽⁴⁾ 3 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose ir I priedo 5 punkte;
- e) „kvapiosios medžiagos“, kaip apibrėžta 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1334/2008 dėl kvapiųjų medžiagų ir aromatinių savybių turinčių tam tikrų maisto ingredientų naudojimo maisto produktuose ir ant jų ⁽⁵⁾ 3 straipsnio 2 dalies a punkte;
- f) „mėsa“, „mechanškai atskirta mėsa“, „mėsos pusgaminiai“, „žuvininkystės produktai“ ir „mėsos gaminiai“, kaip apibrėžta 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 853/2004, nustatančio konkrečius gyvūninės kilmės maisto produktų higienos reikalavimus ⁽⁶⁾, I priedo 1.1, 1.14, 1.15, 3.1 ir 7.1 punktuose;
- g) „reklama“, kaip apibrėžta 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/114/EB dėl klaidinančios ir lyginamosios reklamos ⁽⁷⁾ 2 straipsnio a punkte.

⁽²⁾ OL L 139, 2004 4 30, p. 1.

⁽³⁾ OL L 354, 2008 12 31, p. 7.

⁽⁴⁾ OL L 354, 2008 12 31, p. 16.

⁽⁵⁾ OL L 354, 2008 12 31, p. 34.

⁽⁶⁾ OL L 139, 2004 4 30, p. 55.

⁽⁷⁾ OL L 376, 2006 12 27, p. 21.

2. Taip pat vartojamos šios terminų apibrėžtys:

- a) informacija apie maistą – informacija apie maisto produktą, pateikiama galutiniam vartotojui etiketėje, kitoje kartu pateikiamoje medžiagoje ar kitomis priemonėmis, įskaitant šiuolaikinių technologijų priemones arba žodinę komunikaciją;
- b) informaciją apie maistą reglamentuojantys teisės aktai – Sąjungos nuostatos, reglamentuojančios informaciją apie maistą, visų pirma ženklinimą, įskaitant visiems maisto produktams tam tikromis aplinkybėmis arba tam tikrų kategorijų maisto produktams taikomas bendro pobūdžio taisykles ir specifiniams maisto produktams taikomas taisykles;
- c) privaloma informacija apie maistą – tam tikri duomenys, kurie pagal Sąjungos nuostatas turi būti teikiami galutiniam vartotojui;
- d) viešojo maitinimo įstaiga – įstaiga (įskaitant transporto priemones ar stacionariai įrengtus arba kilnojamus prekybos talius), pavyzdžiui, restoranai, valgyklos, mokyklos, ligoninės ir maitinimo paslaugas teikiančios įmonės, kuriose vykdoma veikla maistas paruošiamas taip, kad galutinis vartotojas jį jau galėtų vartoti;
- e) fasuotas maisto produktas – kiekvienas atskiras galutiniam vartotojui ir viešojo maitinimo įstaigoms pateikiamas prekinis vienetas, kurį sudaro maisto produktas ir pakuotė, į kurią jis įdėtas prieš pateikiant parduoti ir kuri dengia produktą visiškai arba tik iš dalies, bet visada taip, kad pakuotės turinio nebūtų galima pakeisti jos neatidarius arba nepakeitus; terminas „fasuotas maisto produktas“ neapima vartotojo prašymu pardavimo vietoje pakuojamų arba tiesioginiam pardavimui fasuojamų maisto produktų;
- f) sudedamoji dalis – medžiaga arba produktas, įskaitant kvapiąsias medžiagas, maisto priedus ir maisto fermentus, ir sudėtinės sudedamosios dalies elementas, naudojamas maisto produktui gaminti arba ruošti ir liekantis galutiniame produkte, nors ir pakitusiu pavidalu; likučiai nelaikomai sudedamąja dalimi;
- g) kilmės vieta – vietovė, kuri nurodoma kaip maisto produkto kilmės vieta ir kuri nėra „kilmės šalis“, nustatyta pagal Reglamento (EEB) Nr. 2913/92 23–26 straipsnius; pagal šį reglamentą maisto verslo operatoriaus pavadinimo, įmonės pavadinimo ar adreso nurodymas etiketėje nelaikomas maisto produkto kilmės šalies ar kilmės vietos nurodymu;
- h) sudėtinė sudedamoji dalis – sudedamoji dalis, kuri pati yra iš daugiau nei vienos sudedamosios dalies sudarytas produktas;
- i) etiketė – žymuo, prekės ženklas, ženklas, vaizduojamoji arba kitokia aprašomoji medžiaga, užrašyti ar atspausdinti maisto produkto pakuotėje ar taroje, uždėti trafaretu, joje pažymėti, išpausti ar ant jos atspausti arba prie jos pritvirtinti;
- j) ženklinimas – su maisto produktu susiję žodžiai, duomenys, prekės ženklai, registruotasis prekės pavadinimas, vaizduojamoji medžiaga arba simbolis, pateikti ant pakuotės, dokumente, informaciniame lapelyje, etiketėje, žiede ar lankelyje, pridedamuose prie tokio maisto produkto arba jį nurodančiuose;
- k) regėjimo laukas – visas pakuotės paviršius, kuriame pateikta informaciją galima perskaityti iš vieno regėjimo taško;
- l) pagrindinis regėjimo laukas – pakuotės regėjimo laukas, kurį vartotojui pirkimo metu lengviausia pamatyti iš pirmo žvilgsnio ir kuris padeda vartotojui nedelsiant identifikuoti produktą pagal jo savybes ar pobūdį ir, prireikus, pagal jo registruotąjį prekės pavadinimą. Jei pakuotė turi keletą identiškų pagrindinių regėjimo laukų, pagrindiniu regėjimo lauku laikomas tas, kurį pasirinko maisto verslo operatorius;
- m) įskaitomumas – fizinis informacijos vaizdas, kurio dėka informacija yra vizualiai prieinama plačiai visuomenei ir kuris priklauso nuo įvairių elementų, be kita ko, šrifto dydžio, atstumo tarp raidžių ir eilučių, šrifto storumo, spalvos ir rūšies, santykio tarp raidžių pločio ir aukščio, medžiagos paviršiaus bei nuo ženklaus kontrasto tarp šrifto ir fono;
- n) teisinis pavadinimas – maisto produkto pavadinimas, nustatytas jam taikomose Sąjungos nuostatose arba, jei tokių Sąjungos nuostatų nėra, įstatymuose ir kituose teisės aktuose, taikomuose valstybėje narėje, kurioje maisto produktas parduodamas galutiniam vartotojui arba viešojo maitinimo įstaigoms, numatytas pavadinimas;
- o) įprastinis pavadinimas – pavadinimas, kuris valstybės narės, kurioje maisto produktas parduodamas, vartotojams yra priimtinas kaip maisto produkto pavadinimas ir kurio nereikia išsamiau aiškinti;
- p) aprašomasis pavadinimas – pavadinimas, kuriuo apibūdinamas maisto produktas ir prireikus jo naudojimo paskirtis ir kuris yra pakankamai aiškus, kad vartotojas suprastų tikrą to maisto produkto pobūdį ir atskirtų jį nuo kitų produktų, su kuriais jis galėtų būti supainiojamas;
- q) pagrindinė sudedamoji dalis – maisto produkto sudedamoji dalis ar sudedamosios dalys, kuri (-ios) sudaro daugiau kaip 50 % to maisto produkto arba kurią (-ias) vartotojas paprastai sieja su maisto produkto pavadinimu ir kurios (-ių) kiekį daugeliu atvejų reikia nurodyti;

- r) minimalus maisto produkto tinkamumo vartoti terminas – data, iki kurios tinkamai laikomas produktas išlaiko savo specifines savybes;
- s) maistinė medžiaga – baltymai, angliavandeniai, riebalai, skaidulinės medžiagos, natrio, vitaminai ir mineralai, išvardyti šio reglamento XIII priede ir medžiagos, kurios priklauso vienai iš tų kategorijų ar yra jų komponentai;
- t) dirbtinai sukurta nanomedžiaga – sąmoningai gaminama medžiaga, kurios vienas ar daugiau matmenų ne didesnis kaip 100 nm arba kuri sudaryta iš atskirų vidaus ar išorės funkcinių dalių ir daugelio šių dalių vienas ar daugiau matmenų ne didesnis kaip 100 nm, įskaitant struktūras, aglomeratus arba junginius, kurių dydis gali viršyti 100 nm, tačiau kurie išlaiko savybes, būdingas nanodidžio medžiagoms.

Savybės, kurios būdingos nanodidžio medžiagoms, apima:

- i) su dideliu specifiniu atitinkamų medžiagų paviršiaus plotu susijusias savybes; ir (arba)
- ii) specialias fizines ir chemines savybes, kurios skiriasi nuo tos pačios medžiagos, kuri nėra nanopavidalo, savybių;
- u) nuotolinio ryšio priemonės – priemonės, kurios gali būti naudojamos sutarčiai tarp tiekėjo ir vartotojo sudaryti be jų fizinio dalyvavimo tuo pat metu.

3. Šiame reglamente maisto produkto kilmės šalis – maisto produkto kilmės šalis, kaip apibrėžta Reglamento (EEB) Nr. 2913/92 23–26 straipsniuose.

4. Taip pat vartojamos I priede apibrėžtos specialiosios terminų apibrėžtys.

II SKYRIUS

BENDRIEJI INFORMACIJOS APIE MAISTĄ PRINCIPAI

3 straipsnis

Bendrieji tikslai

1. Teikiant informaciją apie maistą siekiama užtikrinti aukšto lygio vartotojų sveikatos ir interesų apsaugą sudarant sąlygas galutiniam vartotojams rinktis turint pakankamai informacijos ir saugiai vartoti maistą, visų pirma atsižvelgiant į sveikatos, ekonominius, aplinkos, socialinius ir etinius aspektus.

2. Informaciją apie maistą reglamentuojančiais teisės aktais siekiama laisvo teisėtai pagamintų ir parduodamų maisto produktų judėjimo Sąjungoje, atsižvelgiant tam tikrais atvejais

į būtinybę apsaugoti teisėtus gamintojų interesus ir skatinti kokybiškų produktų gamybą.

3. Kai pagal informaciją apie maistą reglamentuojančius teisės aktus nustatomi nauji reikalavimai, įsigaliojus naujiems reikalavimams nustatomas pereinamasis laikotarpis, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus. Tokiu pereinamuoju laikotarpiu maisto produktai, kurių etiketės neatitinka naujų reikalavimų, gali būti pateikiami į rinką ir tokių maisto produktų, kurie į rinką buvo pateikti dar nepasibaigus pereinamajam laikotarpiui, atsargas galima parduoti toliau, kol jos pasibaigs.

4. Rengiant, vertinant ir peržiūrint informaciją apie maisto produktus reglamentuojančius teisės aktus su visuomene, įskaitant suinteresuotuosius subjektus, atvirai ir skaidriai konsultuojamasi tiesiogiai arba per atstovaujančias organizacijas, išskyrus tuos atvejus, kai tai neįmanoma dėl klausimo skubos.

4 straipsnis

Privalomą informaciją apie maistą reglamentuojantys principai

1. Kai pagal informaciją apie maistą reglamentuojančius teisės aktus reikalaujama teikti privalomą informaciją apie maistą, visų pirma teikiama vienai iš toliau išvardytų kategorijų priskiriama informacija:

a) informacija apie maisto produkto tapatumą ir sudėtį, savybes ar kitas ypatybes;

b) informacija apie vartotojų sveikatos apsaugą ir saugų maisto produkto vartojimą. Visų pirma tai yra informacija, kuri susijusi su:

i) sudėties savybėmis, kurios gali būti kenksmingos tam tikrų vartotojų grupių sveikatai;

ii) tinkamumo vartoti terminu, laikymu ir saugiu vartojimu;

iii) poveikiu sveikatai, įskaitant pavojų ir padarinius, susijusius su kenksmingu bei pavojingu maisto produkto vartojimu;

c) informacija apie maistines savybes, kad vartotojai, įskaitant turinčiuosius specialių mitybos poreikių, galėtų rinktis turėdami pakankamai informacijos.

2. Nagrinėjant, ar reikia teikti privalomą informaciją apie maistą ir siekiant, kad vartotojai galėtų rinktis turėdami pakankamai informacijos, reikia atsižvelgti į plačiai paplitusį didžiosios vartotojų daugumos poreikį gauti tam tikros jiems labai vertingos informacijos, arba į visuotinai pripažintą naudą vartotojui.

5 straipsnis

Konsultavimasis su Europos maisto saugos tarnyba

Visos Sąjungos priemonės informaciją apie maistą reglamentuojančių teisės aktų srityje, galinčios turėti įtakos visuomenės sveikatai, tvirtinamos pasikonsultavus su Europos maisto saugos tarnyba (Tarnyba).

III SKYRIUS

BENDRIEJI INFORMACIJOS APIE MAISTĄ REIKALAVIMAI IR MAISTO VERSLO OPERATORIŲ ATSAKOMYBĖ

6 straipsnis

Pagrindinis reikalavimas

Pagal šį reglamentą su kiekvienu galutiniam vartotojui ar viešojo maitinimo įstaigoms tiekti skirtu maisto produktu teikiama informacija apie maistą.

7 straipsnis

Sąžininga informacijos teikimo praktika

1. Informacija apie maistą neturi klaidinti, visų pirma:

- a) dėl maisto produkto ypatybių, ypač jo pobūdžio, tapatumo, savybių, sudėties, kiekio, tinkamumo vartoti termino, kilmės šalies ar kilmės vietos, gamybos ar ruošimo būdo;
- b) priskiriant maisto produktui poveikį arba savybių, kurių jis iš tikrųjų neturi;
- c) darant užuominą apie ypatingas maisto produkto savybes, nors jos iš tikrųjų yra būdingos visiems tokiems panašiams maisto produktams, ypač specialiai atkreipiant dėmesį į tam tikrų sudedamųjų dalių ir (arba) maistinių medžiagų buvimą ar nebuvimą;
- d) naudojantis išvaizda, aprašomąja arba vaizdine medžiaga darant užuominą, kad maisto produkto sudėtyje yra tam tikras maisto produktas arba sudedamoji dalis, nors iš tikrųjų tame maisto produkte natūraliai esantis komponentas arba įprastai naudojama sudedamoji dalis yra pakeisti kitu komponentu ar kita sudedamąja dalimi.

2. Informacija apie maistą turi būti tiksli, aiški ir vartotojui lengvai suprantama.

3. Taikant natūraliam mineraliniam vandeniui ir specialios paskirties maisto produktams taikomuose Sąjungos teisės aktuose numatytas nukrypti leidžiančias nuostatas, informacijoje

apie maistą maisto produktams neturi būti priskiriamos žmogaus ligų profilaktinės ar gydomosios savybės arba daroma į jas nuoroda.

4. 1, 2 ir 3 dalys taip pat taikomos:

a) reklamai;

b) maisto produktų pateikimui, ypač jų formai, išvaizdai, pakuotei, naudojamoms pakavimo medžiagoms, jų išdėstymo tvarkai ir aplinkai.

8 straipsnis

Atsakomybė

1. Maisto verslo operatorius, atsakingas už informacijos apie maistą teikimą, yra operatorius, kurio pavarde ar įmonės pavadinimu prekiaujama maisto produktu arba, jei tas operatorius nėra įsisteigęs Sąjungoje, importuotojas į Sąjungos rinką.

2. Maisto verslo operatorius, atsakingas už informacijos apie maistą teikimą, užtikrina, kad būtų teikiama tiksli informacija apie maistą pagal taikomus informaciją apie maistą reglamentuojančius teisės aktus ir atitinkamų nacionalinių nuostatų reikalavimus.

3. Maisto verslo operatoriai, nedarantys poveikio informacijai apie maistą, netiekia maisto produktų, kurie, kaip jie, remdamiesi turima profesine informacija, žino arba kaip jie preziumuoja, neatitinka taikomų informaciją apie maistą reglamentuojančių teisės aktų ir atitinkamų nacionalinių nuostatų reikalavimų.

4. Maisto verslo operatoriai savo kontroliuojamose įmonėse nekeičia informacijos, kuri pateikiama su maisto produktu, jei taip pakeitus informaciją galutinis vartotojas būtų sukklaidintas arba kitu būdu sumažėtų galutinio vartotojo apsaugos lygis ir jo galimybės rinktis turint pakankamai informacijos. Maisto verslo operatoriai atsako už visus jų daromus informacijos apie maistą, pateikiamos kartu su maisto produktu, pakeitimus.

5. Nedarant poveikio 2–4 dalims, maisto verslo operatoriai savo kontroliuojamose įmonėse užtikrina, kad būtų laikomasi jų veiklai taikomų informaciją apie maistą reglamentuojančių teisės aktų ir atitinkamų nacionalinių nuostatų reikalavimų, ir tikrina, ar laikomasi tokių reikalavimų.

6. Maisto verslo operatoriai savo kontroliuojamose įmonėse užtikrina, kad su nefasuotais maisto produktais, kurie skirti galutiniam vartotojui ar viešojo maitinimo įstaigoms, susijusi informacija būtų perduota maisto produktą gaunančiam maisto verslo operatoriui tam, kad prireikus galutiniam vartotojui būtų pateikta privaloma informacija apie maistą.

7. Toliau išvardytais atvejais maisto verslo operatoriai savo kontroliuojamose įmonėse užtikrina, kad pagal 9 ir 10 straipsnius reikalaujami privalomi duomenys būtų nurodyti ant fasuotės ar prie jos pritvirtintoje etiketėje arba atitinkamų maisto produktų prekybos dokumentuose, jei galima užtikrinti, kad tokie dokumentai pateikiami su atitinkamu maisto produktu, arba buvo išsiųsti prieš pristatymą ar pristatymo metu:

- a) jei fasuotas maisto produktas skirtas galutiniam vartotojui, tačiau juo prekiaujama ankstesniame etape (iki parduodant galutiniam vartotojui), ir jei tada jis neparduodamas viešojo maitinimo įstaigoms;
- b) jei fasuotas maisto produktas skirtas tiekti viešojo maitinimo įstaigoms, kur jis bus ruošiamas, perdirbamas, skirstomas į dalis ar pjaustomas.

Nepaisant pirmos pastraipos, maisto verslo operatoriai užtikrina, kad 9 straipsnio 1 dalies a, f, g ir h punktuose nurodyti duomenys taip pat būtų teikiami ant išorinės pakuotės, kurioje fasuoti maisto produktai pateikiami prekybai.

8. Maisto verslo operatoriai, tiekiantys kitiems maisto verslo operatoriams maisto produktus, kurie nėra skirti galutiniam vartotojui ar viešojo maitinimo įstaigoms, užtikrina, kad tiems kitiems maisto verslo operatoriams būtų pateikta pakankamai informacijos, jog jie prireikus galėtų vykdyti savo pareigas pagal 2 dalį.

IV SKYRIUS

PRIVALOMA INFORMACIJA APIE MAISTĄ

1 SKIRSNIS

Turinys ir pateikimas

9 straipsnis

Privalomų duomenų sąrašas

1. Laikantis 10–35 straipsnių ir taikant šiame skyriuje nustatytas išimtis, privaloma nurodyti šiuos duomenis:

- a) maisto produkto pavadinimą;
- b) sudedamųjų dalių sąrašą;
- c) visas II priede išvardytas sudedamąsias dalis ar pagalbines perdirbimo medžiagas, ar medžiagas, gautas iš II priede išvardytų medžiagų arba produktų, sukeliančių alergijas ar netoleravimą, naudojamus gaminant ar ruošiant maisto produktą ir išliekančias galutiniame produkte, nors ir pakitusiu pavaldū;
- d) tam tikrų sudedamųjų dalių ar jų kategorijų kieki;
- e) maisto produkto grynąjį kiekį;

- f) minimalų tinkamumo vartoti terminą arba nuorodą „Tinka vartoti iki ... (data)“;
- g) visas specialias laikymo ir (arba) vartojimo sąlygas;
- h) 8 straipsnio 1 dalyje nurodyto maisto verslo operatoriaus pavadinimą ar įmonės pavadinimą ir adresą;
- i) kilmės šalį ar kilmės vietą 26 straipsnyje numatytais atvejais;
- j) vartojimo instrukciją, jei be jos būtų sudėtinga teisingai vartoti šį maisto produktą;
- k) daugiau kaip 1,2 % tūrio koncentracijos alkoholio turinčių gėrimų faktinę alkoholio koncentraciją, išreikštą tūrio procentais;
- l) maistingumo deklaraciją.

2. 1 dalyje išvardyti duomenys nurodomi žodžiais ir skaičiais. Nedarant poveikio 35 straipsniui, jie gali būti papildomai nurodomi piktogramomis arba simboliais.

3. Jei Komisija priima šiame straipsnyje nurodytus deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus, 1 dalyje nurodyti duomenys gali būti pateikiami ne žodžiais ar skaičiais, bet piktogramomis ar simboliais.

Siekiant užtikrinti, kad vartotojai galėtų naudotis ne žodžiais ir skaičiais pateikta informacija, bet kitomis privalomos informacijos apie maistą teikimo priemonėmis, ir jei užtikrinamas toks pats informacijos lygis, kaip ir pateikiant duomenis žodžiais ir skaičiais, Komisija, atsižvelgdama į duomenis apie bendrą vartotojų supratimą ir naudodamasi teise priimti deleguotuosius aktus pagal 51 straipsnį, gali patvirtinti kriterijus, kurių laikantis vieno ar daugiau 1 dalyje nurodytų tipų duomenys gali būti pateikiami piktogramomis ar simboliais, o ne žodžiais ar skaičiais.

4. Kad būtų užtikrintas vienodas šio straipsnio 3 dalies taikymas, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus dėl kriterijų, nustatytų pagal 3 dalį, taikymo tvarkos siekiant vieno ar daugiau tipų duomenis pateikti piktogramomis ar simboliais, o ne žodžiais ar skaičiais. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

10 straipsnis

Papildomi privalomi duomenys apie konkrečias maisto produktų rūšis ar kategorijas

1. Be 9 straipsnio 1 dalyje nurodytų duomenų, teikiami ir III priede nurodyti privalomi papildomi duomenys apie konkrečias maisto produktų rūšis ar kategorijas.

2. Kad būtų užtikrintas vartotojų informavimas apie konkrečias maisto produktų rūšis ar kategorijas ir atsižvelgta į techninę pažangą, mokslo pasiekimus, vartotojų sveikatos apsaugą ar saugų maisto produktų vartojimą, Komisija, naudodamasi teise priimti deleguotuosius aktus pagal 51 straipsnį, gali iš dalies pakeisti III priedą.

Tais atvejais, kai dėl iškilusios grėsmės vartotojų sveikatai būtina nedelsiant imtis skubių priemonių, pagal šį straipsnį priimtiems deleguotiesiems aktams taikoma 52 straipsnyje numatyta procedūra.

11 straipsnis

Svoris ir matavimo vienetai

9 straipsniu nedaromas poveikis specialiosioms Sąjungos nuostatomis dėl svorio ir matavimo vienetų.

12 straipsnis

Privalomos informacijos apie maisto produktus prieinamumas ir jos išdėstymas

1. Remiantis šiuo reglamentu pateikiama privaloma informacija apie visus maisto produktus ir ji turi būti lengvai prieinama.

2. Privaloma informacija apie fasuotus maisto produktus nurodoma ant pačios pakuotės arba prie jos pritvirtintoje etiketėje.

3. Siekiant užtikrinti, kad vartotojai pasinaudotų kitomis privalomos informacijos apie maistą teikimo priemonėmis, kurios yra geriau pritaikytos tam tikriems privalomiems duomenims ir jei užtikrinamas toks pats informacijos lygis, kaip ir pateikiant duomenis ant pakuotės ar etiketėje, Komisija, atsižvelgdama į duomenis apie bendrą vartotojų supratimą ir į tai, kad vartotojai plačiai naudoja šias priemones, bei naudodamasi teise priimti deleguotuosius aktus pagal 51 straipsnį, gali patvirtinti kriterijus, kurių laikantis tam tikri privalomi duomenys gali būti pateikiami ne ant pakuotės ar etiketėje.

4. Kad būtų užtikrintas vienodas šio straipsnio 3 dalies taikymas, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus dėl 3 dalyje nurodytų kriterijų taikymo tvarkos, siekiant tam tikrus privalomus duomenis pateikti ne ant pakuotės ar etiketėje. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5. Nefasuotų maisto produktų atveju taikomos 44 straipsnio nuostatos.

13 straipsnis

Privalomų duomenų pateikimas

1. Nedarant poveikio pagal 44 straipsnio 2 dalį priimtoms nacionalinėms priemonėms, privaloma informacija apie maistą

žymima gerai matomoje vietoje taip, kad ji būtų lengvai matoma, aiškiai įskaitoma ir, jei taikoma, neištrinama. Ji jokių būdu neturi būti paslėpta, neryški, užgožta arba uždengta kitais įrašais ar piešiniais arba kita įterpta medžiaga.

2. Nedarant poveikio tam tikriems maisto produktams taikomoms specialiosioms Sąjungos nuostatomis, jei 9 straipsnio 1 dalyje išvardyti privalomi duomenys nurodomi ant pakuotės ar prie jos pritvirtintoje etiketėje, duomenys ant pakuotės ar etiketėje spausdinami taip, kad būtų užtikrintas aiškus jų įskaitomumas, šriftu, kurio rašmenų x aukštis, kaip apibrėžta IV priede, yra lygus 1,2 mm arba didesnis.

3. Pakuočių arba taros, kurių didžiausias paviršiaus plotas yra mažesnis nei 80 cm², atveju 2 dalyje nurodytas šrifto dydžio x aukštis yra lygus 0,9 mm arba didesnis.

4. Kad būtų pasiekti šio reglamento tikslai, Komisija, naudodamasi teise priimti deleguotuosius aktus pagal 51 straipsnį, patvirtina taisykles dėl įskaitomumo.

Tuo pačiu tikslu, kaip nurodyta pirmoje pastraipoje, Komisija gali, naudodamasi teise priimti deleguotuosius aktus pagal 51 straipsnį, šio straipsnio 5 dalyje nurodytus reikalavimus taikyti ir papildomiems privalomiems duomenims apie konkrečias maisto produktų rūšis ar kategorijas.

5. 9 straipsnio 1 dalies a, e ir k punktuose išvardyti duomenys išdėstomi tame pačiame regėjimo lauke.

6. Šio straipsnio 5 dalis netaikoma 16 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytiems atvejams.

14 straipsnis

Nuotolinė prekyba

1. Nedarant poveikio 9 straipsnyje nustatytiems taikomiems reikalavimams, fasuotų maisto produktų, kuriais prekiaujama nuotolinėmis ryšio priemonėmis, atveju:

a) privaloma informacija apie maistą, išskyrus 9 straipsnio 1 dalies f punkte nustatytus duomenis, pateikiama nepasibaigus pirkimo procesui ir išdėstoma informacinėje medžiagoje, kuria naudojama prekiaujant nuotoliniu būdu, arba pateikiama kitomis maisto verslo operatoriaus aiškiai nurodytomis tinkamomis priemonėmis. Kai naudojamos kitos tinkamos priemonės, maisto verslo operatorius pateikia privalomą informaciją apie maistą be papildomo mokesčio vartotojams;

b) visi privalomi duomenys turi būti pateikiami pristatymo metu.

2. Nefasuotų maisto produktų, kuriais prekiaujama nuotolinėmis ryšio priemonėmis, atveju pagal 44 straipsnį reikalaujami duomenys pateikiami laikantis šio straipsnio 1 dalies.

3. 1 dalies a punktas netaikomas maisto produktams, kuriais prekiaujama automatuose ar automatizuotos prekybos patalpose.

15 straipsnis

Kalbos reikalavimai

1. Nedarant poveikio 9 straipsnio 3 daliai, privaloma informacija apie maistą teikiama valstybių narių, kurių rinkoje šis maisto produktas parduodamas, vartotojams lengvai suprantama kalba.

2. Valstybės narės, kurių rinkoje parduodamas maisto produktas, gali nustatyti, kad jų teritorijoje duomenys būtų teikiami viena ar keliomis oficialiosiomis Sąjungos kalbomis.

3. 1 ir 2 dalys nedraudžia duomenų nurodyti keliomis kalbomis.

16 straipsnis

Galimybė neteikti tam tikrų privalomų duomenų

1. Ant neištrinamai paženklintų stiklinių butelių, kurie skirti pakartotiniam naudojimui ir dėl to yra be etiketės, žiedo ar lankelio, privaloma nurodyti tik 9 straipsnio 1 dalies a, c, e, f ir l punktuose išvardytus duomenis.

2. Ant pakuočių ar taros, kurių didžiausias paviršiaus plotas mažesnis nei 10 cm², įpakavimo ar etiketėse privaloma nurodyti tik 9 straipsnio 1 dalies a, c, e ir f punktuose išvardytus duomenis. 9 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyti duomenys teikiami kitais būdais arba pateikiami vartotojo prašymu.

3. Nedarant poveikio kitoms Sąjungos nuostatomis, pagal kurias reikalaujama pateikti privalomą maistingumo deklaraciją, 9 straipsnio 1 dalies l punkte nurodyta deklaracija yra neprivaloma V priede išvardytų maisto produktų atveju.

4. Nedarant poveikio kitoms Sąjungos nuostatomis, pagal kurias reikalaujama pateikti sudedamųjų dalių sąrašą ar privalomą maistingumo deklaraciją, 9 straipsnio 1 dalies b ir l punktuose nurodyti duomenys neprivalomi gėrimams, kurių alkoholio koncentracija tūrio procentais didesnė kaip 1,2 %.

Ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 13 d. Komisija pateikia ataskaitą dėl 18 straipsnio ir 30 straipsnio 1 dalies taikymo šioje dalyje nurodytiems produktams, nurodydama, ar alkoholiniams gėrimams ateityje turėtų būti taikomas visų pirma reikalavimas pateikti informaciją apie energinę vertę, ir galimą reikalavimo netaikymą pagrindžiančias priežastis, atsižvelgiant į tai, kad reikia užtikrinti suderinamumą su kitų susijusių sričių Sąjungos

politika. Šioje ataskaitoje Komisija apsvarsto galimybę pasiūlyti vadinamųjų populiariųjų alkoholinių kokteilių termino apibrėžtį.

Prereikęs, Komisija kartu su šia ataskaita pateikia teisėkūros pasiūlymą, kuriuo būtų nustatytos tiems produktams taikomos taisyklės dėl sudedamųjų dalių sąrašo ar privalomos maistingumo deklaracijos.

2 SKIRSNIS

Išsamios nuostatos dėl privalomų duomenų

17 straipsnis

Maisto produkto pavadinimas

1. Maisto produkto pavadinimas turi būti jo teisinis pavadinimas. Jei tokio pavadinimo nėra, nurodomas įprastinis maisto produkto pavadinimas arba, jei tokio pavadinimo nėra arba jis nevartojamas, – aprašomasis maisto produkto pavadinimas.

2. Valstybėje narėje, kurioje maisto produktas parduodamas, leidžiama naudoti tą maisto produkto pavadinimą, kuriuo jis toje valstybėje narėje buvo teisėtai pagamintas ir parduodamas. Vis dėlto jei taikant kitas šio reglamento, visų pirma 9 straipsnio, nuostatas valstybės narės, kurioje maisto produktas parduodamas, vartotojai negalėtų sužinoti tikro jo pobūdžio ir jį atskirti nuo maisto produktų, su kuriais jis gali būti supainiojamas, šalia maisto produkto pavadinimo pateikiama ir kita aprašomojo pobūdžio informacija.

3. Išimtiniais atvejais maisto produkto gamybos valstybėje narėje vartojamas jo pavadinimas nėra taikomas valstybėje narėje, kurioje produktas parduodamas, jei, atsižvelgiant į produkto sudėtį arba gamybą, šio pavadinimo maisto produktas maisto produkto gamybos valstybėje narėje taip skiriasi nuo įprastai šiuo pavadinimu žinomo maisto produkto valstybėje narėje, kurioje produktas parduodamas, kad 2 dalies nepakanka, jog valstybės narės, kurioje produktas parduodamas, vartotojai gautų teisingą informaciją.

4. Vietoj maisto produkto pavadinimo negali būti vartojami: pavadinimas, saugomas kaip intelektinė nuosavybė, prekės ženklas ar išgalvotas pavadinimas.

5. VI priede pateikiamos specialiosios nuostatos dėl maisto produkto pavadinimo ir kartu teikiamų duomenų.

18 straipsnis

Sudedamųjų dalių sąrašas

1. Prieš sudedamųjų dalių sąrašą rašoma antraštė arba tinkamas pavadinimas, sudaryti iš žodžių „sudedamosios dalys“ arba kuriame yra žodžiai „sudedamosios dalys“. Į sąrašą įtraukiamos visos maisto produkto sudedamosios dalys pagal svorį mažėjančia tvarka, nustatytą tada, kai jos buvo naudojamos maisto produktui gaminti.

2. Laikantis 17 straipsnyje ir VI priede nustatytų taisyklių prireikus nurodomi specifiniai sudedamųjų dalių pavadinimai.

3. Visos dirbtinai sukurtų nanomedžiagų pavidalu esančios sudedamosios dalys aiškiai nurodomos sudedamųjų dalių sąrašė. Po tokių sudedamųjų dalių skliausteliuose nurodomas žodis „nano“.

4. Techninės šio straipsnio 1 ir 2 dalių taikymo taisyklės nustatytos VII priede.

5. Kad būtų pasiekti šio reglamento tikslai, Komisija, naudodamasi teise priimti deleguotuosius aktus pagal 51 straipsnį, priderina ir pritaiko 2 straipsnio 2 dalies t punkte nurodytą „dirbtinai sukurtų nanomedžiagų“ termino apibrėžtį prie technikos ir mokslo pažangos arba prie terminų apibrėžčių, dėl kurių susitarta tarptautiniu lygiu.

19 straipsnis

Galimybė neteikti sudedamųjų dalių sąrašo

1. Ant toliau išvardytų maisto produktų nereikalaujama teikti sudedamųjų dalių sąrašo:

- a) neluptų, nesmulkintų arba panašiai neapdorotų šviežių vaisių ir daržovių, įskaitant bulves;
- b) gazuoto vandens, kurio apraše nurodyta, kad jis yra gazuotas;
- c) fermentinių actų, gautų tik iš vieno pagrindinio produkto, jei nebuvo įdėta jokių kitų sudedamųjų dalių;
- d) sūrio, sviesto, rauginto pieno ir grietinėlės, jei į juos nebuvo įdėta jokių sudedamųjų dalių, išskyrus pieno gaminius, maisto fermentus ir mikroorganizmų kultūras, kurie yra pagrindiniai gamybos elementai, arba druską, kuri reikalinga sūriams gaminti, išskyrus šviežius ir lydytus sūrius;
- e) iš vienos sudedamosios dalies sudarytų maisto produktų, jei:
 - i) maisto produkto pavadinimas sutampa su sudedamosios dalies pavadinimu; arba
 - ii) pagal maisto produkto pavadinimą galima lengvai nustatyti sudedamosios dalies pobūdį.

2. Kad būtų atsižvelgta į konkrečių tipų ar kategorijų maisto produktų sudedamųjų dalių sąrašo svarbą vartotojui, išimtiniais atvejais Komisija gali, naudodamasi teise priimti deleguotuosius aktus pagal 51 straipsnį, papildyti šio straipsnio 1 dalį, su sąlyga, kad dėl tokio sąrašo nepateikimo galutiniai vartotojai ar viešojo maitinimo įstaigos nebūtų netinkamai informuoti.

20 straipsnis

Galimybė sudedamųjų dalių sąrašė nenurodyti tam tikrų maisto produkto elementų

Nedarant poveikio 21 straipsniui, sudedamųjų dalių sąrašė nereikalaujama nurodyti šių maisto produkto elementų:

- a) sudedamosios dalies elementų, kurie gamybos procese laikinai atskiriami, o vėliau vėl sudedami neviršijant jų pradinio kiekio;
- b) maisto priedų ir maisto fermentų:
 - i) kurių atitinkamame maisto produkte yra tik todėl, kad jų yra vienoje ar daugiau šio maisto produkto sudedamosiose dalyse, pagal Reglamento (EB) Nr. 1333/2008 18 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytą perkėlimo principą, jei galutiniame produkte jis neatlieka technologinės funkcijos; arba
 - ii) naudojamų kaip pagalbinės perdirbimo medžiagos;
- c) pagalbinių medžiagų ir medžiagų, kurios nėra maisto priedai, bet naudojamos tuo pačiu būdu ir siekiant to paties tikslo kaip pagalbinės medžiagos, ir kurios naudojamos tik tokiais kiekiais, kurių būtinai reikia;
- d) medžiagų, kurios nėra maisto priedai, tačiau naudojamų taip pat ir siekiant to paties tikslo kaip pagalbinės perdirbimo medžiagos, kurių lieka galutiniame produkte, nors ir pakitusių pavidalu;
- e) vandens:
 - i) kai gamybos procese vanduo naudojamas tik koncentruotai arba dehidruotai sudedamajai daliai atgaminti; arba
 - ii) jei tai skysta terpė, kuri paprastai nėra vartojama.

21 straipsnis

Tam tikrų alergijas ar netoleravimą sukeliančių medžiagų arba produktų ženklavimas

1. Nedarant poveikio pagal 44 straipsnio 2 dalį priimtoms taisyklėms, 9 straipsnio 1 dalies c punkte nurodyti duomenys turi atitikti šiuos reikalavimus:

- a) jie nurodomi sudedamųjų medžiagų sąrašė laikantis 18 straipsnio 1 dalyje nustatytų taisyklių, kartu aiškiai pateikiant nuorodą į II priede pateiktą sąrašą įtrauktos medžiagos arba produkto pavadinimą; ir

- b) į II priede pateiktą sąrašą įtrauktos medžiagos arba produkto pavadinimas pabrėžiamas pateikiant jį taip, kad jis aiškiai išsiskirtų iš kitų sąrašo sudedamųjų dalių, pvz., pasirenkant tam tikrą šriftą, stilių arba fono spalvą.

Kai sudedamųjų dalių sąrašo nėra, 9 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytą duomenų nuorodą sudaro žodžiai „sudėtyje yra“, o po jų pateikiamas į II priede pateiktą sąrašą įtrauktos medžiagos arba produkto pavadinimas.

Jei kelios maisto produkto sudedamosios dalys ar pagalbinės perdirbimo medžiagos gautos iš II priede nurodytos vienos medžiagos arba produkto, ženklinant aiškiai nurodoma kiekviena atitinkama sudedamoji dalis ar pagalbinė medžiaga.

9 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytų duomenų nurodyti nereikalaujama tais atvejais, kai maisto produkto pavadinime aiškiai nurodyta atitinkama medžiaga arba produktas.

2. Kad būtų užtikrintas geresnis vartotojų informavimas ir atsižvelgta į naujausią mokslo pažangą ir technines žinias, Komisija, naudodamasi teise priimti deleguotuosius aktus pagal 51 straipsnį, sistemingai persvarsto ir prireikus atnaušina II priede pateiktą sąrašą.

Tais atvejais, kai dėl iškilusios grėsmės vartotojų sveikatai būtina nedelsiant imtis skubių priemonių, pagal šį straipsnį priimtiems deleguotiesiems aktams taikoma 52 straipsnyje numatyta procedūra.

22 straipsnis

Sudedamųjų dalių kiekio nurodymas

1. Atskiros sudedamosios dalies arba tam tikros kategorijos sudedamųjų dalių, naudotų maisto produktui gaminti ar ruošti, kiekis nurodomas, kai sudedamoji dalis arba atitinkamų sudedamųjų dalių kategorija:

- a) nurodyta maisto produkto pavadinime arba paprastai vartotojams asocijuojasi su tuo maisto produktu;
- b) ženklinant išskiriama žodžiais, piešiniais ar grafiniais ženklais; arba
- c) labiausiai atspindi maisto produkto savybes ir leidžia jį atskirti nuo kitų produktų, su kuriais jis gali būti supainiotas dėl jo pavadinimo ar išvaizdos.

2. Techninės šio straipsnio 1 dalies taikymo taisyklės, įskaitant konkrečius atvejus, kai tam tikrų sudedamųjų dalių kiekio nurodyti nebūtina, nustatytos VIII priede.

23 straipsnis

Grynasis kiekis

1. Maisto produkto grynasis kiekis nurodomas litrais, centilitrais, mililitrais, kilogramais arba gramais, atitinkamai:

- a) skysti produktai – tūrio vienetais;
- b) kiti produktai – masės vienetais.

2. Kad būtų užtikrinta, jog vartotojas geriau suprastų ženklinant nurodytą informaciją apie maistą, Komisija gali, naudodamasi teise priimti deleguotuosius aktus pagal 51 straipsnį, tam tikriems nurodytiems maisto produktams nustatyti kitą grynojo kiekio nurodymą būdą, nei nustatytasis šio straipsnio 1 dalyje.

3. Techninės 1 dalies taikymo taisyklės, įskaitant specifinius atvejus, kai grynojo kiekio nurodyti nebūtina, nustatytos IX priede.

24 straipsnis

Minimalus tinkamumo vartoti terminas, nuoroda „Tinka vartoti iki ...“ (data) ir užšaldymo data

1. Maisto produktų, kurie mikrobiologiniu požiūriu yra greitai gendantys ir dėl to per trumpą laiką gali staiga sukelti pavojų žmonių sveikatai, atveju minimalaus tinkamumo vartoti terminas keičiamas nuoroda „Tinka vartoti iki ... (data)“. Praėjus datai „Tinka vartoti iki ... (data)“ maisto produktas laikomas nesaugiu pagal Reglamento (EB) Nr. 178/2002 14 straipsnio 2–5 dalis.

2. Atitinkama data nurodoma laikantis X priedo.

3. Siekiant užtikrinti, kad X priedo 1c punkte nurodytas minimalios tinkamumo vartoti datos pateikimo būdas būtų taikomas vienodai, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose būtų nustatytos taisyklės šiuo klausimu. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

25 straipsnis

Laikymo ar vartojimo sąlygos

1. Tais atvejais, kai maisto produktus būtina laikyti ir (arba) vartoti ypatingomis sąlygomis, šios sąlygos turi būti nurodomos.

2. Siekiant užtikrinti, kad atidarius pakuotę maisto produktas būtų tinkamai saugomas arba vartojamas, prireikus nurodomos laikymo sąlygos ir (arba) vartojimo laikotarpis.

26 straipsnis

Kilmės šalis ar kilmės vieta

1. Šis straipsnis taikomas nedarant poveikio ženklinimo reikalavimams, numatytiems specialiosiose Sąjungos nuostatose, visų pirma 2006 m. kovo 20 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 509/2006 dėl žemės ūkio produktų ir maisto produktų kaip garantuotų tradicinių gaminių⁽¹⁾ ir 2006 m. kovo 20 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 510/2006 dėl žemės ūkio produktų ir maisto produktų geografinių nuorodų ir kilmės vietos nuorodų apsaugos⁽²⁾.

2. Kilmės šalį ar kilmės vietą nurodyti privaloma:

a) jei nepateikus tokių duomenų vartotojas būtų klaidinamas dėl tikrosios maisto produkto kilmės šalies ar kilmės vietos, ypač tuo atveju, jeigu visa su maisto produktu pateikta informacija arba etiketė leistų daryti prielaidą, kad šio maisto produkto kilmės šalis ar kilmės vieta yra kita;

b) mėsos, kurios Kombinuotosios nomenklatūros (KN) kodai išvardyti XI priede, atveju. Šis punktas taikomas atsižvelgiant į tai, kad turi būti priimti 8 dalyje nurodyti įgyvendinimo aktai.

3. Kai maisto produkto kilmės šalis ar kilmės vieta yra nurodyta, tačiau ji skiriasi nuo jo pagrindinės sudedamosios dalies kilmės šalies ar kilmės vietos:

a) taip pat nurodoma atitinkamos pagrindinės (-ių) sudedamosios (-ųjų) dalies (-ių) kilmės šalis ar kilmės vieta; arba

b) nurodoma, kad pagrindinės sudedamosios dalies kilmės šalis ar kilmės vieta yra kita nei to maisto produkto.

Dėl šios dalies taikymo priimami 8 dalyje nurodyti įgyvendinimo aktai.

4. Komisija per 5 metus nuo 2 dalies b punkto taikymo pradžios pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje įvertinama privaloma tame punkte nurodytų produktų kilmės šalies ar kilmės vietos nuoroda.

5. Ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 13 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitas dėl privalomos toliau išvardytų maisto produktų kilmės šalies ar kilmės vietos nuorodos dėl:

a) kitų rūšių mėsos nei jautiena ir nurodytosios 2 dalies b punkte;

b) pieno;

c) pieno, kuris naudojamas kaip sudedamoji pieno gaminių dalis;

d) neperdirbtų maisto produktų;

e) produktų, sudarytų iš vienos sudedamosios dalies;

f) sudedamųjų dalių, sudarančių daugiau nei 50 % maisto produkto.

6. Ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 13 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl privalomos mėsos, kuri naudojama kaip sudedamoji dalis, kilmės šalies ar kilmės vietos nuorodos.

7. 5 ir 6 dalyse nurodytose ataskaitose atsižvelgiama į vartotojo poreikį būti informuotam, privalomos kilmės šalies ar kilmės vietos nuorodos pateikimo įgyvendinamumą ir išlaidų bei naudos analizę, įskaitant teisinį poveikį vidaus rinkai ir poveikį tarptautinei prekybai.

Kartu su tomis ataskaitomis Komisija gali pateikti pasiūlymus iš dalies pakeisti atitinkamas Sąjungos nuostatas.

8. Ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 13 d. Komisija, atlikusi poveikio vertinimus, priima įgyvendinimo aktus dėl šio straipsnio 2 dalies b punkto ir šio straipsnio 3 dalies taikymo. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

9. 2 dalies b punkte, 5 dalies a punkte ir 6 dalyje nurodytų maisto produktų atveju, pagal šį straipsnį pateikiamose ataskaitose ir poveikio vertinimuose, *inter alia*, nagrinėjamos galimybės pateikti tų maisto produktų kilmės šalies ar kilmės vietos nuorodą, visų pirma atsižvelgiant į kiekvieną iš šių svarbiausių gyvūno gyvenimo momentų:

a) gimimo vieta;

b) auginimo vieta;

c) skerdimo vieta.

27 straipsnis

Vartojimo instrukcijos

1. Maisto produkto vartojimo instrukcijos pateikiamos taip, kad maisto produktą būtų galima tinkamai vartoti.

⁽¹⁾ OL L 93, 2006 3 31, p. 1.

⁽²⁾ OL L 93, 2006 3 31, p. 12.

2. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose nustatomos išsamios taisyklės dėl 1 dalies taikymo tam tikriems maisto produktams. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

28 straipsnis

Alkoholio koncentracija

1. Produktų, priskirtų KN 2204 pozicijai atveju taikomos tokios taisyklės dėl alkoholio koncentracijos, išreikštos tūrio procentais, nurodymo, kurios yra pateiktos konkrečiose tokiems produktams taikomose Sąjungos nuostatose.

2. Faktinė alkoholio koncentracija gėrimuose, kurių alkoholio koncentracija, išreikšta tūrio procentais, yra didesnė nei 1,2 %, išskyrus 1 dalyje nurodytus gėrimus, nurodoma pagal XII priedą.

3 SKIRSNIS

Maistingumo deklaracija

29 straipsnis

Ryšys su kitais teisės aktais

1. Šis skirsnis netaikomas maisto produktams, kuriems taikomi šie teisės aktai:

- a) 2002 m. birželio 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/46/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su maisto papildais, suderinimo ⁽¹⁾;
- b) 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/54/EB dėl natūralaus mineralinio vandens eksploatavimo ir pateikimo į rinką ⁽²⁾.

2. Šis skirsnis taikomas nedarant poveikio 2009 m. gegužės 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2009/39/EB dėl specialios mitybinės paskirties maisto produktų ⁽³⁾ ir specialiosioms direktyvoms, nurodytoms tos direktyvos 4 straipsnio 1 dalyje.

30 straipsnis

Turinys

1. Privalomoje maistingumo deklaracijoje nurodoma ši informacija:

- a) energinė vertė; ir
- b) riebalų, sočiųjų riebalų rūgščių, angliavandenių, cukrų, baltymų ir druskos kiekiai.

Kai tinkama, šalia maistingumo deklaracijos gali būti pateiktas teiginys, kad produkte esantį druskos kiekį nulemia tik natūraliai jame esantis natriis.

2. 1 dalyje nurodytos privalomos maistingumo deklaracijos turinys gali būti papildytas nurodant vienos arba kelių šių medžiagų kiekius:

- a) mononesočiųjų riebalų rūgščių;
- b) polinesočiųjų riebalų rūgščių;
- c) poliolių;
- d) krakmolo;
- e) skaidulinių medžiagų;
- f) XIII priedo A dalies 1 punkte išvardytų vitaminų ar mineralinių medžiagų, kurių kiekiai yra dideli, kaip apibrėžta XIII priedo A dalies 2 punkte.

3. Kai ženklinant fasuotus maisto produktus pateikiama 1 dalyje nurodyta privaloma maistingumo deklaracija, joje gali būti pakartojama informacija apie:

- a) energinę vertę; arba
- b) energinę vertę kartu su riebalų, sočiųjų riebalų rūgščių, cukrų ir druskos kiekiais.

4. Nukrypstant nuo 36 straipsnio 1 dalies, kai ženklinant 16 straipsnio 4 dalyje nurodytus produktus pateikiama maistingumo deklaracija, šios deklaracijos turinį gali sudaryti tik energinė vertė.

5. Nedarant poveikio 44 straipsniui ir nukrypstant nuo 36 straipsnio 1 dalies, kai ženklinant 44 straipsnio 1 dalyje nurodytus produktus pateikiama maistingumo deklaracija, tos deklaracijos turinį gali sudaryti tik:

- a) energinė vertė; arba
- b) energinę vertę kartu su riebalų, sočiųjų riebalų rūgščių, cukrų ir druskos kiekiais.

6. Siekiant atsižvelgti į šio straipsnio 2–5 dalyse nurodytų duomenų svarbą vartotojų informavimui, Komisija gali, naudodamasi teise priimti deleguotuosius aktus pagal 51 straipsnį, iš dalies pakeisti šio straipsnio 2–5 dalyse pateikiamus sąrašus, įtraukdama ar pašalindama duomenis.

⁽¹⁾ OL L 183, 2002 7 12, p. 51.

⁽²⁾ OL L 164, 2009 6 26, p. 45.

⁽³⁾ OL L 124, 2009 5 20, p. 21.

7. Ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 13 d. Komisija, atsižvelgdama į mokslinius duomenis ir sukaupę valstybių narių patirtį, pateikia ataskaitą dėl riebalų rūgščių transizomerų buvimo maisto produktuose ir Sąjungos gyventojų mityboje. Šios ataskaitos tikslas – įvertinti atitinkamų priemonių poveikį, siekiant padėti vartotojams rinktis sveikesnius maisto produktus ir sveikesnę mitybą arba skatinti teikti vartotojams sveikesnius maisto produktų variantus, įskaitant, be kita ko, informacijos apie riebalų rūgščių transizomereus arba jų vartojimo apribojimus teikimą vartotojams. Prireikus, Komisija kartu su šia ataskaita pateikia teisėkūros pasiūlymą.

31 straipsnis

Apskaičiavimas

1. Energinė vertė apskaičiuojama taikant XIV priede išvardytus perskaičiavimo koeficientus.

2. Komisija gali, naudodamasi teise priimti deleguotuosius aktus pagal 51 straipsnį, priimti XIII priedo A dalies 1 punkte nurodytų vitaminų ir mineralinių medžiagų perskaičiavimo koeficientus, kad būtų tiksliau nustatytas tokių vitaminų ir mineralinių medžiagų kiekis maisto produktuose. Tie perskaičiavimo koeficientai įtraukiami į XIV priedą.

3. 30 straipsnio 1–5 dalyse nurodyta energinė vertė ir maistinių medžiagų kiekiai nurodomi parduodamiems maisto produktams.

Prireikus, informacija gali būti susijusi su paruoštu maistu, jei pateikiamos pakankamai išsamios jo ruošimo instrukcijos, o informacija susijusi su vartoti paruoštu maistu.

4. Kiekvienu konkrečiu atveju nurodoma vidutinė vertė, pagrįsta:

- a) gamintojo atlikta maisto produkto analizė;
- b) skaičiavimu, pagrįstu žinomomis ar faktinėmis panaudotų sudedamųjų dalių vidutinėmis vertėmis; arba
- c) skaičiavimu, pagrįstu visuotinai nustatytais ir priimtais duomenimis.

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose nustatomos išsamios šios dalies vienodo taikymo taisyklės dėl nurodytų verčių, pavyzdžiui, skirtingų nurodytų ir oficialiais patikrinimais nustatytų verčių, tikslumo. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

32 straipsnis

Išraiška 100 g arba 100 ml

1. 30 straipsnio 1–5 dalyse nurodyta energinė vertė ir maistinių medžiagų kiekis nurodomi XV priede išvardytais matavimo vienetais.

2. 30 straipsnio 1–5 dalyse nurodyta energinė vertė ir maistinių medžiagų kiekis nurodomi 100 g arba 100 ml.

3. Kai tai daroma, vitaminai ir mineralai nurodomi ne tik 2 dalyje nurodytu išraiškos būdu, bet ir XIII priedo A dalies 1 punkte išvardytais referencinių suvartojamų kiekių procentiniais dydžiais 100 g arba 100 ml.

4. 30 straipsnio 1, 3, 4 ir 5 dalyse nurodyta energinė vertė ir maistinių medžiagų kiekis gali būti nurodomi ne tik šio straipsnio 2 dalyje nurodytu išraiškos būdu, bet ir XIII priedo B dalyje nustatytais referencinių suvartojamų kiekių procentiniais dydžiais, atitinkamai – 100 g arba 100 ml.

5. Jei duomenys teikiami pagal 4 dalį, šalia nurodomas šis papildomas teiginys: „Referencinis vidutinio suaugusio asmens vartojimo kiekis (8 400 kJ/ 2 000 kcal)“.

33 straipsnis

Išraiška vienai porcijai arba vartojimo vienetui

1. Toliau nurodytais atvejais 30 straipsnio 1–5 dalyse nurodyta energinė vertė ir maistingųjų medžiagų kiekiai gali būti nurodomi vienai porcijai ir (arba) vartojimo vienetui, kuris yra vartotojui lengvai atpažįstamas, jei etiketėje nurodomos naudojamos porcijos arba vieneto kiekis ir pakuotėje esančių porcijų arba vienetų skaičius:

- a) papildomai 32 straipsnio 2 dalyje nurodytam išraiškos būdui 100 g arba 100 ml;
- b) papildomai 32 straipsnio 3 dalyje nurodytam vitaminų ir mineralinių medžiagų kiekių išraiškos būdui 100 g arba 100 ml;
- c) papildomai arba vietoj 32 straipsnio 4 dalyje nurodytam išraiškos būdui 100 g arba 100 ml.

2. Nukrypstant nuo 32 straipsnio 2 dalies, 30 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytais atvejais maistingųjų medžiagų kiekis ir (arba) XIII priedo B dalyje išvardytų referencinių suvartojamų kiekių procentinis dydis gali būti nurodomi tik vienai porcijai arba vartojimo vienetui.

Jeigu pagal pirmą pastraipą maistingųjų medžiagų kiekiai nurodomi tik vienai porcijai arba vartojimo vienetui, energinė vertė nurodoma 100 g arba 100 ml ir vienai porcijai arba vartojimo vienetui.

3. Nukrypstant nuo 32 straipsnio 2 dalies, 30 straipsnio 5 dalyje nurodytais atvejais energinė vertė ir maistingųjų medžiagų kiekis ir (arba) XIII priedo B dalyje išvardytų referencinių suvartojamų kiekių procentinis dydis gali būti nurodomi tik vienai porcijai arba vartojimo vienetui.

4. Naudojama porcija arba vienetas nurodomi šalia maistingo deklaracijos.

5. Siekiant užtikrinti, kad maistingumo deklaracijos išraiška vienai porcijai arba vartojimo vienetui būtų įgyvendinama vienodai ir nustatytų vartotojui vienodą palyginimo pagrindą, Komisija, atsižvelgdama į faktinę vartotojų vartojimo elgseną ir mitybos rekomendacijas, priima įgyvendinimo aktus, kuriuose nustatomos taisyklės dėl išraiškos vienai porcijai arba vartojimo vienetui, taikomos specifinėms maisto produktų kategorijoms. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

34 straipsnis

Pateikimas

1. 30 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti duomenys pateikiami tame pačiame regėjimo lauke. Jie pateikiami kartu aiškia forma ir, prireikus – XV priede nustatyta pateikimo tvarka.

2. Jei pakanka vietos, 30 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti duomenys pateikiami lentelės forma, o skaičiai išdėstomi stulpeliu. Jei vietos trūksta, informacija išdėstoma eilutėmis.

3. 30 straipsnio 3 dalyje nurodyti duomenys pateikiami:

a) pagrindiniame regėjimo lauke; ir

b) naudojant 13 straipsnio 2 dalyje nurodytą šrifto dydį.

30 straipsnio 3 dalyje nurodyti duomenys gali būti pateikiami kita nei nurodytoji šio straipsnio 2 dalyje forma.

4. 30 straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodyti duomenys gali būti pateikiami kita nei nurodytoji šio straipsnio 2 dalyje forma.

5. Jei energinė vertė ar maistinės (-ių) medžiagos (-ų) kiekis produkte yra labai mažas, informacija apie šiuos elementus gali būti pakeista teiginiu, pvz., „Sudėtyje yra labai mažas ... kiekis“, ir pateikta šalia maistingumo deklaracijos, jei ji yra.

Siekiant užtikrinti, kad ši dalis būtų įgyvendinama vienodai, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus dėl 30 straipsnio 1–5 dalyse nurodytos energinės vertės ir maistingųjų medžiagų

kiekių, kurie gali būti laikomi labai mažais. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

6. Siekiant užtikrinti, kad šio straipsnio 1–4 dalyse nurodytų formų maistingumo deklaracijos pateikimo būdas būtų taikomas vienodai, Komisija gali priimti šiuo klausimu įgyvendinimo aktus. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

35 straipsnis

Papildomos išraiškos ir pateikimo formos

1. 30 straipsnio 1–5 dalyse nurodyta energinė vertė ir maistingųjų medžiagų kiekis gali būti nurodomi ne tik 32 straipsnio 2 ir 4 dalyse bei 33 straipsnyje nurodytomis išraiškos formomis ir 34 straipsnio 2 dalyje nurodytais pateikimo būdais, bet ir kita išraiškos forma ir (arba) pateikiami ne tik žodžiais ar skaičiais, bet ir kartu naudojant grafines formas ar simbolius, jei laikomasi šių reikalavimų:

a) jie grindžiami patikimais ir mokslškai patvirtintais vartotojų tyrimais ir jais nėra klaidinamas vartotojas, kaip nurodyta 7 straipsnyje;

b) jie parengiami pasikonsultavus su įvairiomis suinteresuotųjų subjektų grupėmis;

c) jais siekiama sudaryti palankesnes sąlygas vartotojams geriau suprasti maisto produkto poveikį ar svarbą energinei ir maistinei mitybos vertei;

d) yra mokslškai pagrįstų įrodymų, kad vidutinis vartotojas supranta tokias išraiškas ar pateikimo formas;

e) kitų išraiškos formų atveju – jos grindžiamos XIII priede nustatytais suderintais referenciniais suvartojamais kiekiais arba, jei jų nenustatyta, visuotinai pripažintomis mokslinėmis rekomendacijomis dėl suvartojamų energinės vertės ar maistingųjų medžiagų kiekių;

f) jie yra objektyvūs ir nediskriminuojantys; ir

g) jų taikymas nesudaro kliūčių laisvam prekių judėjimui.

2. Valstybės narės gali rekomenduoti maisto verslo operatoriams naudoti vieną ar daugiau papildomų maistingumo deklaracijos išraiškos ar pateikimo formų, kurios, jų manymu, geriausiai atitinka 1 dalies a–g punktuose nustatytus reikalavimus. Valstybės narės pateikia Komisijai išsamią informaciją apie tokias papildomas išraiškas ir pateikimo formas.

3. Valstybės narės užtikrina tinkamą maistingumo deklaracijos išraiškos ir pateikimo formų naudojimo jų teritorijoje esančioje rinkoje stebėseną.

Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas tokių papildomų išraiškos ar pateikimo formų stebėsenai, valstybės narės gali reikalauti, kad maisto verslo operatoriai, pateikiantys į jų teritorijoje esančią rinką maisto produktus su tokia informacija, praneštų kompetentingai institucijai apie papildomų išraiškos ar pateikimo formų naudojimą ir atitinkamai pagrįstų, kad įvykdyti 1 dalies a–g punktuose nustatyti reikalavimai. Tokiais atvejais taip pat gali būti reikalaujama pateikti informaciją apie tokių papildomų išraiškos ar pateikimo formų naudojimo nutraukimą.

4. Komisija sudaro palankesnes sąlygas valstybių narių keitimuisi informacija tarpusavyje, su Komisija ir su suinteresuotaisiais subjektais klausimais, susijusiais su papildomų maistingumo deklaracijos išraiškos ir pateikimo formų naudojimą, ir organizuoja keitimąsi informacija.

5. Atsižvelgdama į įgytą patirtį, ne vėliau kaip 2017 m. gruodžio 13 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl papildomų išraiškos ir pateikimo formų naudojimo, jų poveikio vidaus rinkai ir tikslingumo toliau derinti tas išraiškos ir pateikimo formas. Šiuo tikslu valstybės narės pateikia Komisijai atitinkamos informacijos apie tokių papildomų išraiškos ir pateikimo formų naudojimą jų teritorijoje esančioje rinkoje. Kartu su šia ataskaita Komisija gali pateikti pasiūlymus iš dalies keisti atitinkamas Sąjungos nuostatas.

6. Siekiant užtikrinti, kad šis straipsnis būtų taikomas vienodai, Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriuose nustatomos išsamios šio straipsnio 1, 3 ir 4 dalių įgyvendinimo taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

V SKYRIUS

SAVANORIŠKAI TEIKIAMA INFORMACIJA APIE MAISTĄ

36 straipsnis

Taikomi reikalavimai

1. Jei 9 ir 10 straipsniuose nurodyta informacija apie maistą teikiama savanoriškai, tokia informacija turi atitikti IV skyriaus 2 ir 3 skirsniuose nustatytus reikalavimus.

2. Savanoriškai teikiama informacija apie maistą turi atitikti šiuos reikalavimus:

- a) ja nėra klaidinamas vartotojas, kaip nurodyta 7 straipsnyje;
- b) vartotojui ji nėra dviprasmiška ar paini; ir
- c) prireikus, ji grindžiama atitinkamais moksliniais duomenimis.

3. Komisija priima įgyvendinimo aktus dėl šio straipsnio 2 dalyje nurodytų reikalavimų taikymo šiai savanoriškai teikiamai informacijai apie maisto produktus:

- a) informacijai apie galimą ir nenumatytą alergijas arba netoleravimą sukeliančių medžiagų arba produktų buvimą maisto produkto sudėtyje;
- b) informacijai apie maisto produktų tinkamumą vegetarams arba veganams; ir
- c) siekiant nurodyti referencinius tam tikrų gyventojų grupių vartojimo kiekius, papildant XIII priede nustatytus referencinius vartojimo kiekius.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4. Siekiant užtikrinti, kad vartotojai būtų tinkamai informuojami, tais atvejais, kai maisto verslo operatoriai įvairiu pagrindu teikia neprivalomą informaciją apie maistą, kuri gali klaidinti vartotoją arba būti paini, Komisija gali, naudodamasi teise priimti deleguotuosius aktus pagal 51 straipsnį, numatyti ne tik šio straipsnio 3 dalyje nurodytus atvejus, bet ir papildomus savanoriškus informacijos apie maistą teikimo atvejus.

37 straipsnis

Pateikimas

Savanoriškai teikiama informacija apie maistą turi būti išdėstoma taip, kad netrūktų vietos pateikti privalomą informaciją apie maistą.

VI SKYRIUS

NACIONALINĖS PRIEMONĖS

38 straipsnis

Nacionalinės priemonės

1. Šiuo reglamentu konkrečiai suderintų klausimų srityje valstybės narės negali priimti nacionalinių priemonių ar toliau jas taikyti, nebent tai būtų leidžiama pagal Sąjungos teisę. Tos nacionalinės priemonės neturi sudaryti kliūčių laisvam prekių judėjimui, įskaitant kitų valstybių narių maisto produktų diskriminaciją.

2. Nedarant poveikio 39 straipsniui, valstybės narės gali patvirtinti nacionalines priemones šiuo reglamentu konkrečiai nesuderintų klausimų srityje, jeigu jomis nedraudžiamas laisvas šio reglamento reikalavimus atitinkančių prekių judėjimas, jam nesudaromos kliūtys arba jis nėra ribojamas.

39 straipsnis

Nacionalinės priemonės dėl papildomų privalomų duomenų

1. Be 9 straipsnio 1 dalyje ir 10 straipsnyje nurodytų privalomų duomenų, valstybės narės 45 straipsnyje nustatyta tvarka gali priimti priemones, reikalaujančias nurodyti papildomus privalomus duomenis apie specifines maisto produktų rūšis ar kategorijas, pagrįsdamos šį reikalavimą bent viena iš šių priežasčių:

- a) visuomenės sveikatos apsauga;
- b) vartotojų apsauga;
- c) sukčiavimo prevencija;
- d) pramoninės ir komercinės nuosavybės teisių apsauga, kilmės nuorodomis, registruotaisiais kilmės vietos pavadinimais ir nesąžiningos konkurencijos prevencija.

2. Vadovaudamasi 1 dalimi valstybės narės gali imtis priemonių, susijusių su privalomu maisto produktų kilmės šalies ar kilmės vietos nurodymu tik tuo atveju, jei egzistuoja įrodytas ryšys tarp tam tikrų maisto produkto savybių ir jo kilmės. Pranešdamos apie tokias priemones Komisijai valstybės narės pateikia įrodymų, kad daugumai vartotojų ta informacija yra labai svarbi.

40 straipsnis

Pienas ir pieno gaminiai

Pieno ir pieno gaminių, teikiamų pakartotiniam naudojimui skirtuose stikliniuose buteliuose, atveju valstybės narės gali priimti nuo 9 straipsnio 1 dalies ir 10 straipsnio 1 dalies nukrypti leidžiančias priemones.

Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų priemonių tekstus.

41 straipsnis

Alkoholiniai gėrimai

Kol nebus priimtos 16 straipsnio 4 dalyje nurodytos Sąjungos nuostatos, valstybės narės gali palikti galioti nacionalines priemones dėl gėrimų, kurių alkoholio koncentracija, išreikšta tūrio procentais, yra didesnė nei 1,2 %, sudedamųjų dalių išvardijimo.

42 straipsnis

Grynojo kiekio išraiška

Nesant 23 straipsnio 2 dalyje nurodytų Sąjungos nuostatų dėl nurodytų maisto produktų grynojo kiekio išraiškos kito būdo, nei nurodytasis 23 straipsnio 1 dalyje, valstybės narės gali palikti galioti anksčiau nei 2011 m. gruodžio 12 d. priimtas nacionalines priemones.

Ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 13 d. valstybės narės informuoja Komisiją apie tokias priemones. Komisija apie jas informuoja kitas valstybes nares.

43 straipsnis

Savanoriškas referencinių tam tikrų gyventojų grupių vartojimo kiekių nurodymas

Kol nebus priimtos 36 straipsnio 3 dalies c punkte nurodytos Sąjungos nuostatos, valstybės narės gali priimti nacionalines priemones dėl savanoriško referencinių tam tikrų gyventojų grupių vartojimo kiekių nurodymo.

Valstybės narės nedelsdamos pateikia Komisijai tų priemonių tekstus.

44 straipsnis

Nacionalinės priemonės dėl nefasuotų maisto produktų

1. Jeigu maisto produktai galutiniam vartotojui arba viešojo maitinimo įstaigoms yra pateikiami pardavimui nefasuoti, arba jeigu jie vartotojo prašymu pakuojami pardavimo vietoje, arba yra fasuoti tiesioginiam pardavimui:

- a) 9 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytus duomenis pateikti privaloma;
- b) kitus 9 ir 10 straipsniuose nurodytus duomenis pateikti neprivaloma, nebent valstybės narės priimtų nacionalines priemones, pagal kurias būtų reikalaujama pateikti kai kuriuos arba visus tokius duomenis arba tokių duomenų elementus.

2. Valstybės narės gali priimti nacionalines priemones dėl 1 dalyje nurodytų duomenų arba tų duomenų elementų teikimo būdų ir, tam tikrais atvejais, jų išraiškos ir pateikimo formos.

3. Valstybės narės nedelsdamos pateikia Komisijai 1 dalies b punkte ir 2 dalyje nurodytų priemonių tekstus.

45 straipsnis

Pranešimų teikimo tvarka

1. Jei daroma nuoroda į šį straipsnį, valstybė narė, jei ji mano, kad būtina priimti naujus informacija apie maistą reglamentuojančius teisės aktus, iš anksto praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie numatomas priemones ir jas pagrįdžia.

2. Komisija konsultuojasi su Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatiniu komitetu, įsteigtu pagal Reglamento (EB) Nr. 178/2002 58 straipsnio 1 dalį, jei tokios konsultacijos, jos nuomone, yra reikalingos arba jei to prašo valstybė narė. Tokiu atveju Komisija užtikrina, kad šis procesas būtų skaidrus visiems suinteresuotiesiems subjektams.

3. Valstybė narė, mananti, kad būtina priimti naujus informaciją apie maistą reglamentuojančius teisės aktus, gali imtis numatytų priemonių tik po 3 mėnesių po 1 dalyje nurodyto pranešimo gavimo, jei ji nėra gavusi neigiamos Komisijos nuomonės.

4. Jei Komisijos nuomonė yra neigiama, iki šio straipsnio 3 dalyje nurodyto laikotarpio pabaigos Komisija pradeda 48 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą, kad nustatytų, ar numatytos priemonės gali būti įgyvendintos, prireikus atlikus tam tikrus pakeitimus.

5. Priemonėms, kurioms taikoma šio straipsnio nurodyta pranešimų teikimo tvarka, netaikoma 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/34/EB, nustatanti informacijos apie techninius standartus, reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarką⁽¹⁾.

VII SKYRIUS

IGYVENDINIMO, IŠ DALIES KEIČIANČIOS IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

46 straipsnis

Priedų pakeitimai

Kad būtų atsižvelgta į technikos pažangą, mokslo raidą, vartotojų sveikatą ar vartotojų poreikį gauti informaciją, taip pat atsižvelgdama 10 straipsnio 2 dalies ir 21 straipsnio 2 dalies nuostatas dėl II ir III priedų pakeitimų, Komisija gali, naudodamasi teise priimti deleguotuosius aktus pagal 51 straipsnį, iš dalies keisti šio reglamento priedus.

47 straipsnis

Igyvendinimo priemonių ar deleguotųjų aktų pereinamasis laikotarpis ir taikymo pradžios data

1. Nedarant poveikio šio straipsnio 2 daliai, naudodamasi šiuo reglamentu jai suteiktais įgaliojimais priimti įgyvendinimo aktus, laikantis 48 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros, ar priimti deleguotuosius aktus laikantis 51 straipsnio, Komisija:

- a) nustato atitinkamą pereinamąjį laikotarpį naujų priemonių taikymui, per kurį maisto produktai, kurių etiketės neatitinka naujų priemonių, gali būti pateikiami į rinką ir po kuriu tokių maisto produktų, kurie į rinką buvo pateikti dar nepa-

sibaigus pereinamajam laikotarpiui, atsargos gali būti toliau parduodamos, kol jos baigsis; ir

- b) užtikrina, kad tos priemonės būtų taikomos nuo bet kurių kalendorinių metų balandžio 1 d.

2. 1 dalis netaikoma skubos atvejais, kai toje dalyje nurodytų priemonių tikslas – žmonių sveikatos apsauga.

48 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinis komitetas, įsteigtas pagal Reglamento (EB) Nr. 178/2002 58 straipsnio 1 dalį. Tas komitetas – komitetas, kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

49 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1924/2006 pakeitimai

Reglamento (EB) Nr. 1924/2006 7 straipsnio pirma ir antra pastraipos pakeičiamos taip:

„Produktų, apie kuriuos pateikiamas teiginys apie maistingumą ir (arba) sveikatingumą, maistingumą privaloma nurodyti ženklinant, išskyrus bendro pobūdžio reklamą. Pateiktiną informaciją sudaro 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams (*) 30 straipsnio 1 dalyje nurodyti duomenys. Jei pateikiamas teiginys apie Reglamento (ES) Nr. 1169/2011 30 straipsnio 2 dalyje nurodytos maistinės medžiagos maistingumą ir (arba) sveikatingumą, tos maistinės medžiagos kiekis nurodomas pagal to reglamento 31–34 straipsnius.

Tame pačiame kaip ir maistingumo ženklavimas regėjimo lauke pateikiamas (-i) medžiagos (-ų) kiekis (-iai), su kuriuo (-iais) susijęs teiginys apie maistingumą arba sveikatingumą ir kuris (-ie) nepateikiamas (-i) nurodant maistingumą ženklinant bei išreiškiamas remiantis Reglamento (ES) Nr. 1169/2011 31, 32 ir 33 straipsniais. Medžiagos kiekiui išreikšti turi būti naudojami tinkami atitinkamų atskirų medžiagų matavimo vienetai.

(¹) OL L 204, 1998 7 21, p. 37.

(*) OL L 304, 2011 11 22, p. 18.“

50 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1925/2006 pakeitimai

Reglamento (EB) Nr. 1925/2006 7 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Vitaminais ir mineralinėmis medžiagomis papildytų produktų, kuriems taikomas šis reglamentas, maistingumą privaloma nurodyti ženklinant. Pateiktiną informaciją sudaro 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams (*) 30 straipsnio 1 dalyje nurodyti duomenys ir bendri vitaminų ir mineralinių medžiagų kiekiai, esantys maisto produkto sudėtyje po papildymo.

(*) OL L 304, 2011 11 22, p. 18.“

51 straipsnis

Naudojimasis įgaliojimais

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus laikantis šiame straipsnyje nustatytų sąlygų.

2. Įgaliojimai priimti 9 straipsnio 3 dalyje, 10 straipsnio 2 dalyje, 12 straipsnio 3 dalyje, 13 straipsnio 4 dalyje, 18 straipsnio 5 dalyje, 19 straipsnio 2 dalyje, 21 straipsnio 2 dalyje, 23 straipsnio 2 dalyje, 30 straipsnio 6 dalyje, 31 straipsnio 2 dalyje, 36 straipsnio 4 dalyje ir 46 straipsnyje nurodytus deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami 5 metų laikotarpiu nuo 2011 m. gruodžio 12 d.. Komisija parengia ataskaitą dėl įgaliojimų suteikimo likus ne mažiau kaip 9 mėnesiams iki 5 metų laikotarpio pabaigos. Įgaliojimų suteikimas automatiškai pratęsiamas tokios pačios trukmės laikotarpiais, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip 3 mėnesiams iki kiekvieno tokio laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kuriuo metu atšaukti 9 straipsnio 3 dalyje, 10 straipsnio 2 dalyje, 12 straipsnio 3 dalyje, 13 straipsnio 4 dalyje, 18 straipsnio 5 dalyje, 19 straipsnio 2 dalyje, 21 straipsnio 2 dalyje, 23 straipsnio 2 dalyje, 30 straipsnio 6 dalyje, 31 straipsnio 2 dalyje, 36 straipsnio 4 dalyje ir 46 straipsnyje nurodytų įgaliojimų suteikimą. Sprendimu dėl atšaukimo nutraukiamas tamė sprendime nurodytų įgaliojimų suteikimas. Jis įsigalioja kitą dieną po sprendimo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų teisėtumui.

4. Kai tik Komisija priima deleguotąjį aktą, apie tai ji tuo pačiu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Pagal 9 straipsnio 3 dalį, 10 straipsnio 2 dalį, 12 straipsnio 3 dalį, 13 straipsnio 4 dalį, 18 straipsnio 5 dalį, 19 straipsnio 2 dalį, 21 straipsnio 2 dalį, 23 straipsnio 2 dalį, 30 straipsnio 6 dalį, 31 straipsnio 2 dalį, 36 straipsnio 4 dalį ir 46 straipsnį priimti deleguotieji aktai įsigalioja tik tuomet, jeigu per 2 mėnesius nuo pranešimo apie jį Europos Parlamentui ir Tarybai dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškė prieštaravimų, arba jeigu iki to laikotarpio pabaigos tiek Europos Parlamentas, tiek Taryba pranešė Komisijai, kad jie nepareikš prieštaravimų. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva tas laikotarpis pratęsiamas 2 mėnesiams.

52 straipsnis

Skubos procedūra

1. Pagal šį straipsnį priimti deleguotieji aktai įsigalioja nedelsiant ir taikomi, kol pagal 2 dalį nepareiškiamas prieštaravimų. Pranešime apie deleguotąjį aktą Europos Parlamentui ir Tarybai nurodomos skubos procedūros taikymo priežastys.

2. Europos Parlamentas arba Taryba gali pareikšti prieštaravimų dėl deleguotojo akto pagal 51 straipsnio 5 dalyje nurodytą procedūrą. Tokiu atveju Komisija nedelsdama panaikina aktą po pranešimo apie Europos Parlamento arba Tarybos sprendimą pareikšti prieštaravimą.

53 straipsnis

Panaikinimas

1. Direktyvos 87/250/EEB, 90/496/EEB, 1999/10/EB, 2000/13/EB, 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Reglamentas (EB) Nr. 608/2004 panaikinami nuo 2014 m. gruodžio 13 d.

2. Nuorodos į panaikintus teisės aktus laikomos nuorodomis į šį reglamentą.

54 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

1. Maisto produktai, pateikti į rinką arba paženklinti anksčiau nei 2014 m. gruodžio 13 d. ir neatitinkantys šio reglamento reikalavimų, gali būti parduodami, kol baigsis šių maisto produktų atsargos.

Maisto produktai, pateikti į rinką arba paženklinti anksčiau nei 2016 m. gruodžio 13 d. ir neatitinkantys 9 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyto reikalavimo, gali būti parduodami, kol baigsis šių maisto produktų atsargos.

Maisto produktai, pateikti į rinką arba paženklinti anksčiau nei 2014 m. sausio 1 d. ir neatitinkantys VI priedo B dalyje nustatytų reikalavimų, gali būti parduodami, kol baigsis šių maisto produktų atsargos.

2. Nuo 2014 m. gruodžio 13 d. iki 2016 m. gruodžio 13 d., jei teikiama neprivaloma maistingumo deklaracija, ji turi atitikti 30–35 straipsnius.

3. Nepaisant Direktyvos 90/496/EEB, Reglamento (EB) Nr. 1924/2006 7 straipsnio ir Reglamento (EB) Nr. 1925/2006 7 straipsnio 3 dalies nuostatų, maisto produktai, paženklininti pagal šio reglamento 30–35 straipsnius, gali būti pateikiami į rinką anksčiau nei 2014 m. gruodžio 13 d.

Nepaisant 2009 m. lapkričio 30 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1162/2009, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentų (EB) Nr. 853/2004, (EB) Nr. 854/2004 ir

(EB) Nr. 882/2004 pereinamojo laikotarpio įgyvendinimo priemonės ⁽¹⁾, maisto produktai, paženklininti pagal šio reglamento VI priedo B dalį, gali būti pateikiami į rinką anksčiau nei 2014 m. sausio 1 d.

55 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymo pradžios data

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtąją dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2014 m. gruodžio 13 d. išskyrus 9 straipsnio 1 dalies I punktą, kuris taikomas nuo 2016 m. gruodžio 13 d., ir VI priedo B dalį, kuri taikoma nuo 2014 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2011 m. spalio 25 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. BUZEK

Tarybos vardu

Pirmininkas

M. DOWGIELEWICZ

⁽¹⁾ OL L 314, 2009 12 1, p. 10.

I PRIEDAS

SPECIALIOSIOS TERMINŲ APIBRĖŽTYS

2 straipsnio 4 dalyje nurodytos

1. „Mitybinis teiginys“ arba „maistingumo ženklavimas“ – informacija, kai nurodoma:
 - a) energinė vertė; arba
 - b) energinė vertė ir viena ar daugiau tik šių maistinių medžiagų:
 - riebalai (sočiosios riebalų rūgštys, mononesočiosios riebalų rūgštys, polinesočiosios riebalų rūgštys),
 - angliavandeniai (cukrūs, polioliai, krakmolai),
 - druska,
 - skaidulinės medžiagos,
 - baltymai,
 - bet kuris iš XIII priedo A dalies 1 punkte išvardytų vitaminų ar mineralinių medžiagų, kurių kiekiai yra dideli, kaip apibrėžta XIII priedo A dalies 2 punkte;
2. riebalai – visi lipidai, įskaitant fosfolipidus;
3. sočiosios riebalų rūgštys – riebalų rūgštys, neturinčios dvigubų jungčių;
4. riebalų rūgščių transizomerai – riebalų rūgštys su ne mažiau kaip viena nekonjuguota (t. y. ne mažiau kaip viena įterpta metileno grupe) dviguba anglies-anglies jungtimi trans konfigūracijoje;
5. mononesočiosios riebalų rūgštys – riebalų rūgštys su viena cis dviguba jungtimi;
6. polinesočiosios riebalų rūgštys – riebalų rūgštys su dviem ar daugiau cis-, cis-metileno pertrauktomis dvigubomis jungtimis;
7. angliavandeniai – visi angliavandeniai, įskaitant poliolių, metabolizuojami žmogaus organizme;
8. cukrūs – visi maisto produktuose esantys monosacharidai ir disacharidai, išskyrus poliolių;
9. polioliai – alkoholiai, kurių sudėtyje yra daugiau nei dvi hidroksilo grupės;
10. baltymai – baltymų kiekis, apskaičiuotas pagal šią formulę: baltymai = bendras azoto kiekis pagal Kjeldalį $\times$ 6,25;
11. druska – druskos kiekio ekvivalentas, apskaičiuotas pagal šią formulę: druska = natris $\times$ 2,5;
12. skaidulinė medžiaga – angliavandenių polimerai su trimis ar daugiau monomero grandžių, kurių žmogaus plonoji žarna nevirškina ir neįsisavina, ir kurie priskiriami šioms kategorijoms:
 - valgomiems angliavandenių polimerams, kurie vartojant natūraliai susidaro maiste,
 - valgomiems angliavandenių polimerams, gautiems iš maisto žaliavos fiziniu, fermentavimo ar cheminiu būdu ir turintiems naudingą fiziologinį poveikį, įrodytą visuotinai pripažintais moksliniais įrodymais,
 - valgomiems sintetiniams angliavandenių polimerams, turintiems naudingą fiziologinį poveikį, įrodytą visuotinai pripažintais moksliniais įrodymais;
13. vidutinė vertė – vertė, kuri geriausiai atspindi atitinkamame maisto produkte esantį maistinės medžiagos kiekį, atsižvelgiant į sezoninius svyravimus, vartojimo būdą ir kitus veiksnius, galinčius turėti įtakos realios vertės pokyčiams.

II PRIEDAS

ALERGIJAS ARBA NETOLERAVIMĄ SUKELIANČIOS MEDŽIAGOS ARBA PRODUKTAI

1. Glitimo turintys javai (t. y. kviečiai, rugiai, miežiai, avižos, spelta, kamutas arba jų sukryžmintos atmainos) ir jų produktai, išskyrus:
 - a) kviečių pagrindu pagamintus gliukozės sirupus, turinčius dekstrozės ⁽¹⁾;
 - b) kviečių pagrindu pagamintus maltodekstrinus ⁽¹⁾;
 - c) miežių pagrindu pagamintus gliukozės sirupus;
 - d) javus, naudojamus alkoholio distiliatų, įskaitant žemės ūkio kilmės etilo alkoholį, gamybai;
2. vėžiagyviai ir jų produktai;
3. kiaušiniai ir jų produktai;
4. žuvis ir jų produktai, išskyrus:
 - a) žuvies želatiną, naudojamą kaip vitaminų ar karotinoidų pagalbinę medžiagą;
 - b) žuvies želatiną ar žuvų klijus, naudojamus alaus ir vyno skaidrinimui;
5. žemės riešutai ir jų produktai;
6. sojų pupelės ir jų produktai, išskyrus:
 - a) rafinuotą sojų pupelių aliejų ir riebalus ⁽¹⁾;
 - b) natūralių tokoferolių mišinius (E306), natūralų d-alfa tokoferolį, natūralų d-alfa tokoferolacetatą, natūralų sojų pupelių d-alfa tokoferolio sukcinatą;
 - c) iš sojų pupelių aliejaus gautus fitosterolius ir fitosterolio esterius;
 - d) augalinių stanolių esterius, pagamintus iš sojų pupelių aliejaus sterolių;
7. pienas ir jo produktai (įskaitant laktozę), išskyrus:
 - a) išrūgas, naudojamas alkoholio distiliatų, įskaitant žemės ūkio kilmės etilo alkoholį, gamybai;
 - b) laktitolį;
8. riešutai, t. y. migdolai (*Amygdalus communis* L.), lazdyno riešutai (*Corylus avellana*), graikiniai riešutai (*Juglans regia*), anakardžiai (*Anacardium occidentale*), pekaninės kariojos (*Carya illinoensis* (Wangenh.) K. Koch), brazilinės bertoletijos (*Bertholletia excelsa*), pistacijos (*Pistacia vera*), makadamijos ar Kvinslendo riešutai (*Macadamia ternifolia*) bei jų produktai, išskyrus riešutus, naudojamus alkoholio distiliatų, įskaitant žemės ūkio kilmės etilo alkoholį, gamybai;
9. salierai ir jų produktai;
10. garstyčios ir jų produktai;
11. sezamo sėklos ir jų produktai;
12. sieros dioksidas ir sulfidai, kurių koncentracija didesnė kaip 10 mg/kg arba 10 mg/l, visame SO₂ skaičiuojami paruoštiems vartoti produktams arba produktams, atgamintiems pagal gamintojų nurodymus;
13. lubinai ir jų produktai;
14. moliuskai ir jų produktai.

⁽¹⁾ Ir iš jų gauti produktai, jei dėl apdorojimo proceso nepadidėja tarnybos įvertintas atitinkamo produkto, iš kurio jie gauti, alergiskumo lygis.

III PRIEDAS

MAISTO PRODUKTAI, KURIUOS ŽENKLINANT TURI BŪTI NURODYTAS VIENAS AR DAUGIAU PAPILDOMŲ DUOMENŲ

MAISTO PRODUKTO RŪŠIS ARBA KATEGORIJA	DUOMENYS
1. Maisto produktai, kuriuos pakuojant naudojamos tam tikros dujos	
1.1. Maisto produktai, kurių vartojimo trukmė pratęsta jiems pakuoti naudojant dujas, leistinas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1333/2008.	„supakuotas naudojant apsaugines dujas“.
2. Maisto produktai, kurių sudėtyje yra saldiklių	
2.1. Maisto produktai, kurių sudėtyje yra saldiklio ar saldiklių, leistinių pagal Reglamentą (EB) Nr. 1333/2008.	Teiginys „su saldikliu (-iais)“ turi būti pateiktas prie maisto produkto pavadinimo.
2.2. Maisto produktai, į kuriuos įdėta tiek cukraus arba cukrų, tiek saldiklio arba saldiklių, leistinių pagal Reglamentą (EB) Nr. 1333/2008.	Teiginys „su cukrumi (-ais) ir saldikliu (-iais)“ turi būti pateiktas prie maisto produkto pavadinimo.
2.3. Maisto produktai, kurių sudėtyje yra aspartamo/aspartamo-acesulfamo druskos, leistinių pagal Reglamentą (EB) Nr. 1333/2008.	„sudėtyje yra aspartamo (fenilalanino šaltinis)“ nurodoma etiketėje, kai aspartamas/aspartamo-acesulfamo druska nurodomi sudedamųjų dalių, kurios surašytos tik įvardijant jų E numerį, sąrašė. „sudėtyje yra fenilalanino šaltinis“ nurodoma etiketėje, kai aspartamas/aspartamo-acesulfamo druska nurodomi sudedamųjų dalių, kurios surašytos nurodant jų konkretų pavadinimą, sąrašė.
2.4. Maisto produktai, kurių sudėtyje yra daugiau nei 10 % poliolų priedų, leistinių pagal Reglamentą (EB) Nr. 1333/2008.	„vartojant dideliais kiekiais gali sukelti viduriavimą“.
3. Maisto produktai, kurių sudėtyje yra glicerhizininės rūgšties arba jos amonio druskos	
3.1. Konditerijos gaminiai ar gėrimai, kurių sudėtyje yra glicerhizininės rūgšties ar jos amonio druskos dėl to, kad buvo įdėta tokios (-ų) medžiagos (-ų) arba paprastojo saldymedžio <i>Glycyrrhiza glabra</i> augalo, kurio koncentracija 100 mg/kg ar 10 mg/l arba didesnė.	Žodžiai „sudėtyje yra paprastojo saldymedžio“ turi būti įterpti iškart po sudedamųjų dalių sąrašo, nebent žodis „paprastasis saldymedis“ jau įtrauktas į sudedamųjų dalių sąrašą arba į maisto produkto pavadinimą. Kai sudedamųjų dalių sąrašo nėra, šis teiginys turi būti pateiktas prie maisto produkto pavadinimo.
3.2. Konditerijos gaminiai, kurių sudėtyje yra glicerhizininės rūgšties ar jos amonio druskos dėl to, kad buvo įdėta tokios (-ų) medžiagos (-ų) arba paprastojo saldymedžio <i>Glycyrrhiza glabra</i> augalo, kurio koncentracija 4 g/kg arba didesnė.	Iš karto po sudedamųjų dalių sąrašo įterpiamas teiginys „sudėtyje yra paprastojo saldymedžio – sergantieji hipertenzija turi vartoti saikingai“. Kai sudedamųjų dalių sąrašo nėra, šis teiginys turi būti pateiktas prie maisto produkto pavadinimo.
3.3. Gėrimai, kurių sudėtyje yra glicerhizininės rūgšties ar jos amonio druskos dėl to, kad buvo įdėta tokios (-ų) medžiagos (-ų) arba paprastojo saldymedžio <i>Glycyrrhiza glabra</i> augalo, kurio koncentracija 50 mg/l ar didesnė arba 300 mg/l ar didesnė tuo atveju, kai gėrimo alkoholio koncentracija didesnė nei 1,2 % tūrio ⁽¹⁾ .	Iš karto po sudedamųjų dalių sąrašo įterpiamas teiginys „sudėtyje yra paprastojo saldymedžio – sergantieji hipertenzija turi vartoti saikingai“. Kai sudedamųjų dalių sąrašo nėra, šis teiginys turi būti pateiktas prie maisto produkto pavadinimo.

MAISTO PRODUKTO RŪŠIS ARBA KATEGORIJA	DUOMENYS
4. Gėrimai, kurių sudėtyje yra daug kofeino, arba maisto produktai, į kuriuos įdėta kofeino	
4.1. Gėrimai, išskyrus pagamintus kavos, arbatos arba kavos ar arbatos ekstrakto pagrindu, kai produkto pavadinime yra žodis „kava“ arba „arbata“, kurie: — skirti vartoti be jokių pakeitimų ir kuriuose kofeino, nesvarbu iš kokio šaltinio, dalis yra didesnė kaip 150 mg/l, arba — pagaminti iš koncentruoto ar išdžiovinto produkto ir juose kofeino, nesvarbu iš kokio šaltinio, dalis yra didesnė kaip 150 mg/l.	Užrašas „Sudėtyje daug kofeino. Nerekomenduojama vaikams, nėščioms ar žindančioms moterims“ tame pačiame regėjimo lauke kaip ir gėrimo pavadinimas; po užrašo skliausteliuose ir pagal šio reglamento 13 straipsnio 1 dalį nurodomas kofeino kiekis mg/100 ml.
4.2. Maisto produktai (išskyrus gėrimus), į kuriuos kofeino įdėta fiziologiniu tikslu.	Užrašas „Sudėtyje yra kofeino. Nerekomenduojama vaikams ir nėščioms moterims“ tame pačiame regėjimo lauke kaip ir maisto produkto pavadinimas; po užrašo skliausteliuose ir pagal šio reglamento 13 straipsnio 1 dalį nurodomas kofeino kiekis mg/100 g/ml. Maisto papildų etiketėse kofeino kiekis nurodomas kiekiui, kurį rekomenduojama suvartoti per parą.
5. Maisto produktai, į kuriuos įdėta fitosterolių, fitosterolio esterių, fitostanolių arba fitostanolio esterių	
5.1. Maisto produktai ir sudedamosios dalys, į kuriuos įdėta fitosterolių, fitosterolio esterių, fitostanolių arba fitostanolio esterių.	1. Užrašas „įdėta augalų sterolių“ arba „įdėta augalų stanolių“ tame pačiame regėjimo lauke kaip ir maisto produkto pavadinimas; 2. įdėtų fitosterolių, fitosterolio esterių, fitostanolių arba fitostanolio esterių kiekis (išreikštas % arba g kaip laisvieji augalų steroliai ir (arba) augalų stanoliai 100 g arba 100 ml maisto produkto) nurodomas sudedamųjų dalių sąraše; 3. teiginys, kad maisto produktas skirtas išimtinai žmonėms, norintiems sumažinti cholesterolio kiekį kraujyje; 4. teiginys, kad pacientai, vartojantys cholesterolį mažinančius vaistus, produktą gali vartoti tik prižiūrimi gydytojo; 5. aiškiai matomas teiginys, kad maisto produktas gali netikti nėščių ir krūtimi maitinančių moterų ir mažesnių kaip 5 metų vaikų mitybai; 6. patarimas, kad maisto produktas turi būti subalansuotas ir įvairios mitybos dalis, o siekiant palaikyti karotinoidų kiekį reikia dažnai valgyti vaisius ir daržoves; 7. tame pačiame regėjimo lauke kaip ir teiginys, kurį reikia pateikti pagal 3 punktą, teiginys, kad negalima vartoti daugiau kaip 3 g įdėtų augalų sterolių ir (arba) augalų stanolių per parą; 8. atitinkamo maisto produkto arba maisto sudedamosios dalies porcijos apibrėžtis (pageidautina g arba ml), nurodant kiekvienoje esančio augalų sterolio ir (arba) augalų stanolio kiekį.
6. Šaldyta mėsa, šaldyti mėsos pusgaminiai ir šaldyti neperdirbti žuvininkystės produktai	
6.1. Šaldyta mėsa, šaldyti mėsos pusgaminiai ir šaldyti neperdirbti žuvininkystės produktai.	Užšaldymo data arba pirmojo užšaldymo data, jei produktas buvo užšaldytas daugiau nei vieną kartą, kaip reikalaujama pagal X priedo 3 punktą.
⁽¹⁾ Šis dydis taikomas paruoštiems vartoti produktams arba produktams, atgamintiems pagal gamintojų nurodymus.	

IV PRIEDAS

x AUKŠČIO APIBRĖŽTIS

x AUKŠTIS

Paaiškinimai

1	Iškeltinių linija
2	Didžiųjų raidžių linija
3	Vidurinioji linija
4	Pagrindinė linija
5	Nuleistinių linija
6	x aukštis
7	Šrifto dydis

V PRIEDAS

MAISTO PRODUKTAI, KURIEMS NETAIKOMAS REIKALAVIMAS PATEIKTI PRIVALOMĄ MAISTINGUMO DEKLARACIJĄ

1. Neperdirbti produktai, sudaryti iš vienintelės sudedamosios dalies arba vienintelės kategorijos sudedamųjų dalių;
2. produktai, perdirbti atliekant tik vieną perdirbimo operaciją – brandinant, sudaryti iš vienintelės sudedamosios dalies arba vienintelės kategorijos sudedamųjų dalių;
3. žmonėms vartoti skirtas vanduo, įskaitant vandenį, į kurį įdėta tik anglies dioksido ir (arba) kvapiųjų medžiagų;
4. prieskoninis augalas, prieskonis arba jų mišiniai;
5. druska ir druskos pakaitalai;
6. saldikliai, skirti maistui pasaldinti valgant;
7. produktai, kuriems taikoma 1999 m. vasario 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/4/EB dėl kavos ir cikorijos ekstraktų ⁽¹⁾, nemaltos arba maltos kavos pupelės ir nemaltos arba maltos kavos pupelės be kofeino;
8. žolelių ir vaisių užpilas, arbata, arbata be kofeino, greitai paruošiama arba tirpi arbata, arbatos ekstraktas, greitai paruošiama arba tirpi arbata ar arbatos ekstraktas be kofeino, kurių sudėtyje nėra kitų įdėtų sudedamųjų dalių, išskyrus kvapiąsias medžiagas, kurios nekeičia arbatos maistinės vertės;
9. fermentuotas actas ir acto pakaitalai, įskaitant tuos, į kuriuos įdėta tik kvapiųjų medžiagų;
10. kvapiosios medžiagos;
11. maisto priedai;
12. pagalbinės perdirbimo medžiagos;
13. maisto fermentai;
14. želatina;
15. uogienės tirštinimo mišiniai;
16. mielės;
17. kramtomosios gumos;
18. maisto produktai pakuotėse arba taroje, kurių didžiausias paviršiaus plotas yra mažesnis nei 25 cm²;
19. maisto produktai, įskaitant rankų darbo maisto produktus, kuriuos gamintojas nedideliais kiekiais tiesiogiai tiekia galutiniam vartotojui arba vietos mažmeninėms įmonėms, kurios juos tiesiogiai tiekia galutiniam vartotojui.

⁽¹⁾ OL L 66, 1999 3 13, p. 26.

VI PRIEDAS

MAISTO PRODUKTO PAVADINIMAS IR KONKRETŪS PAPILDOMI DUOMENYS

A DALIS. SU MAISTO PRODUKTO PAVADINIMU TEIKIAMI PRIVALOMI DUOMENYS

1. Maisto produkto pavadinimą sudaro arba kartu su juo pateikiami duomenys apie fizinį maisto produkto pavidalą arba ypatingą jo apdorojimo būdą (pvz., susmulkintas į miltelius, pakartotinai užšaldytas, išdžiovintas šaldant, greitai užšaldytas, koncentruotas, rūkytas) visais atvejais, kai, nepateikus šios informacijos, pirkėjas galėtų būti suklaidintas.
2. Maisto produktų, kurie prieš parduodant buvo užšaldyti ir kurie parduodami atitirpinti, atveju, prie maisto produkto pavadinimo pateikiama nuoroda „atitirpintas“.

Šis reikalavimas netaikomas:

- a) galutiniame produkte esančioms sudedamosioms dalims;
- b) maisto produktams, kuriems užšaldymas yra technologiškai būtinas gamybos proceso etapas;
- c) maisto produktams, kurių saugai ar kokybei atitirpinimas nedaro neigiamo poveikio.

Šis punktas taikomas nedarant poveikio 1 punktui.

3. Ant visų jonizuojančiąja spinduliuote apdorotų maisto produktų turi būti šios nuorodos:

„švitinta“ arba „apdorota jonizuojančiąja spinduliuote“ ir kitos 1999 m. vasario 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 1999/2/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su jonizuojančiąja spinduliuote apdorotais maisto produktais ir jų ingredientais, suderinimo ⁽¹⁾ nustatytos nuorodos.

4. Maisto produktų, kurių vienas iš komponentų arba viena iš sudedamųjų dalių, kuri yra paprastai naudojama arba natūraliai esanti, kaip tikisi vartotojai, yra pakeista kitokiu komponentu ar kitokia sudedamąja dalimi, etiketėje, be sudedamųjų dalių sąrašo, aiškiai nurodomas komponentas arba sudedamoji dalis, kuri naudota iš dalies ar visiškai pakeisti paprastai naudojamą arba natūraliai esantį komponentą ar sudedamąją dalį:

- a) šalia produkto pavadinimo; ir
- b) naudojamų rašmenų x aukštis turi siekti bent 75 % produkto pavadinimo rašmenų x aukščio, tačiau naudojamų rašmenų aukštis negali būti mažesnis nei minimalus šrifto dydis, kurio reikalaujama pagal šio reglamento 13 straipsnio 2 dalį.

5. Mėsos gaminių, mėsos pusgaminių ir žuvininkystės produktų, kurių sudėtyje yra priedas – baltymai, įskaitant hidrolizuotus baltymus, kurių gyvulinė kilmė skirtinga, atveju maisto produkto pavadinime nurodoma, kad yra tų baltymų ir tų baltymų kilmė.

6. Bet kokio mėsos gaminio ir mėsos pusgaminio, kuris atrodo kaip mėsos atpjova, sukapotos skerdienos dalis, mėsos griežinys, mėsos gabalas arba skerdena, atveju į maisto produkto pavadinimą turi įeiti informacija, kurioje nurodoma, jog yra pridėta vandens, jei jis sudaro daugiau nei 5 % viso galutinio produkto svorio. Ta pati taisyklė taikoma ir žuvininkystės produktams bei išdarinėtiems žuvininkystės produktams, kurie atrodo kaip žuvies atpjova, sukapotos žuvies dalis, griežinėlis, gabalas, filė arba vientisas produkto gabalas.

7. Ant mėsos gaminių, mėsos pusgaminių ir žuvininkystės produktų, galinčių sudaryti įspūdį, kad gaminys pagamintas iš vieno mėsos ar žuvies gabalo, bet iš tiesų sudarytų iš skirtingų gabalų, sulipdytų kitomis sudėtinėmis medžiagomis, įskaitant maisto priedus ir maisto fermentus, arba kitomis priemonėmis, turi būti šios nuorodos:

bulgarų kalba: „*формовано месо*“ ir „*формована риба*“;

ispanų kalba: „*combinado de piezas de carne*“ ir „*combinado de piezas de pescado*“;

čekų kalba: „*ze spojovaných kousků masa*“ ir „*ze spojovaných kousků rybího masa*“;

danų kalba: „*Sammensat af stykker af kød*“ ir „*Sammensat af stykker af fisk*“;

vokiečių kalba: „*aus Fleischstücken zusammengefügt*“ ir „*aus Fischstücken zusammengefügt*“;

⁽¹⁾ OL L 66, 1999 3 13, p. 16.

estų kalba:	„liidetud liha“ ir „liidetud kala“;
graikų kalba:	„μορφοποιημένο κρέας“ ir „μορφοποιημένο ψάρι“;
anglų kalba:	„formed meat“ ir „formed fish“;
prancūzų kalba:	„viande reconstituée“ ir „poisson reconstitué“;
airių kalba:	„píosai feola ceangailte“ ir „píosai éisc ceangailte“;
italų kalba:	„carne ricomposta“ ir „pesce ricomposto“;
latvių kalba:	„formēta gaļa“ ir „formēta zivs“;
lietuvių kalba:	„sudarytas (-a) iš mėsos gabalų“ ir „sudarytas (-a) iš žuvies gabalų“;
vengrų kalba:	„darabokból újraformázott hús“ ir „darabokból újraformázott hal“;
maltiečių kalba:	„laħam rikostitwit“ ir „ħut rikostitwit“;
olandų kalba:	„samengesteld uit stukjes vlees“ ir „samengesteld uit stukjes vis“;
lenkų kalba:	„z połączonych kawałków mięsa“ ir „z połączonych kawałków ryby“;
portugalų kalba:	„carne reconstituída“ ir „peixe reconstituído“;
rumunų kalba:	„carne formată“ ir „carne de pește formată“;
slovakų kalba:	„spájané alebo formované mäso“ ir „spájané alebo formované ryby“;
slovėnų kalba:	„sestavljeno, iz koščkov oblikovano meso“ ir „sestavljene, iz koščkov oblikovane ribe“;
suomių kalba:	„paloista yhdistetty liha“ ir „paloista yhdistetty kala“;
švedų kalba:	„sammanfogade bitar av kött“ ir „sammanfogade bitar av fisk“.

B DALIS. SU „SMULKINTOS MĖSOS“ PAVADINIMU SUSIJĘ KONKRETŪS REIKALAVIMAI

1. Sudėties kriterijai, tikrinami pagal dienos vidurkį:

	Riebumas	Kolageno/mėsos baltymų santykis ⁽¹⁾
— liesa smulkinta mėsa	≤ 7 %	≤ 12 %
— smulkinta gryna jautiena	≤ 20 %	≤ 15 %
— smulkinta mėsa, kurioje yra kiaulienos	≤ 30 %	≤ 18 %
— smulkinta kitų rūšių gyvūnų mėsa	≤ 25 %	≤ 15 %

⁽¹⁾ Kolageno/mėsos baltymų santykis išreiškiamas kaip kolageno procentas mėsos baltymuose. Kolageno kiekis – tai hidroksiprolino kiekis, padaugintas iš koeficiento 8.

2. Be to, kas numatyta Reglamento (EB) Nr. 853/2004 III priedo V skirsnio IV skyriaus reikalavimuose, etiketėse nurodoma:

- „riebumo procentas mažesnis negu ...“,
- „kolageno/mėsos baltymų santykis mažesnis negu ...“.

3. Valstybės narės gali leisti pateikti į nacionalinę rinką šios dalies 1 punkte nustatytų kriterijų neatitinkančią smulkintą mėsą, pažymėtą nacionaliniu ženklu, kurio neįmanoma supainioti su Reglamento (EB) Nr. 853/2004 5 straipsnio 1 dalyje nurodytais ženklais.

C DALIS. SPECIALIEJI REIKALAVIMAI DĖL DEŠRELIŲ APVALKALŲ NUORODOS

Jei dešrelės apvalkalas nevalgomas, tai turi būti nurodyta.

VII PRIEDAS

SUDEDAMŲJŲ DALIŲ NURODYMAS IR PAVADINIMAS

A DALIS. KONKREČIOS NUOSTATOS DĖL SUDEDAMŲJŲ DALIŲ NURODYMO MAŽĖJANČIA TVARKA PAGAL SVORĮ

Sudedamosios dalies kategorija	Nuostata dėl nurodymo pagal svorį
1. Įdėtas vanduo ir lakieji produktai	Nurodomi pagal jų svorį galutiniame produkte. Įdėto vandens, kaip maisto produkto sudedamosios dalies, kiekis skaičiuojamas iš viso galutinio produkto kiekio atimant visą kitų panaudotų sudedamųjų dalių kiekį. Į šį kiekį atsižvelgti nebūtina, jei jis nesudaro daugiau kaip 5 % bendro galutinio produkto svorio. Ši nukrypti leidžianti nuostata netaikoma mėšai, mėsos pusgaminiams, neperdirbtiems žuvininkystės produktams ir neperdirbtiems dvigeldžiams moliuskams.
2. Koncentruotos ar dehidratuotos sudedamosios dalys, atgamintos gamybos proceso metu	Gali būti išvardytos pagal kiekį, buvusį prieš jas koncentruojant bei dehidratuojant.
3. Koncentruotų arba dehidratuotų maisto produktų, kuriuos ketinama atgaminti pridėdant vandens, sudedamosios dalys	Gali būti išvardytos pagal jų dalį atgamintame produkte, tačiau sudedamųjų dalių sąraše turi būti įrašyti žodžiai „atgaminto produkto sudedamosios dalys“ arba „paruošto vartoti produkto sudedamosios dalys“.
4. Vaisiai, daržovės ar grybai, iš kurių nė vienas nėra vyraujantis pagal svorį ir kurie naudojami kintančiomis dalimis mišinyje, kuris yra maisto produkto sudedamoji dalis	Sudedamųjų dalių sąraše gali būti skirstomi į grupes „vaisiai“, „daržovės“ ar „grybai“, pridėdant žodžius „įvairiomis dalimis“, po kurių iš karto pateikiamas esančių vaisių, daržovių ar grybų sąrašas. Tokiais atvejais mišinys į sudedamųjų dalių sąrašą įtraukiamas pagal 18 straipsnio 1 dalį, remiantis visa esančių vaisių, daržovių ar grybų mase.
5. Prieskonių ir prieskoninių augalų mišiniai, kuriuose pagal svorį neišsiskiria nė vienas prieskonis ar prieskoninis augalas	Gali būti išvardyti kitokia tvarka; tokiu atveju sudedamųjų dalių sąraše įrašomi žodžiai „įvairiomis dalimis“.
6. Mažiau kaip 2 % galutinio produkto sudarančios sudedamosios dalys	Gali būti išvardytos kitokia tvarka po kitų sudedamųjų dalių.
7. Panašios arba galinčios pakeisti viena kitą sudedamosios dalys, kurios gali būti naudojamos maisto produktams gaminti ar ruošti, nekeičiančios tų maisto produktų sudėties, pobūdžio ar numanomos vertės ir sudarančios mažiau kaip 2 % galutinio produkto	Sudedamųjų dalių sąraše gali būti nurodytos teiginiu „sudėtyje yra ... ir (arba) ...“, jei bent vienos iš ne daugiau kaip dviejų sudedamųjų dalių yra galutiniame produkte. Ši nuostata netaikoma maisto priedams arba sudedamosioms dalims, išvardytoms šio priedo C dalyje, ir alergijas ar netoleravimą sukeliančioms medžiagoms ar produktams, išvardytiems II priede.
8. Rafinuoti augalinės kilmės aliejai	Sudedamųjų dalių sąraše gali būti įvardyti kaip grupė „augaliniai aliejai“, po šio užrašo iš karto pateikiamas sąrašas, nurodant konkrečią jų augalinę kilmę, taip pat galima pridėti žodžius „įvairiomis dalimis“. Jei augaliniai aliejai įvardyti kaip grupė, jie į sudedamųjų dalių sąrašą įtraukiami pagal 18 straipsnio 1 dalį, remiantis visu esančių augalinių aliejų svoriu. Hidrinto aliejaus nuorodoje atitinkamai turi būti įrašomi žodžiai „visiškai hidrintas“ arba „iš dalies hidrintas“.

Sudedamosios dalies kategorija	Nuostata dėl nurodymo pagal svorį
9. Rafinuoti augalinės kilmės riebalai	Sudedamųjų dalių sąraše gali būti įvardyti kaip grupė „augaliniai riebalai“, po šio užrašo iš karto pateikiamas sąrašas, nurodant konkrečią jų augalinę kilmę, taip pat galima pridėti žodžius „įvairiomis dalimis“. Jei augaliniai riebalai įvardyti kaip grupė, jie į sudedamųjų dalių sąrašą įtraukiami pagal 18 straipsnio 1 dalį, remiantis visu esančių augalinių riebalų svoriu. Hidrintų riebalų nuorodoje atitinkamai turi būti įrašomi žodžiai „visiškai hidrinti“ arba „iš dalies hidrinti“.

B DALIS. TAM TIKRŲ SUDEDAMŲJŲ DALIŲ PAVADINIMAS PAGAL KATEGORIJOS (NE PAGAL SPECIFINĮ) PAVADINIMĄ

Nedarant poveikio 21 straipsniui, sudedamosios dalys, kurios priskiriamos vienai iš toliau išvardytų maisto produktų kategorijų ir kurios yra kito maisto produkto sudedamoji dalis, gali būti nurodomos pagal tos kategorijos pavadinimą, o ne pagal specifinį pavadinimą.

Maisto produkto kategorijos pavadinimas	Pavadinimas
1. Rafinuoti gyvūninės kilmės aliejai	„Aliejus“ su būdvardžiu „gyvūninis“ arba nuoroda į konkrečią gyvūninę kilmę. Hidrinto aliejaus nuorodoje atitinkamai turi būti įrašomi žodžiai „visiškai hidrintas“ arba „iš dalies hidrintas“.
2. Rafinuoti gyvūninės kilmės riebalai	„Riebalai“ su būdvardžiu „gyvūniniai“ arba nuoroda į konkrečią gyvūninę kilmę. Hidrintų riebalų nuorodoje atitinkamai turi būti įrašomi žodžiai „visiškai hidrinti“ arba „iš dalies hidrinti“.
3. Dviejų arba daugiau rūšių javų miltų mišiniai	„Miltai“ ir grūdų, iš kurių jie sumalti, sąrašas pagal svorį mažėjančia tvarka
4. Krakmolos ir fizikiniais būdais arba fermentais modifikuotas krakmolos	„Kraakmolos“
5. Visų rūšių žuvis, jei žuvis yra kito maisto produkto sudedamoji dalis ir jei tokio maisto produkto pavadinimas bei pateikimo forma nėra susiję su konkrečios rūšies žuvimi	„Žuvis“
6. Visų rūšių sūriai, jei sūris arba sūrių mišinys yra kito maisto produkto sudedamoji dalis ir jei tokio maisto produkto pavadinimas bei pateikimo forma nėra susiję su konkrečios rūšies sūriu	„Sūris“
7. Visi prieskoniai, kurie sudaro ne daugiau kaip 2 % maisto produkto svorio	„Prieskonis (prieskoniai)“ arba „prieskonių mišiniai“
8. Visi prieskoniniai augalai arba jų dalys, kurie sudaro ne daugiau kaip 2 % maisto produkto svorio	„Prieskoninis augalas (prieskoniniai augalai)“ arba „prieskonių augalų mišinys“
9. Visų rūšių gumos preparatai, vartojami gaminti kramtomosios gumos pagrindą	„Kramtomosios gumos pagrindas“
10. Visų rūšių trapūs kepinti grūdų produktai	Atitinkamai „traškučiai“ arba „džiūvėsiai“

Maisto produkto kategorijos pavadinimas	Pavadinimas												
11. Visų rūšių sacharozė	„Cukrus“												
12. Bevandenė dekstrozė arba dekstrozės monohidratas	>„Dekstrozė“												
13. Gliukozės sirupas ir bevandenės gliukozės sirupas	>„Gliukozės sirupas“												
14. Visų rūšių pieno baltymai (kazeinai, kazeinai ir išrūgų baltymai) ir jų mišiniai	>„Pieno baltymai“												
15. Presuotas, ekstrahuotas arba rafinuotas kakavos sviestas	>„Kakavos sviestas“												
16. Visų rūšių vynai, kuriems taikomas Reglamento (EB) Nr. 1234/2007 ⁽¹⁾ XIb priedas	>„Vynas“												
17. Žinduolių ir paukščių, pripažintų tinkamais žmonių maistui, skeleto raumenys ⁽²⁾ , su jiems priklausančiais ar greta esančiais audiniais, jei bendras jų sudėtyje esančių riebalų ir jungiamojo audinio kiekis neviršija toliau nurodytų dydžių ir kai mėsa yra kito maisto produkto sudedamoji dalis. Didžiausias riebalų ir jungiamojo audinio kiekis sudedamosiose dalyse, vadinamose terminu „... mėsa“	„... mėsa“ ir gyvūno, iš kurio ji gauta, rūšies (-ių) pavadinimas (-ai) ⁽³⁾												
<table><tr><th>Rūšis</th><th>Riebumas</th><th>Kolageno/mėsos baltymų santykis ⁽¹⁾</th></tr><tr><td>— Žinduoliai (išskyrus triušius ir kiaules) ir rūšių mišinys, kuriame vyrauja žinduoliai</td><td>25 %</td><td>25 %</td></tr><tr><td>— Kiaulės</td><td>30 %</td><td>25 %</td></tr><tr><td>— Paukščiai ir triušiai</td><td>15 %</td><td>10 %</td></tr></table> ⁽¹⁾ Kolageno/mėsos baltymų santykis išreiškiamas kaip kolageno procentas mėsos baltymuose. Kolageno kiekis – tai hidroksiprolino kiekis, padaugintas iš koeficiento 8. Jei šie didžiausi leidžiami kiekiai viršijami, bet tenkinami visi kiti „mėsos“ apibrėžimo kriterijai, „... mėsos“ kiekis turi būti atitinkamai sumažintas, o sudedamųjų dalių sąraše turi būti nurodytas ne tik žodis „... mėsa“, bet ir riebalai ir (arba) jungiamasis audinys, kurių yra produkte. Produktams, kuriems taikoma „mechanškai atskirtos mėsos“ apibrėžtis, šis apibūdinimas netaikomas.	Rūšis	Riebumas	Kolageno/mėsos baltymų santykis ⁽¹⁾	— Žinduoliai (išskyrus triušius ir kiaules) ir rūšių mišinys, kuriame vyrauja žinduoliai	25 %	25 %	— Kiaulės	30 %	25 %	— Paukščiai ir triušiai	15 %	10 %	
Rūšis	Riebumas	Kolageno/mėsos baltymų santykis ⁽¹⁾											
— Žinduoliai (išskyrus triušius ir kiaules) ir rūšių mišinys, kuriame vyrauja žinduoliai	25 %	25 %											
— Kiaulės	30 %	25 %											
— Paukščiai ir triušiai	15 %	10 %											
18. Visų rūšių produktai, kuriems taikoma „mechanškai atskirtos mėsos“ sąvokos apibrėžtis.	„mechanškai atskirta mėsa“ ir gyvūno, iš kurio ji gauta, rūšies (-ių) pavadinimas (-ai) ⁽³⁾												

⁽¹⁾ 2007 m. spalio 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1234/2007, nustatantis bendrą žemės ūkio rinkų organizavimą ir konkrečias tam tikriems žemės ūkio produktams taikomas nuostatas („Bendras bendro žemės ūkio rinkų organizavimo reglamentas“) (OL L 299, 2007 11 16, p. 1).

⁽²⁾ Diafragma ir kramtomieji raumenys priskiriami skeleto raumenims, o širdis, liežuvis, galvos raumenys (išskyrus kramtomuosius), riešo, čiurnos ir uodegos raumenys jiems nepriskiriami.

⁽³⁾ Ženklinant anglų kalba, šį pavadinimą galima pakeisti bendriniu tam tikros gyvūno rūšies sudedamosios dalies pavadinimu.

C DALIS. TAM TIKRŲ SUDEDAMŲJŲ DALIŲ PAVADINIMAS JŲ KATEGORIJOS PAVADINIMU, PO JO NURODANT JŲ SPECIFINĮ PAVADINIMĄ ARBA E NUMERĮ

Nedarant poveikio 21 straipsniui, maisto priedai ir maisto fermentai, išskyrus išvardytuosius 20 straipsnio b punkte, priskiriami vienai iš šioje dalyje išvardytų kategorijų, turi būti nurodomos pagal tos kategorijos pavadinimą, o po jo turi būti nurodytas specifinis pavadinimas arba, jei tinkama, E numeris. Jei sudedamoji dalis priskiriama daugiau kaip vienai kategorijai, nurodoma kategorija pagal šiame maisto produkte atliekamą pagrindinę funkciją.

Rūgštis	Putojimą sukelianti medžiaga
Rūgštingumą reguliuojanti medžiaga	Stingdiklis
Lipnumą reguliuojanti medžiaga	Glajinė medžiaga
Medžiaga nuo putojimo	Drėgmę išlaikanti medžiaga
Antioksidantas	Modifikuotas krakmolos (?)
Užpildas	Konservantas
Dažiklis	Suslėgtosios dujos
Emulsiklis	Tešlos kildymo medžiaga
Emulsinimo druskos (1)	Atskyriklis
Kietiklis	Stabilizatorius
Aromato ir skonio stipriklis	Saldiklis
Miltų apdorojimo medžiaga	Tirštiklis

(1) Tik lydytam sūriui ir produktams, kurių pagrindinė sudedamoji dalis yra lydyti sūriai.

(2) Specifinį pavadinimą arba E numerį nurodyti nebūtina.

D DALIS. KVAPIJŲ MEDŽIAGŲ PAVADINIMAI SUDEDAMŲJŲ DALIŲ SĄRAŠE

1. Kvapiosios medžiagos vadinamos vienu iš šių terminų:

- „kvapioji medžiaga“ („kvapiosios medžiagos“) arba konkretesniu kvapiosios medžiagos pavadinimu, arba jos aprašymu, jei kvapiojoje sudedamojoje dalyje yra Reglamento (EB) Nr. 1334/2008 3 straipsnio 2 dalies b, c, d, e, f, g ir h punktuose apibrėžtų kvapiųjų medžiagų,
- „kvapioji (-ios) rūkymo medžiaga (-os)“ arba „kvapioji (-ios) rūkymo medžiaga (-os), pagaminta (-os) iš maisto produkto (-ų) arba maisto kategorijos, arba žaliavos (-ų)“ (pvz., „kvapioji rūkymo medžiaga, pagaminta iš bukmedžio“), jei kvapiojoje sudedamojoje dalyje yra Reglamento (EB) Nr. 1334/2008 3 straipsnio 2 dalies f punkte apibrėžtų kvapiųjų medžiagų ir jos suteikia maistui rūkymo skonį.

2. Terminas „natūralus“ kvapiosioms medžiagoms apibūdinti vartojamas pagal Reglamento (EB) Nr. 1334/2008 16 straipsnį.

3. Chinino ir (arba) kofeino, naudojamų kaip kvapioji medžiaga gaminant ar ruošiant maisto produktą, pavadinimas nurodomas sudedamųjų dalių sąraše iškart po žodžių „kvapioji medžiaga“ („kvapiosios medžiagos“).

E DALIS. SUDĖTINIŲ SUDEDAMŲJŲ DALIŲ PAVADINIMAI

1. Sudėtinė sudedamoji dalis, atsižvelgiant į jos bendrą svorį, gali būti įtraukta į sudedamųjų dalių sąrašą jos pačios pavadinimu, jei tai leidžia teisės aktas arba nusistovėjusi tvarka, o po šio pavadinimo turi būti nurodytas jos sudedamųjų dalių sąrašas.

2. Nedarant poveikio 21 straipsniui, tokių sudėtinių sudedamųjų dalių sąrašas neprivalomas, kai:

- a) sudėtinės sudedamosios dalies sudėtis apibrėžta galiojančiose Sąjungos nuostatose ir sudėtinė sudedamoji dalis sudaro mažiau kaip 2 % galutinio produkto; tačiau ši nuostata netaikoma maisto priedams, kuriems taikomi 20 straipsnio a–d punktai;
- b) sudėtinės sudedamosios dalys, kurios yra prieskonių ir (arba) prieskoninių augalų mišiniai ir sudaro mažiau kaip 2 % galutinio produkto, išskyrus maisto priedus, kuriems taikomos 20 straipsnio a–d punktų nuostatos; arba
- c) sudėtinė sudedamoji dalis yra maisto produktas, kurio sudedamųjų dalių sąrašas nebūtinai pagal Sąjungos nuostatas.

VIII PRIEDAS

SUDEDAMŲJŲ DALIŲ KIEKIO NURODYMAS

1. Kiekio nurodyti nereikia:

- a) kai sudedamosios dalies arba sudedamųjų dalių kategorijos:
 - i) grynasis svoris be skystos terpės nurodomas remiantis IX priedo 5 dalimi; arba
 - ii) kiekius ženklinant pagal Sąjungos nuostatas jau privaloma nurodyti; arba
 - iii) mažais kiekiais naudojamos kaip kvapiosios medžiagos; arba
 - iv) nors ir nurodytos maisto produkto pavadinime, tačiau negali nulemti šalies, kurioje produktas parduodamas, vartotojo pasirinkimo, nes kiekio skirtumai nėra esminis kriterijus, pagal kurį būtų galima spręsti apie maisto produkto savybes arba atskirti jį nuo kitų panašių maisto produktų;
- b) kai pagal konkrečias Sąjungos nuostatas sudedamosios dalies arba sudedamosios dalies kategorijos kiekis tiksliai nustatytas, bet nenumatyta jo nurodyti ženklinant; arba
- c) VII priedo A dalies 4 ir 5 punktuose nurodytais atvejais.

2. 22 straipsnio 1 dalies a ir b punktai netaikomi, kai:

- a) sudedamajai daliai ar sudedamųjų dalių kategorijai taikoma nuoroda „su saldikliu (saldikliais)“ arba „su cukrumi (cukrais) ir saldikliu (saldikliais)“, jei pagal III priedą ši nuoroda pateikiama su maisto produkto pavadinimu; arba
- b) įdėta vitaminų ir mineralinių medžiagų, jei tas medžiagas reikia nurodyti maistingumo deklaracijoje.

3. Sudedamosios dalies arba sudedamųjų dalių kategorijos kiekis nurodomas:

- a) išreiškiant procentiniu dydžiu, atitinkančiu sudedamosios dalies arba sudedamųjų dalių kiekį jos (jų) naudojimo metu; ir
- b) maisto produkto pavadinime arba iš karto po jo arba sudedamųjų dalių sąrašė, susijusiam su atitinkama sudedamąja dalimi arba sudedamųjų dalių kategorija.

4. Nukrypstant nuo 3 punkto,

- a) jei maisto produktai prarado drėgmę juos termiškai ar kitaip apdorojus, kiekis išreiškiamas procentiniu dydžiu, kuris atitinka įdėtą sudedamosios dalies (sudedamųjų dalių) kiekį, susijusį su galutiniu produktu, išskyrus jei visų ženklinant nurodytų sudedamųjų dalių kiekis arba jų visas kiekis viršija 100 %, nes tokiu atveju kiekis nurodomas remiantis sudedamosios dalies (sudedamųjų dalių), įdėtų paruošti 100 g galutinio produkto, kiekiu;
- b) lakiųjų sudedamųjų dalių kiekis nurodomas pagal jų svorio galutiniame produkte santykį;
- c) sudedamųjų dalių, įdėtų koncentruota ar dehidratuota forma ir atgamintų gamybos metu, kiekis gali būti nurodomas pagal svorį, buvusį prieš jas koncentruojant bei dehidratuojant;
- d) koncentruotų ar dehidratuotų maisto produktų, kuriuos ketinama atgaminti pridedant vandens, sudedamųjų dalių kiekis gali būti nurodytas pagal jų svorio atgamtame produkte santykį.

IX PRIEDAS

GRYNOJO KIEKIO NURODYMAS

1. Grynojo kiekio neprivaloma nurodyti maisto produktams:
 - a) kurie praranda daug savo tūrio arba svorio ir kurie yra parduodami vienetais arba sveriami pirkejo akivaizdoje;
 - b) kurių grynasis kiekis mažesnis nei 5 g arba 5 ml; tačiau ši nuostata netaikoma prieskoniams ir prieskoniniams augalams; arba
 - c) kurie paprastai parduodami vienetais, jei vienetų skaičius gali būti aiškiai matomas ir jie gali būti suskaičiuojami iš išorės arba, jei taip nėra, nurodytas ženklinant.
2. Kai pagal Sąjungos nuostatas, o jei tokių nėra – nacionalines nuostatas, reikalaujama nurodyti tam tikrą kiekio rūšį (pvz., nominalus, mažiausias, vidutinis kiekis), šiame reglamente toks kiekis laikomas grynuoju kiekiu.
3. Kai fasuotą vienetą sudaro du arba daugiau atskirų fasuotų vienetų, kurių kiekviename yra toks pat to paties produkto kiekis, grynasis kiekis nurodomas pažymint kiekvienoje atskiroje pakuotėje esantį grynąjį kiekį ir bendrą pakuočių skaičių. Tačiau kai bendras atskirų pakuočių skaičius aiškiai matomas ir lengvai iš išorės suskaičiuojamas ir kai iš išorės aiškiai matoma bent viena kiekvienoje atskiroje pakuotėje esančio grynojo kiekio nuoroda, tų duomenų nurodyti neprivaloma.
4. Kai fasuotas vienetas susideda iš dviejų arba daugiau atskirų pakuočių, kurios nėra laikomos parduoti skirtais vienetais, grynasis kiekis nurodomas pateikiant bendrą grynąjį kiekį ir bendrą atskirų pakuočių skaičių.
5. Kai kietas maisto produktas pateikiamas skystoje terpėje, ženklinant nurodomas ir grynasis maisto produkto svoris be skystos terpės. Jei maisto produktas yra glazūruotas, grynasis maisto produkto svoris nurodomas be glazūros.

Šioje dalyje skysta terpė – toliau nurodyti produktai, kurie gali būti mišinyje, užšaldyti arba greitai užšaldyti, jei skystis yra tik to ruošinio pagrindinių dalių priedas ir todėl nėra lemiamas veiksnys perkant: vanduo, vandeniniai druskos tirpalai, sūrymas, maistinių rūgščių vandeniniai tirpalai, actas, cukrų vandeniniai tirpalai, kitų saldinimo medžiagų vandeniniai tirpalai, vaisių arba daržovių sultys, kai produktai yra vaisiai arba daržovės.

X PRIEDAS

MINIMALUS TINKAMUMO VARTOTI TERMINAS, NUORODA „TINKA VARTOTI IKI ... (DATA)“ IR UŽŠALDYMO DATA

1. Minimalus tinkamumo vartoti terminas nurodomas taip:

a) prieš datą rašomi tokie žodžiai:

- „Geriausias iki ...“, kai datoje nurodoma diena,
- „Geriausias iki ... (data)“ pabaigos – kitais atvejais;

b) šalia a punkte nurodytų žodžių rašoma:

- data, arba
- nuoroda į tai, kurioje etiketės vietoje ji yra.

Prireikus po šių duomenų aprašomos laikymo sąlygos, kurių būtina laikytis tada, kai produktą reikia laikyti nustatytą laiką;

c) data rašoma neužkoduota forma šia tvarka: diena, mėnuo ir, jei taikoma, metai.

Tačiau jei tai yra maisto produktai, kurie:

- negali būti laikomi ilgiau kaip 3 mėnesius, pakanka nurodyti dieną ir mėnesį,
- laikomi ilgiau kaip 3, bet ne ilgiau kaip 18 mėnesių, pakanka nurodyti mėnesį ir metus,
- gali būti laikomi ilgiau kaip 18 mėnesių, pakanka nurodyti metus;

d) pagal Sąjungos nuostatas, kuriomis nustatomi kiti datos nurodymo būdai, nereikalaujama nurodyti minimalaus šių produktų tinkamumo vartoti termino:

- neluptų, nesmulkintų arba panašiai neapdorotų šviežių vaisių ir daržovių, įskaitant bulves; ši nukrypti leidžianti nuostata netaikoma daigintoms sėkloms ir kitiems panašioms produktams, pvz., ankštinių augalų daigams,
- vynu, likerinių, putojančių, aromatintų vynu ir panašių produktų, gautų iš kito nei vynuogės vaisiaus, ir gėrimų, klasifikuojamų KN 2206 00 subpozicijoje, gautų iš vynuogių ar vynuogių misos,
- gėrimų, kurių alkoholio koncentracija tūrio procentais yra 10 % arba didesnė,
- kepinių arba miltinių konditerijos gaminių, kurie, atsižvelgiant į jų sudėtį, paprastai suvartojami per 24 valandas nuo pagaminimo,
- acto,
- valgomosios druskos,
- kietojo cukraus,
- konditerijos gaminių, susidedančių beveik vien iš aromatinto ir (arba) dažyto cukraus,
- kramtomosios gumos ir panašių kramtomųjų produktų.

2. „Tinka vartoti iki ... (data)“ terminas nurodomas taip:

a) prieš nuorodą rašomi žodžiai „Tinka vartoti iki ... (data)“;

b) šalia a punkte nurodytų žodžių rašoma:

— data, arba

— nuoroda į tai, kurioje etiketės vietoje ji yra.

Po šių duomenų aprašomos laikymo sąlygos, kurių būtina laikytis;

c) data rašoma neužkoduota forma šia tvarka: diena, mėnuo ir, galbūt, metai;

d) „Tinka vartoti iki ... (data)“ nurodoma ant kiekvienos fasuoto produkto porcijos pakuotės.

3. Užšaldymo data arba pirmo užšaldymo, kaip nurodyta III priedo 6 punkte, data nurodoma taip:

a) prieš nuorodą rašomi žodžiai „Užšaldyta ... (data)“;

b) šalia a punkte nurodytų žodžių rašoma:

— pati data, arba

— nuoroda į tai, kurioje etiketės vietoje yra data;

c) data rašoma neužkoduota forma šia tvarka: diena, mėnuo ir metai.

XI PRIEDAS

MĖSOS RŪŠYS, KURIŲ ATVEJU BŪTINA NURODYTI KILMĖS ŠALĮ AR KILMĖS VIETĄ

KN kodai (2010 m. kombinuotoji nomenklatūra)	Aprašymas
0203	Kiauliena, šviežia, atšaldyta arba užšaldyta
0204	Aviena arba ožkiena, šviežia, atšaldyta arba užšaldyta
Ex 0207	0105 pozicijoje klasifikuojama naminių paukščių mėsa, šviežia, atšaldyta arba užšaldyta

XII PRIEDAS

ALKOHOLIO KONCENTRACIJA

Faktinė alkoholio koncentracija išreikšta tūrio procentais, gėrimuose, kuriuose alkoholis sudaro daugiau nei 1,2 % tūrio, nurodoma ne didesniu kaip dešimtųjų tikslumu. Po šio skaičiaus rašoma „% tūrio“, o prieš skaičių gali būti rašomas žodis „alkoholio“ arba santrumpa „alk.“

Alkoholio koncentracija nustatoma esant + 20 °C.

Teigiami ir neigiami leistini nuokrypiai, susiję su alkoholio koncentracijos tūrio procentais nurodymu bei išreiškiami absoliučiaisiais dydžiais, nurodomi tolesnėje lentelėje. Nuokrypiai taikomi nedarant poveikio alkoholio koncentracijai nustatyti naudojamuose analizės metoduose nustatytiems nuokrypiams.

Gėrimo aprašymas	Teigiami ar neigiami nuokrypiai
1. Alus, klasifikuojamas KN 2203 00 subpozicijoje, kurio alkoholio koncentracija tūrio procentais neviršija 5,5 %; neputojantys gėrimai, klasifikuojami KN 2206 00 subpozicijoje, gauti iš vynuogių	0,5 % tūrio
2. Alus, kurio alkoholio koncentracija tūrio procentais viršija 5,5 %; putojantys gėrimai, klasifikuojami KN 2206 00 subpozicijoje, gauti iš vynuogių, sidras, kriaušių sidras, vaisių vinas ir panašūs gėrimai, gauti iš kito nei vynuogės vaisiaus, pusiau putojantys, putojantys ar neputojantys; midus	1 % tūrio
3. Gėrimai, kuriuose yra maceruotų vaisių arba augalų dalių	1,5 % tūrio
4. Visi kiti gėrimai, kurių alkoholio koncentracija tūrio procentais yra didesnė nei 1,2 %	0,3 % tūrio

XIII PRIEDAS

REFERENCINIS VARTOJIMO KIEKIS

A DALIS. REFERENCINIS VITAMINŲ IR MINERALINIŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO KIEKIS PER PARĄ (SUAUGUSIEMS ASMENIMS)

1. Vitaminai ir mineralinės medžiagos, kurie gali būti nurodomi, ir jų referencinės maistinės vertės (RMV)

Vitaminas A (µg)	800	Chloridas (mg)	800
Vitaminas D (µg)	5	Kalcis (mg)	800
Vitaminas E (mg)	12	Fosforas (mg)	700
Vitaminas K (µg)	75	Magnis (mg)	375
Vitaminas C (mg)	80	Geležis (mg)	14
Tiaminas (mg)	1,1	Cinkas (mg)	10
Riboflavinis (mg)	1,4	Varis (mg)	1
Niacinas (mg)	16	Manganas (mg)	2
Vitaminas B6 (mg)	1,4	Fluoridas (mg)	3,5
Folio rūgštis (µg)	200	Selenas (µg)	55
Vitaminas B12 (µg)	2,5	Chromas (µg)	40
Biotinas (µg)	50	Molibdenas (µg)	50
Pantoteno rūgštis (mg)	6	Jodas (µg)	150
Kalis (mg)	2 000		

2. Didelis vitaminų ir mineralinių medžiagų kiekis

Paprastai sprendžiant, koks kiekis yra didelis, reikėtų atsižvelgti į šias vertes:

- kitų nei gėrimai produktų atveju – 15 % 1 punkte nurodytų referencinių mitybinių verčių 100 g arba 100 ml produkto,
- gėrimų atveju – 7,5 % 1 punkte nurodytų referencinių mitybinių verčių 100 ml produkto, arba
- 15 % 1 punkte nurodytų referencinių mitybinių verčių vienai porcijai, jei pakuotėje yra tik viena porcija.

B DALIS. REFERENCINIS ENERGINĖS VERTĖS IR PASIRINKTŲ MAISTINIŲ MEDŽIAGŲ, IŠSKYRUS VITAMINUS IR MINERALINES MEDŽIAGAS, VARTOJIMO KIEKIS (SUAUGUSIEJI)

Energinė vertė arba maistinė medžiaga	Referencinis vartojimo kiekis
Energinė vertė	8 400 kJ/2 000 kcal
Visas riebalų kiekis	70 g
Sočiosios riebalų rūgštys	20 g
Angliavandeniai	260 g
Cukrūs	90 g
Baltymai	50 g
Druska	6 g

XIV PRIEDAS

PERSKAIČIAVIMO KOEFICIENTAI

ENERGINEI VERTEI NUSTATYTI TAIKOMI PERSKAIČIAVIMO KOEFICIENTAI

Nurodoma energinė vertė nustatoma taikant šiuos perskaičiavimo koeficientus:

— angliavandeniai (išskyrus poliolių)	17 kJ/g — 4 kcal/g
— polioliai	10 kJ/g — 2,4 kcal/g
— baltymai	17 kJ/g — 4 kcal/g
— riebalai	37 kJ/g — 9 kcal/g
— salatrimai	25 kJ/g — 6 kcal/g
— alkoholis (etanolis)	29 kJ/g — 7 kcal/g
— organinė rūgštis	13 kJ/g — 3 kcal/g
— skaidulinės medžiagos	8 kJ/g — 2 kcal/g
— eritritolis	0 kJ/g — 0 kcal/g

XV PRIEDAS

MAISTINGUMO DEKLARACIJOS IŠRAIŠKA IR PATEIKIMAS

Matavimo vienetai, kurie turi būti naudojami maistingumo deklaracijoje energinei vertei (kilodžauliai (kJ) ir kilokalorijos (kcal)) bei masei (gramai (g), miligramai (mg) arba mikrogramai (µg)) nurodyti, ir informacijos pateikimo tvarka yra atitinkamai tokie:

energinė vertė	kJ/kcal
riebalai	g
iš kurių:	
— sočiųjų riebalų rūgščių	g
— mononesočiųjų riebalų rūgščių	g
— polinesočiųjų riebalų rūgščių	g
angliavandeniai	g
iš kurių:	
— cukrų	g
— poliolių	g
— krakmolo	g
skaidulinės medžiagos	g
baltymai	g
druska	g
vitaminai ir mineralinės medžiagos	XIII priedo A dalies 1 punkte nurodyti matavimo vienetai

DIREKTYVOS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2011/83/ES

2011 m. spalio 25 d.

dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) 1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyvoje dėl vartotojų apsaugos, susijusios su sutartimis, sudarytomis ne prekybai skirtose patalpose ⁽⁴⁾, ir 1997 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 97/7/EB dėl vartotojų apsaugos, susijusios su nuotolinės prekybos sutartimis ⁽⁵⁾, nustatytos tam tikros sutartinės vartotojų teisės;
- (2) tos direktyvos buvo peržiūrėtos atsižvelgiant į įgytą patirtį, siekiant supaprastinti ir atnaujinti taikomas taisykles, panaikinti jose esančias neatitiktis ir pašalinti nepageidaujamas spragas. Ta peržiūra parodė, kad tikslinga šias dvi direktyvas pakeisti viena direktyva. Todėl šia

direktyva turėtų būti atitinkamai nustatomos bendriejiems nuotolinės prekybos ir ne prekybai skirtose patalpose sudarytų sutarčių aspektams taikomos standartinės taisyklės pakeičiant minimalaus suderinimo metodą, taikomą ankstesnėse direktyvose, kartu leidžiant valstybėms narėms toliau taikyti arba priimti nacionalines taisykles, susijusias su tam tikrais kitais aspektais;

- (3) sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 169 straipsnio 1 dalyje ir 2 dalies a punkte numatyta, kad Sąjunga prisideda prie aukšto vartotojų apsaugos lygio užtikrinimo priimdama priemones pagal SESV 114 straipsnį;
- (4) pagal SESV 26 straipsnio 2 dalį vidaus rinką turi sudaryti vidaus sienų neturinti erdvė, kurioje užtikrinamas laisvas prekių ir paslaugų judėjimas bei įsisteigimo laisvė. Suderinti tam tikrus vartotojų nuotolinės prekybos ir ne prekybai skirtose patalpose sudarytų sutarčių teisės aspektus yra būtina siekiant skatinti realią vartotojų vidaus rinką, kurioje būtų siekiama nustatyti tinkamą pusiausvyrą tarp aukšto vartotojų apsaugos lygio ir įmonių konkurencingumo, tuo pačiu užtikrinant subsidiarumo principo laikymąsi;
- (5) išnaudojamos ne visos tarptautinės nuotolinės prekybos, kuri turėtų būti vienas iš pagrindinių apčiuopiamų vidaus rinkos rezultatų, galimybės. Palyginti su dideliu kelių praėjusių metų vidaus nuotolinės prekybos pardavimo augimu, tarptautinis nuotolinės prekybos pardavimo augimas buvo ribotas. Ypač didelis vidaus ir tarptautinės nuotolinės prekybos augimo skirtumas būdingas pirmu–pardavimui internetu, kuris pasižymi didelėmis tolesnio augimo galimybėmis. Tarptautinės sutarčių, sudarytų ne prekybai skirtose patalpose (tiesioginio pirkimo–pardavimo), galimybės varžo keletas veiksnių, įskaitant įmonėms taikomas skirtingas nacionalines vartotojų apsaugos taisykles. Palyginti su šalies tiesioginio pirkimo–pardavimo augimu per praėjusius kelerius metus, visų pirma paslaugų sektoriuje (pvz., viešosios paslaugos), vartotojų, kurie naudoja tokia tarptautinio pirkimo galimybe, skaičius toliau išliko nedidelis. Reaguodamos į daugelyje valstybių narių atsivėrusias didesnes verslo galimybes, mažosios ir vidutinės įmonės (taip pat

⁽¹⁾ OL C 317, 2009 12 23, p. 54.⁽²⁾ OL C 200, 2009 8 25, p. 76.⁽³⁾ 2011 m. birželio 23 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2011 m. spalio 10 d. Tarybos sprendimas.⁽⁴⁾ OL L 372, 1985 12 31, p. 31.⁽⁵⁾ OL L 144, 1997 6 4, p. 19.

- individualūs prekyautojai) arba tiesioginio pirkimo–pardavimo bendrovių atstovai turėtų būti labiau linkę pasinaudoti verslo galimybėmis kitose valstybėse narėse, visų pirma pasienio regionuose. Todėl visiškai svarbi informacijos ir teisės atsisakyti sutarties sudarinimas nuotolinės prekybos ir ne prekybai skirtose patalpose sudarytose sutartyse padės pasiekti aukštą vartotojų apsaugos lygį ir pagerinti įmonių ir vartotojų vidaus rinkos veikimą;
- (6) dėl tam tikrų skirtumų atsiranda didelių vidaus rinkos kliūčių, darančių neigiamą poveikį prekyautojams ir vartotojams. Dėl tų skirtumų prekyautojams, kurie ketina parduoti prekes arba teikti paslaugas kitoje valstybėje, padidėja atitikties išlaidos. Neproporcinga fragmentacija taip pat daro neigiamą poveikį vartotojų pasitikėjimui vidaus rinka;
- (7) visiškai svarbi kurių pagrindinių reglamentavimo aspektų sudarinimas turėtų labai padidinti teisinį tikrumą vartotojams ir prekyautojams. Tiek vartotojai, tiek prekyautojai galėtų remtis viena reglamentavimo sistema, pagrįsta aiškiai apibrėžtomis teisinėmis sąvokomis, visoje Sąjungoje reglamentuojančiomis tam tikrus įmonių ir vartotojų sutarčių aspektus. Tokiu suderinimu būtų panaikintos dėl taisyklių nenuoseklumo kylančios kliūtys ir užbaigtas šios srities vidaus rinkos kūrimas. Tas kliūtis galima panaikinti tik nustatant vienodas taisykles Sąjungos lygiu. Be to, visoje Sąjungoje būtų užtikrinamas aukštas bendras vartotojų apsaugos lygis;
- (8) reglamentavimo aspektai, kurie turi būti suderinti, turėtų būti susiję tik su prekyautojų ir vartotojų sudarytomis sutartimis. Todėl šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis nacionalinei teisei, reglamentuojančiai darbo sutartis, sutartis, susijusias su paveldėjimo teisėmis, sutartis, susijusias su šeimos teise, ir bendrovių įsteigimo bei organizavimo sutartis arba partnerystės susitarimus;
- (9) šia direktyva nustatomos taisyklės dėl informacijos, kuri turi būti pateikiama sudarant nuotolinės prekybos sutartis, sutartis ne prekybai skirtose patalpose ir kitas sutartis, kurios nėra nuotolinės prekybos ar ne prekybai skirtose patalpose sudarytos sutartys. Šioje direktyvoje taip pat reglamentuojama teisė atsisakyti nuotolinės prekybos ir ne prekybai skirtose patalpose sudarytų sutarčių ir suderinamos tam tikros nuostatos dėl įmonių su vartotojais sudaromų sutarčių vykdymo ir kai kurių kitų aspektų;
- (10) taikant šią direktyvą neturėtų būti daromas poveikis 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (EB) Nr. 593/2008 dėl sutartinės prievolės taikytinos teisės (Roma I) ⁽¹⁾;
- (11) taikant šią direktyvą neturėtų būti daromas poveikis Sąjungos nuostatomis, reglamentuojančioms konkrečias sritis, pavyzdžiui, žmonėms vartoti skirtus vaistus, medicinos prietaisus, privatumą ir elektroninius ryšius, pacientų teises į sveikatos priežiūros paslaugas kitose valstybėse narėse, maisto produktų ženklinimą ir elektros energijos bei gamtinių dujų vidaus rinką;
- (12) šioje direktyvoje numatyti informacijos teikimo reikalavimai turėtų papildyti 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje ⁽²⁾ ir 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos direktyva) ⁽³⁾ nustatytus informacijos teikimo reikalavimus. Valstybės narės turėtų būti paliekama galimybė nustatyti papildomus informacijos teikimo reikalavimus paslaugų teikėjams, įsisteigusiems jų teritorijoje;
- (13) valstybės narės turėtų būti palikta kompetencija, laikantis Sąjungos teisės aktų, taikyti šios direktyvos nuostatas į jos taikymo sritį nepatenkantiems klausimams. Tokiu būdu valstybės narės gali palikti galioti šios direktyvos nuostatas ar tam tikras jos nuostatas atitinkančius nacionalinės teisės aktus arba priimti naujus teisės aktus dėl sandorių, kuriems netaikoma ši direktyva. Pavyzdžiui, valstybė narė gali nuspręsti šioje direktyvoje numatytas taisykles taikyti juridiniams asmenims arba fiziniams asmenims, kurie nėra vartotojai šios direktyvos prasme, pavyzdžiui, nevyriausybinių organizacijų, verslą pradedančių ar mažosios ir vidutinės įmonės. Analogiškai, valstybės narės gali taip pat taikyti šios direktyvos nuostatas sutartims, kurios nėra nuotolinės prekybos sutartys, kaip apibrėžta šioje direktyvoje, pavyzdžiui, sutartims, kurios nėra sudarytos pagal organizuotą nuotolinę pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sistemą. Be to, valstybės narės gali taip pat palikti galioti arba priimti nacionalines nuostatas dėl klausimų, kurie šioje direktyvoje nėra konkrečiai nagrinėjami, pavyzdžiui, papildomos taisyklės dėl pirkimo–pardavimo sutarčių, įskaitant taisykles, susijusias su prekių pristatymu, arba reikalavimais teikti informaciją sutarties galiojimo laikotarpiu;
- (14) šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis nacionalinei sutarčių teisei tiek, kiek sutarčių teisės aspektai nėra reglamentuojami šia direktyva. Todėl taikant šią direktyvą neturėtų būti daromas poveikis nacionalinei teisei, reglamentuojančiai, pavyzdžiui, sutarties sudarymą ar galiojimą (pvz., nesutikimą). Analogiškai, šia direktyva taip pat neturėtų būti daromas poveikis nacionalinei teisei, kiek tai susiję su bendrosiomis sutartinėmis teisių gynimo priemonėmis, valstybės ekonomiką reglamentuojančiomis taisyklėmis, pavyzdžiui, taisyklėmis dėl pernelyg didelių ir lupikiškų kainų, ir taisyklėmis dėl neetiškų teisinių sandorių;

⁽¹⁾ OL L 177, 2008 7 4, p. 6.

⁽²⁾ OL L 376, 2006 12 27, p. 36.

⁽³⁾ OL L 178, 2000 7 17, p. 1.

- (15) šia direktyva neturėtų būti derinami vartotojų sutartims taikomi kalbos reikalavimai. Todėl valstybės narės nacionalinėje teisėje gali palikti galioti ar priimti kalbos reikalavimus dėl su sutartimis susijusios informacijos ir sutarčių sąlygų;
- (16) šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis nacionalinės teisės aktams dėl teisinio atstovavimo, pavyzdžiui, taisyklėms, susijusioms su asmeniu, kuris veikia prekiautojo vardu ar jo naudai (pavyzdžiui, tarpininkui arba patikėtinui). Valstybės narės šioje srityje turėtų išlaikyti kompetenciją. Ši direktyva turėtų būti taikoma visiems prekiautojams, nesvarbu, ar jie yra valdomi valstybės, ar yra privatus;
- (17) termino „vartotojas“ apibrėžtis turėtų apimti fizinius asmenis, kurie siekia tikslų, nesusijusių su jų verslu, prekyba, amatu ar profesija. Vis dėlto, tuo atveju, jeigu sudaroma dvigubos paskirties sutartis iš dalies asmens verslo, ir iš dalies ne verslo tikslais ir jeigu atsižvelgiant į bendras sutarties sąlygas verslo tikslai nevyrauja, atitinkamas asmuo taip pat turėtų būti laikomas vartotoju;
- (18) šia direktyva nedaroma įtaka valstybių narių teisei vadovaujantis Sąjungos teisės aktais apibrėžti, ką jos laiko bendrų ekonominių interesų paslaugomis, kaip šias paslaugas reikėtų organizuoti ir finansuoti, laikantis valstybės pagalbos teikimo taisyklių, ir kokios tikslios pareigos joms turėtų būti taikomos;
- (19) skaitmeninis turinys – tai duomenys, kurie kuriami ir pateikiami skaitmenine forma, pavyzdžiui, kompiuterinės programos, taikomosios programos, žaidimai, muzika, vaizdo medžiaga arba tekstai, neatsižvelgiant į tai, ar jais galima naudotis parsisiunčiant ar pasinaudojant srautiniu duomenų siuntimu, fizine laikmena ar bet kuria kita priemone. Ši direktyva turėtų būti taikoma sutartims dėl skaitmeninio turinio teikimo. Tuo atveju, jei skaitmeninis turinys pateikiamas įrašytas fizinėje laikmenoje, pavyzdžiui, kompaktiniuose diskuose arba skaitmeniniuose vaizdo diskuose, jis turėtų būti laikomas preke šios direktyvos prasme. Panašiai, kaip vandens, dujų ar elektros energijos tiekimo sutartys, jeigu nėra parduodamas ribotas jų tūris arba nustatytas kiekis, arba centralizuoto šilumos tiekimo sutartys, fizinėje laikmenoje neįrašyto skaitmeninio turinio pateikimo sutartys pagal šią direktyvą neturėtų būti laikomos nei pirkimo–pardavimo, nei paslaugų teikimo sutartimis. Sudarant tokias sutartis vartotojas turėtų turėti teisę atsakyti sutarties, išskyrus atvejus, kai buvo gautas jo sutikimas, kad sutartis būtų pradėta vykdyti sutarties atsakymo laikotarpiu, ir kai vartotojas pripažino, kad jis dėl to praras teisę atsakyti sutarties. Greta bendrų informacijos reikalavimų, prekiautojas turėtų informuoti vartotoją apie skaitmeninio turinio funkcines savybes ir atitinkamą suderinamumą. Funkcinių savybių sąvoka turėtų aprėpti būdus, kaip gali būti naudojamas skaitmeninis turinys, pavyzdžiui, vartotojų elgesio stebėseną; ji taip pat turėtų apimti esamus arba nesamus techninius apribojimus, tokius kaip antai apsaugą naudojant per skaitmeninių teisių valdymo sistemą ar regioninį kodavimą. Atitinkamo suderinamumo sąvoka apima informaciją apie standartinę aparatinę ir programinę įrangą, su kuria suderinamas skaitmeninis turinys, pavyzdžiui, operacinę sistemą, reikiamą versiją ir tam tikras aparatinės įrangos savybes. Komisija turėtų išnagrinėti, ar reikia išsamesnių suderintų nuostatų, susijusių su skaitmeniniu turiniu, ir prireikus pateikti teisėkūros pasiūlymą dėl šio klausimo išsprendimo;
- (20) nuotolinės prekybos sutarties termino apibrėžtis turėtų apimti visus atvejus, kai prekiautojas ir vartotojas sudaro sutartį pagal organizuotą nuotolinę pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sistemą, išskirtinai naudodamiesi viena ar daugiau nuotolinio ryšio priemonėmis (pavyzdžiui, užsisakant paštu, internetu, telefonu arba faksu), iki sutarties sudarymo ir įskaitant jos sudarymo momentu. Ta apibrėžtis taip pat turėtų apimti situacijas, kai vartotojas apsilanko prekybai skirtose patalpose tik siekdamas gauti informacijos apie prekes arba paslaugas, o tolesnės derybos vykdomos ir sutartis sudaroma nuotoliniu būdu. Priešingai, sutartis, dėl kurios buvo deramasi prekiautojo prekybai skirtose patalpose ir kuri buvo galutinai sudaryta naudojantis nuotolinio ryšio priemonėmis, neturėtų būti laikoma nuotolinės prekybos sutartimi. Sutartis, kuri buvo inicijuota naudojantis nuotolinio ryšio priemonėmis, bet galutinai sudaryta prekiautojo prekybai skirtose patalpose, taip pat neturėtų būti laikoma nuotolinės prekybos sutartimi. Analogiškai nuotolinės prekybos sutarties sąvoka neturėtų apimti rezervacijos, kurią vartotojas atliko naudojantis nuotolinio ryšio priemonėmis, prašydamas, kad specialistas suteiktų paslaugą, pavyzdžiui, kai vartotojas skambina norėdamas užsirašyti pas kirpėją. Organizuotos nuotolinės pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sistemos sąvoka turėtų apimti trečiosios šalies, kuri nėra prekiautojas, valdomas pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sistemas, pavyzdžiui, interneto platformas, kuriomis naudojasi prekiautojas. Vis dėlto ši sąvoka neturėtų apimti svetainių, kuriose pateikiama informacija tik apie prekiautoją, jo prekes ir (arba) paslaugas bei nurodomi prekiautojo kontaktiniai duomenys;
- (21) ne prekybai skirtose patalpose sudaryta sutartis turėtų būti apibrėžta kaip sutartis, sudaryta vietoje, kuri nėra prekybai skirtos prekiautojo patalpos, pavyzdžiui, vartotojo namuose arba darbo vietoje fiziškai kartu dalyvaujant prekiautojui ir vartotojui. Sutarties sudarymo ne prekybai skirtose patalpose kontekste, vartotojui gali būti daromas potencialus psichologinis spaudimas arba vartotojas gali susidurti su netikėtumais, nepaisant to, ar vartotojas prekiautoją kvietė, ar ne. Ne prekybai skirtose patalpose sudarytos sutarties termino apibrėžtis taip pat turėtų apimti situacijas, kai asmeniškai ir betarpiškai kreipiamasi į vartotoją sutarties sudarymo ne prekybai skirtose patalpose kontekste, tačiau sutartis sudaroma iš karto po to prekybai skirtose prekiautojo patalpose arba naudojantis nuotolinio ryšio priemonėmis. Ne prekybai skirtose patalpose sudarytos sutarties apibrėžtis neturėtų apimti situacijų, kai prekiautojas iš pradžių atvyksta

į vartotojo namus tik siekdamas atlikti matavimus arba pateikti sąmatą ir vartotojui dėl to neatsiranda jokių išpareigojimų, o sutartis remiantis prekiautojo pateikta sąmata sudaroma tik vėlesniu momentu prekybai skirtose prekiautojo patalpose arba naudojantis nuotolinio ryšio priemonėmis. Tokiais atvejais laikoma, kad sutartis sudaryta ne iš karto po to, kai prekiautojas kreipėsi į vartotoją, ir vartotojas, prieš sudarydamas sutartį, turėjo laiko apsvarstyti prekiautojo pateiktą sąmatą. Produktai, nupirkti per prekiautojo organizuotą ekskursiją, kurios metu jis reklamuoja ir parduoda išgytus produktus, turėtų būti laikomi išgytais sudarius sutartis ne prekybai skirtose patalpose;

(22) prekybai skirtomis patalpomis turėtų būti laikomos bet kokios rūšies patalpos (pavyzdžiui, parduotuvės, kioskai ar transporto priemonės), kuriomis prekiautojas naudojasi kaip nuolatine ar įprastine prekybos vieta. Turgaviečių prekystaliai ir parodų standai turėtų būti laikomi prekybai skirtomis patalpomis, jeigu jie atitinka šią sąlygą. Mažmeninės prekybos patalpos, kuriose prekiautojas vykdo sezoninę veiklą, pavyzdžiui, turizmo sezono metu slidinėjimo ar pajūrio kurorte, turėtų būti laikomos prekybai skirtomis patalpomis, nes prekiautojas tose patalpose vykdo įprastą veiklą. Viešai prieinamos vietos, pavyzdžiui, gatvės, prekybos centrai, paplūdimiai, sporto infrastruktūros objektai ir viešasis transportas, kuriuose prekiautojas išimties tvarka vykdo savo verslo veiklą, taip pat privatūs namai ar darbo vietos neturėtų būti laikomos prekybai skirtomis patalpomis. Prekybai skirtomis patalpomis pagal šią direktyvą laikomos prekybos patalpos, priklausančios asmenims, kurie veikia prekiautojo vardu ar jo naudai, kaip apibrėžta šioje direktyvoje;

(23) patvariosiose laikmenose vartotojui turėtų būti suteikta galimybė saugoti informaciją tiek, kiek tai yra reikalinga siekiant apsaugoti jo interesus, kylančius iš jo santykių su prekiautoju. Tokioms laikmenoms ypač turėtų būti priskiriami popieriniai dokumentai, USB atmintinės, kompaktinių diskų įrenginiai (CD-ROM), skaitmeniniai vaizdo diskai (DVD), atminties kortelės arba standieji kompiuterių diskai ir elektroniniai laišakai;

(24) viešajame aukcione prekiautojai ir vartotojai dalyvauja asmeniškai arba jiems suteikiama galimybė dalyvauti asmeniškai. Prekes ir paslaugas vartotojams prekiautojas siūlo per varžytynes, kurios kai kuriose valstybėse narėse yra leistinos įstatymine tvarka, ir kurių metu leidžiama siūlyti parduoti prekes ar paslaugas viešosios prekybos būdu. Laimėjęs asmuo privalo įsigyti prekes ar paslaugas. Vartotojų ir prekiautojų interneto platformų naudojimas aukciono tikslais neturėtų būti laikomas viešoju aukcionu šios direktyvos prasme;

(25) ši direktyva turėtų būti taikoma centralizuoto šilumos tiekimo sutartims, analogiškai kaip ir vandens, dujų ar

elektros energijos tiekimo sutartims. Centralizuotas šildymas – šilumos, *inter alia*, kaip garų arba kaip karšto vandens, tiekimas iš centrinio gamybos šaltinio per perdavimo ir paskirstymo sistemas keliems pastatams, siekiant juos apšildyti;

(26) sutartims, susijusioms su nekilnojamojo turto arba teisių į nekilnojamąjį turtą perdavimu arba tokio nekilnojamojo turto arba teisių sukūrimu arba įgijimu, sutartims dėl naujų būstų statybos arba dėl esminio esamų pastatų pertvarkymo, taip pat sutartims dėl gyvenamojo būsto suteikimo nuomos tikslais jau taikoma nemažai specialių nuostatų pagal nacionalinę teisę. Tos sutartys apima, pavyzdžiui, nebaigto nekilnojamojo turto pirkimą–pardavimą arba išperkamąją nuomą. Šios direktyvos nuostatos nėra pritaikytos minėtosioms sutartims, todėl jos neturėtų patekti į jos taikymo sritį. Esminis pakeitimas – naujo pastato pastatymui prilyginamas pakeitimas, pavyzdžiui, kai paliekamas tik seno pastato fasadas. Paslaugų sutartys, visų pirma tos sutartys, kurios susijusios su priestatų prie pastatų statyba (pavyzdžiui, garažo ar verandos) ir su pastatų remontu bei renovacija, kai neatliekamas esminis pertvarkymas, turėtų būti įtrauktos į šios direktyvos taikymo sritį; taip pat į šios direktyvos taikymo sritį turėtų būti įtrauktos sutartys, susijusios su nekilnojamojo turto agentų paslaugomis, ir tos sutartys, kurios susijusios su nuoma kitais, nei gyvenamosios vietos suteikimas, tikslais;

(27) transporto paslaugos apima keleivinį transportą ir prekių gabenimą. Keleivinis transportas neturėtų patekti į šios direktyvos taikymo sritį, nes jį jau reglamentuoja kiti Sąjungos teisės aktai, arba, viešojo transporto ir taksi atveju, – nacionalinės teisės aktai. Vis dėlto šios direktyvos nuostatos, kuriomis siekiama apsaugoti vartotojus nuo pernelyg didelių mokesčių už naudojimąsi tam tikra mokėjimo priemone arba nuo paslėptų išlaidų, turėtų būti taikomos taip pat ir keleivinio transporto sutartims. Prekių gabenimo ir automobilių nuomos paslaugoms turėtų būti taikoma šioje direktyvoje numatyta vartotojų apsauga, išskyrus teisę atsisakyti sutarties;

(28) siekiant išvengti prekiautojams nustatytos administracinės naštos, valstybės narės gali nuspręsti netaikyti šios direktyvos tais atvejais, kai ne prekybai skirtose patalpose parduodamos nedidelės vertės prekės arba paslaugos. Reikėtų nustatyti pakankamai žemą piniginę ribą, kad ši nuostata būtų netaikoma tik mažos vertės pirkiniams. Valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė šią vertę apibrėžti nacionalinės teisės aktuose, nustatant, kad ji neviršytų 50 EUR. Kai vartotojas tuo pačiu metu sudaro dvi arba daugiau sutarčių dėl susijusių dalykų, šios ribos taikymo tikslais reikėtų atsižvelgti į jų bendrą vertę;

- (29) socialinės paslaugos pasižymi iš esmės skirtingomis ypatybėmis, kurios apibrėžtos konkrečius sektorius reglamentuojančiuose teisės aktuose, iš dalies Sąjungos, iš dalies nacionaliniu lygiu. Socialinės paslaugos apima, viena vertus, paslaugas, skirtas ypatingai nepalankioje socialinėje padėtyje esantiems ar mažas pajamas gaunantiems asmenims, taip pat paslaugas, skirtas asmenims ir šeimoms, kuriems reikia pagalbos vykdant įprastas kasdienes užduotis, ir, kita vertus, paslaugas, skirtas visiems asmenims, kuriems reikia ypatingos pagalbos, paramos, apsaugos ar paskatinimo konkrečiu gyvenimo etapu. Be kita ko, socialinėms paslaugoms priskiriamos vaikams ir jaunimui skirtos paslaugos, pagalbines paslaugas šeimoms, vienišiesiems tėvams ir vyresnio amžiaus asmenims bei migrantams skirtos paslaugos. Socialinės paslaugos apima tiek trumpalaikės, tiek ilgalaikės priežiūros paslaugas, pavyzdžiui, priežiūrą namuose teikiančių tarnybų arba būstą kartu su priežiūra teikiančių įstaigų paslaugas ir globos namų ar būstų paslaugas (slaugos namai). Socialinės paslaugos apima ne tik valstybės įgaliotų teikėjų arba valstybės pripažintų labdaros organizacijų nacionaliniu, regioniniu ar vietos lygiu teikiamas paslaugas, bet ir privačios veiklos vykdytojų teikiamas paslaugas. Socialinėms paslaugoms netikslinga taikyti šios direktyvos nuostatų, todėl jos neturėtų pateikti į jos taikymo sritį;
- (30) dėl sveikatos priežiūros paslaugų sudėtingumo technine prasme, jų svarbos bendrojo intereso paslaugoms ir jų didelio finansavimo iš valstybės, joms reglamentuoti reikia specialaus reglamentavimo. 2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2011/24/ES dėl pacientų teisių į tarpvalstybines sveikatos priežiūros paslaugas įgyvendinimo ⁽¹⁾ sveikatos priežiūros paslaugos apibrėžtos kaip „sveikatos priežiūros specialistų pacientams teikiamos sveikatos priežiūros paslaugos, siekiant įvertinti, palaikyti ar atstatyti jų sveikatos būklę, įskaitant receptų vaistams ir medicinos prietaisams išrašymą, vaistų ir medicinos prietaisų išdavimą ir (arba) pardavimą bei tiekimą“. Toje direktyvoje sveikatos priežiūros specialistas apibrėžtas kaip medicinos gydytojas, bendrosios praktikos slaugytojas, gydytojas odontologas, akušeris arba vaistininkas, kaip apibrėžta 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo ⁽²⁾, arba kitas specialistas, sveikatos priežiūros sektoriuje vykdamas veiklą, kurios rūšis priskiriama Direktyvos 2005/36/EB 3 straipsnio 1 dalies a punkte apibrėžtai reglamentuojamai profesijai arba asmuo, kuris pagal gydymo valstybės narės teisės aktus laikomas sveikatos priežiūros specialistu. Sveikatos priežiūros paslaugoms netikslinga taikyti šios direktyvos nuostatų, todėl jos neturėtų pateikti į jos taikymo sritį;
- (31) azartiniais lošimams ši direktyva neturėtų būti taikoma. Azartinių lošimų veikla susijusi su pinigine verte turinčiais statymais tikimybių principu pagrįstų žaidimų metu, įskaitant loterijas, lošimą kazino ir lažybas. Valstybės narėms turėtų būti sudarytos galimybės patvirtinti kitas, taip pat ir griežtesnes vartotojų apsaugos priemones, taikomas tokiai veiklai;
- (32) esančiuose, *inter alia*, su vartotojams skirtų finansinių paslaugų, kelionių paketų ar pakaitinio naudojimosi teisės reglamentavimu susijusiuose Sąjungos teisės aktuose nustatomos įvairios vartotojų apsaugos taisyklės. Atsižvelgiant į tai, ši direktyva neturėtų būti taikoma tose srityse. Finansinių paslaugų srityje reikėtų skatinti valstybes nares priimančias sprendimus, kurios neregamentuojamos Sąjungos lygiu, reglamentuojančius teisės aktus taip vadovautis esančiais šios srities Sąjungos teisės aktais, kad būtų užtikrintos vienodos sąlygos visiems vartotojams ir visoms sutartims dėl finansinių paslaugų;
- (33) prekytojai informaciją vartotojui privalėtų pateikti prieš vartotojui sumokant prekytojui užstatą, taip pat prieš užblokuojant sumą vartotojo kreditinėje ar debetinėje kortelėje;
- (34) prekytojas turėtų vartotojui pateikti aiškią ir išsamią informaciją vartotojui priimančiam išpareigojimus pagal nuotolinės prekybos arba ne prekybai skirtose patalpose sudaromą sutartį, kitą sutartį, kuri nėra nuotolinės prekybos arba ne prekybai skirtose patalpose sudaryta sutartis, arba bet kurią atitinkamą pasiūlymą sudaryti sutartį. Teikdamas minėtą informaciją prekytojas turėtų atsižvelgti į specialiuosius vartotojų, kurie yra itin pažeidžiami dėl jų psichinės, fizinės ar psichologinės negalios, amžiaus ar patiklumo, poreikius taip, kiek prekytojas šį pažeidžiamumą galėtų pagrįstai numatyti. Vis dėlto dėl atsižvelgimo į šiuos specialiuosius poreikius neturėtų atsirasti skirtingi vartotojų apsaugos lygiai;
- (35) informacija, kurią prekytojas turi pateikti vartotojui, turėtų būti privaloma ir neturėtų būti keičiama. Vis dėlto sutarties šalims turėtų būti suteikta galimybė aiškiai susitarti dėl vėliau sudarytos sutarties turinio, pavyzdžiui, tiekimo sąlygų, keitimo;
- (36) nuotolinės prekybos sutarčių atveju informacijos reikalavimai turėtų būti pritaikyti atsižvelgiant į techninius tam tikrų priemonių suvaržymus, kaip antai tam tikrų mobiliųjų telefonų ekranų ženklų skaičiaus apribojimas arba televizijos pardavimo reklamos tarpų laiko suvaržymai. Tokiais atvejais prekytojas turėtų vykdyti minimalius informacijos reikalavimus ir nurodyti vartotojui kitą informacijos šaltinį, pavyzdžiui, pateikti nemokamą telefono numerį arba interneto nuorodą į prekytojo svetainę, kurioje reikiama informacija pateikiama tiesiogiai ir yra lengvai prieinama. Kalbant apie reikalavimą informuoti vartotoją apie prekių grąžinimo išlaidas, jei šios prekės dėl savo pobūdžio negali būti įprastiniu būdu grąžinamos paštu, laikoma, kad prekytojas įvykdo šį reikalavimą, jei jis, pavyzdžiui, nurodo vieną vežėją (pvz., vežėją, kuriam jis pavedė pristatyti prekes) ir vieną prekių grąžinimo kainą. Tuo atveju, jei prekytojas negali iš anksto pagrįstai apskaičiuoti prekių grąžinimo išlaidų, pavyzdžiui, todėl, kad pats prekytojas neorganizuoja prekių grąžinimo, jis turi nurodyti, kad

⁽¹⁾ OL L 88, 2011 4 4, p. 45.

⁽²⁾ OL L 255, 2005 9 30, p. 22.

minėtosios išlaidos turės būti apmokėtos ir kad jos gali būti didelės, taip pat nurodyti pagrindą orientacinį didžiausių galimų išlaidų dydį, kuris gali būti apskaičiuotas remiantis prekių pristatymo vartotojui išlaidomis;

(37) kadangi nuotolinės prekybos atveju prieš sudarydamas sutartį vartotojas negali pamatyti prekių, jis turėtų turėti teisę atsisakyti sutarties. Dėl tos pačios priežasties vartotojui turėtų būti leidžiama išbandyti ir patikrinti prekes, kurias jis nusipirko, tiek, kiek būtina siekiant nustatyti prekių pobūdį, savybes ir veikimo būdą. Ne prekybai skirtose patalpose sudarytų sutarčių atveju vartotojas turėtų turėti teisę atsisakyti sutarties dėl galimų netikėtumų ir (arba) psichologinio spaudimo. Sutarties atsisakymu turėtų būti nutraukiama sutarties šalių pareiga vykdyti sutartį;

(38) interneto prekybos svetainėse ne vėliau kaip pradėdant užsakymo procesą turėtų būti aiškiai ir įskaitomai pateikiama informacija, ar yra bet kokio pobūdžio pristatymo apribojimų ir kokie mokėjimo būdai yra priimtini;

(39) svarbu užtikrinti, kad interneto svetainėse sudaromų nuotolinės prekybos sutarčių atveju vartotojas, prieš pateikdamas užsakymą, galėtų perskaityti išsamią informaciją apie pagrindinius sutarties elementus ir juos suprasti. Siekiant to tikslo šioje direktyvoje turėtų būti reikalaujama nurodyti šiuos elementus prie pat prašomo užsakymo patvirtinimo. Taip pat svarbu užtikrinti, kad tokiais atvejais vartotojas galėtų nustatyti momentą, kada jis prisiima mokėjimo prekiautojui pareigą. Taigi vartotojo dėmesys turėtų būti konkrečiai nedviprasmiškomis formuluotėmis atkreipiamas į tai, kad pateikiant užsakymą atsiranda mokėjimo prekiautojui pareiga;

(40) šiuo metu nevienoda skirtingose valstybėse narėse ir nuotolinės prekybos bei ne prekybai skirtose patalpose sudarytomis sutartims taikomos teisės atsisakyti sutarties laikotarpio trukmė sukelia teisinį netikrumą ir atitiktis išlaidas. Toks pats teisės atsisakyti sutarties laikotarpis turėtų būti taikomas visoms nuotolinės prekybos ir ne prekybai skirtose patalpose sudarytomis sutartims. Paslaugų sutarčių atveju sutarties atsisakymo laikotarpis turėtų baigtis po 14 dienų nuo tos dienos, kai sudaryta sutartis. Pirkimo-pardavimo sutarčių atveju sutarties atsisakymo laikotarpis turėtų baigtis po 14 dienų nuo tos dienos, kai vartotojas ar vartotojo nurodyta trečioji šalis, išskyrus vežėją, fiziškai įgyja prekes. Be to, vartotojas turėtų galėti pasinaudoti teise atsisakyti sutarties prieš fiziškai įgydamas prekes. Jei vienu užsakymu vartotojas užsakė ne vieną prekę ir jos pristatomos atskirai, sutarties atsisakymo laikotarpis turėtų baigtis po 14 dienų nuo tos

dienos, kurią vartotojas fiziškai įgyja paskutinę prekę. Jeigu prekė pristatoma skirtingomis partijomis arba dalimis, sutarties atsisakymo laikotarpis turėtų baigtis po 14 dienų nuo tada, kai vartotojas fiziškai įgyja paskutinę partiją arba dalį;

(41) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą šioje direktyvoje nustatyti laikotarpiai turėtų būti skaičiuojami pagal 1971 m. birželio 3 d. Tarybos reglamentą (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, nustatantį terminams, datoms ir laikotarpiams taikytinas taisykles⁽¹⁾. Todėl visi šioje direktyvoje numatyti laikotarpiai išreikšti kalendorinėmis dienomis. Jeigu dienomis skaičiuojamas laikotarpis turi būti skaičiuojamas nuo įvykio arba veiksmo pradžios momento, laikoma, kad ta diena, kurią įvyko tas įvykis ar veiksmas, turėtų neįeiti į aptariamą laikotarpį;

(42) nuostatomis, susijusiomis su teise atsisakyti sutarties, neturėtų būti daromas poveikis valstybių narių įstatymams ir teisės aktams, reglamentuojantiems sutarties nutraukimą ar vykdymo neužtikrinimą, arba neturėtų būti ribojama vartotojo galimybė įvykdyti sutartinius įsipareigojimus iki sutartyje nustatyto termino;

(43) jeigu prieš sudarant nuotolinės prekybos sutartį arba sutartį ne prekybai skirtose patalpose prekiautojas tinkamai neinformavo vartotojo, sutarties atsisakymo laikotarpis turėtų būti pratęstas. Vis dėlto siekiant užtikrinti teisinį tikrumą sutarties atsisakymo laikotarpio trukmės požiūriu, reikėtų nustatyti 12 mėnesių laikotarpį;

(44) kitose šalyse parduodantys prekiautojai yra patyrę išlaidų dėl skirtingo teisės atsisakyti sutarties taikymo valstybėse narėse. Įvedus suderintą pavyzdinę sutarties atsisakymo formą, kurią vartotojai galėtų naudoti, turėtų supaprastėti sutarties atsisakymo procesas ir būtų užtikrintas teisinis tikrumas. Dėl šių priežasčių valstybės narės neturėtų nustatyti papildomų Sąjungos pavyzdinės formos pateikimo reikalavimų, pavyzdžiui, dėl šrifto dydžio. Tačiau vartotojui turėtų būti palikta teisė atsisakyti sutarties pačiam suformulavus pareiškimą, su sąlyga, kad šis pareiškimas, kuriame pateikiamas jo sprendimas atsisakyti sutarties, prekiautojui pateikiamas nedviprasmiškai. Laiškas, skambutis telefonu arba prekių grąžinimas kartu su aiškiu pareiškimu galėtų atitikti šį reikalavimą, tačiau įrodinėjimo pareiga, kad sutarties buvo atsisakyta per šioje direktyvoje nurodytą laikotarpį, turėtų tekti vartotojui. Dėl šios priežasties vartotojas suinteresuotas naudotis patvariąja laikmena, kai prekiautojui praneša, kad atsisako sutarties;

⁽¹⁾ OL L 124, 1971 6 8, p. 1.

- (45) patirtis rodo, kad daugelis vartotojų ir prekyautojų teikia pirmenybę bendravimui per prekyautojo svetainę, kur prekyautojui turėtų būti suteikiama galimybė pasiūlyti vartotojui užpildyti sutarties atsisakymo formą internete. Šiuo atveju prekyautojas turi nedelsdamas, pavyzdžiui, elektroniniu paštu nusiųsti gavimo patvirtinimą;
- (46) tuo atveju, kai pirkėjas sutarties atsisako, prekyautojas turėtų grąžinti visas pirkėjo sumokėtas sumas, įskaitant mokestį, sumokėtą už prekyautojo išlaidas pristatant prekes vartotojui. Grąžinimas neturėtų vykti suteikiant kuponą, nebent vartotojas panaudojo kuponus pradinei mokėjimo operacijai ar aiškiai juos priėmė. Tuo atveju, jei vartotojas aiškiai pasirenka tam tikrą pristatymo būdą (pavyzdžiui, pristatymą skubos tvarka per 24 val.), nors prekyautojas siūlė įprastą ir bendrai priimtą pristatymo būdą, kuriuo naudojantis būtų patirtos mažesnės pristatymo išlaidos, vartotojas turėtų apmokėti šių dviejų pristatymo būdų kainos skirtumą;
- (47) kai kurie vartotojai pasinaudoja teise atsisakyti sutarties po to, kai prekėmis pasinaudoja daugiau nei būtina nustatyti prekių pobūdį, savybes ir veikimo būdą. Tokiu atveju vartotojas neturėtų prarasti teisės atsisakyti sutarties, bet turėtų atsakyti už bet kokių prekių vertės sumažėjimą. Siekdamas nustatyti prekių pobūdį, savybes ir veikimo būdą, vartotojas turėtų elgtis su preke ir ją apžiūrėti tik tokiu pačiu būdu, kaip jam būtų leista tą atlikti parduotuvėje. Pavyzdžiui, vartotojas turėtų drabužių tik pasimatuoti ir neturėtų jo dėvėti. Vadinasi, vartotojas sutarties atsisakymo laikotarpiu turėtų elgtis su prekėmis rūpestingai ir jas rūpestingai apžiūrėti. Vartotojo pareigos sutarties atsisakymo atveju neturėtų būti atgrasymas nuo galimybės pasinaudoti savo teise atsisakyti sutarties;
- (48) vartotojas turėtų grąžinti prekes ne vėliau kaip per 14 dienų po to, kai pranešė prekyautojui apie sprendimą atsisakyti sutarties. Situacijose, kai prekyautojas arba vartotojas nevykdo pareigų, susijusių su pasinaudojimu teise atsisakyti sutarties, turėtų būti taikomos laikantis šios direktyvos nacionalinės teisės aktuose numatytos sankcijos ir sutarčių teisės nuostatos;
- (49) tiek nuotolinės prekybos, tiek ne prekybai skirtose patalpose sudarytų sutarčių atvejais turėtų būti tam tikrų teisės atsisakyti sutarties išimčių. Teisę atsisakyti sutarties gali būti netikslinga taikyti, pavyzdžiui, dėl konkrečių prekių ar paslaugų pobūdžio. Pavyzdžiui, tai taikoma vynui, kuris buvo pristatytas praėjus daug laiko po spekuliacinio pobūdžio sutarties sudarymo, kai vyno vertė priklauso nuo rinkos svyravimų („vin en primeur“). Teisę atsisakyti sutarties taip pat neturėtų būti taikoma prekėms, pagamintoms pagal vartotojo pateiktas specifikacijas arba aiškiai pritaikytoms jo asmeninėms reikmėms, pavyzdžiui, pagal specialų užsakymą pasiūtoms užuolaidoms, ar pavyzdžiui, tiekiamam kurui, kuris yra prekė, pagal savo pobūdį po pristatymo neatskiriamai susimaišanti su kitais daiktais. Be to, teisės atsisakyti sutartį suteikimas vartotojui gali būti netikslingas tam tikrų paslaugų atveju, kai sudarant sutartį skiriami ištekliai, kuriuos, jei buvo pasinaudota teise atsisakyti sutarties, prekyautojui gali būti sunku panaudoti. Pavyzdžiui, tokiais atvejais būtų laikomi atvejai kai rezervuojamos vietos viešbučiuose arba atliekamos rezervacijos dėl poilsinių vasarnamių, arba kultūros ar sporto renginių;
- (50) viena vertus, vartotojas turėtų turėti galimybę pasinaudoti teise atsisakyti sutarties net tuo atveju, kai jis paprašė, kad paslaugos būtų teikiamos dar nepasibaigus sutarties atsisakymo laikotarpiui. Kita vertus, jeigu vartotojas iš tiesų pasinaudoja teise atsisakyti sutarties, prekyautojui turėtų būti užtikrinta, kad jam bus tinkamai sumokėta už suteiktas paslaugas. Proporcionalia suma turėtų būti apskaičiuojama remiantis sutartyje įrašyta sutarta kaina, išskyrus atvejus, kai vartotojas įrodo, kad visa kaina yra neproporcinga; tokiu atveju mokėtina suma apskaičiuojama remiantis suteiktos paslaugos rinkos verte. Rinkos vertė turėtų būti nustatoma lyginant kitų prekyautojų atliktos atitinkamos paslaugos kainas sutarties sudarymo momentu. Todėl suteikti paslaugas dar nepasibaigus sutarties atsisakymo laikotarpiui vartotojas turėtų aiškiai paprašyti pateikdamas aiškų prašymą, o ne prekybai skirtose patalpose sudarytų sutarčių atveju - pateikdamas prašymą patvariojoje laikmenoje. Analogiškai prekyautojas turėtų patvariojoje laikmenoje informuoti vartotoją apie bet kokią pareigą sumokėti proporcingas išlaidas už jau suteiktas paslaugas. Kalbant apie sutartis, apimančias tiek prekes, tiek paslaugas, šios direktyvos nuostatos dėl prekių grąžinimo turėtų būti taikomos su prekėmis susijusiems aspektams, o nuostatos dėl paslaugų kompensavimo tvarkos – su paslaugomis susijusiems aspektams;
- (51) pagrindinės problemos, su kuriomis susiduria vartotojai, ir viena iš pagrindinių ginčų su prekyautojais priežasčių susisijusios su prekių pristatymu, įskaitant prekių praradimą arba sugadinimą gabenant ir pavėluotą arba dalinį prekių pristatymą. Todėl tikslinga aiškiai išdėstyti ir sudeirinti nacionalines taisykles dėl momento, kada turėtų būti atliktas pristatymas. Pristatymo vieta ir sąlygos, taip pat prekių nuosavybės teisių perėjimo sąlygų ir tokių teisių perėjimo momento nustatymą reglamentuojančios taisyklės ir toliau turėtų būti reglamentuojamos nacionalinės teisės aktais, todėl joms neturėtų būti daromas poveikis šia direktyva. Tomis taisyklėmis dėl pagal šią direktyvą nustatyto pristatymo turėtų būti numatyta galimybė vartotojui leisti trečiajai šaliai jo vardu fiziškai įgyti prekes ar jas kontroliuoti. Turėtų būti laikoma, kad vartotojas prekes kontroliuoja, jei jis arba jo nurodyta trečioji šalis turi galimybę jomis naudotis savininko teisėmis arba gali tas prekes perparduoti (pavyzdžiui, jam gavus raktus ar nuosavybės dokumentus);

- (52) pirkimo–pardavimo sutarčių srityje prekės gali būti pristatomos įvairiais būdais: iškart arba vėlesnę datą. Jei šalys nesusitarė dėl konkrečios pristatymo datos, prekiautojas turėtų prekes pristatyti kuo greičiau ir ne vėliau kaip per 30 dienų nuo sutarties sudarymo. Taisyklėse dėl pavėluoto pristatymo taip pat turėtų būti atsižvelgiama į situacijas, susijusias su prekėmis, kurios turi būti pagamintos konkrečiam vartotojui ar jo išgytos ir kurių prekiautojas negali pakartotinai panaudoti nepatirdamas didelių nuostolių. Todėl šioje direktyvoje turėtų būti numatyta taisyklė, pagal kurią prekiautojui tam tikromis aplinkybėmis suteikiamas pagrįstas papildomas laikotarpis. Jei prekiautojas prekių nepristatė per su vartotoju sutartą laikotarpį, prieš vartotojui nutraukiant sutartį, jis turėtų paraginti prekiautoją pristatyti prekes per pagrįstą papildomą laikotarpį ir turėtų teisę nutraukti sutartį, jei prekiautojas nepristato prekių ir per tą papildomą laikotarpį. Vis dėlto ši taisyklė neturėtų būti taikoma tais atvejais, kai prekiautojas nedviprasmišku pareiškimu atsisakė pristatyti prekes. Be to, ji neturėtų būti taikoma susiklosčius tam tikroms aplinkybėms, kai pristatymo laikotarpis yra itin svarbus, pavyzdžiui, sutuoktuvių suknelės, kuri turėtų būti pristatyta iki sutuoktuvių, atveju. Minėta taisyklė taip pat neturėtų būti taikoma tais atvejais, kai vartotojas praneša prekiautojui, kad prekių pristatymas nurodytą dieną yra itin svarbus. Šiuo tikslu vartotojai gali pasinaudoti pagal šią direktyvą pateiktais prekiautojo kontaktiniais duomenimis. Tokiais specifiniais atvejais, jei prekiautojas prekių nepristato laiku, vartotojas turėtų turėti teisę nutraukti sutartį iš karto po to, kai baigiasi iš pradžių sutartas pristatymo laikotarpis. Ši direktyva neturėtų daryti poveikio nacionalinėms nuostatomis, kuriomis reglamentuojama, kokių būdu vartotojas turėtų informuoti prekiautoją apie ketinimą nutraukti sutartį;
- (53) be vartotojui suteikiamos teisės nutraukti sutartį, kai prekiautojas neįvykdo savo pareigų pristatyti prekes taip, kaip numatyta šioje direktyvoje, vartotojas, vadovaudamasis taikoma nacionaline teise, gali pasinaudoti kitomis teisių gynimo priemonėmis, pavyzdžiui, suteikti papildomą laikotarpį prekiautojui atlikti pristatymą, pasiūlyti priverstines priemones sutarties vykdymui užtikrinti, užlaikyti mokėjimą ir pareikalauti atlyginti žalą;
- (54) pagal 2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2007/64/EB dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje⁽¹⁾ 52 straipsnio 3 dalį valstybės narės turėtų turėti galimybę uždrausti arba apriboti prekiautojo teisę reikalauti iš vartotojo mokesčio, atsižvelgdamos į būtinybę skatinti konkurenciją ir naudojimąsi veiksmingomis mokėjimo priemonėmis. Bet kuriuo atveju, prekiautojams draudžiama imti iš vartotojų mokesčius, kurie, atsižvelgiant į konkrečios mokėjimo priemonės panaudojimą, viršija prekiautojo patiriamas išlaidas dėl tam tikros priemonės;
- (55) tais atvejais, kai prekiautojas išsiunčia vartotojui prekes, prekių praradimo ar sugadinimo atveju gali kilti ginčų dėl rizikos perėjimo momento. Todėl ši direktyva turėtų numatyti, kad vartotojas turėtų būti apsaugotas nuo bet kokios rizikos, susijusios su prekių praradimu ar sugadinimu, atsirandančiu jam dar fiziškai neįgijus prekių. Prekiautojo organizuoto arba vykdomo gabenimo metu vartotojui turėtų būti užtikrinta apsauga, net ir tais atvejais, kai vartotojas tam tikrą pristatymo būdą pasirinko iš keleto prekiautojo pasiūlytų galimybių. Vis dėlto ta nuostata neturėtų būti taikoma sutartims, pagal kurias pats vartotojas nusprendžia, ar prekes parsigabens pats, ar jas pristatyti paprašys vežėjo. Rizikos perėjimo momento klausimu turėtų būti laikoma, kad vartotojas prekes fiziškai įgyja tuomet, kai jas gauna;
- (56) asmenims ir organizacijoms, kurie pagal nacionalinės teisės aktus turi teisėtų interesų užtikrinti, kad būtų apsaugotos vartotojų sutartinės teisės, turėtų būti suteikiama teisė inicijuoti procedūrą teisme ar administracinėje institucijoje, kompetentingoje nagrinėti skundus arba pradėti atitinkamą teisminį bylos nagrinėjimą;
- (57) būtina, kad valstybės narės nustatytų sankcijas už šios direktyvos pažeidimus ir užtikrintų jų įgyvendinimą. Sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios;
- (58) iš vartotojo negali būti atimta pagal šią direktyvą suteikiama apsauga. Jei sutartims taikoma trečiosios valstybės teisė, sprendžiant, ar vartotojams taikoma šioje direktyvoje numatyta apsauga, reikėtų vadovautis Reglamentu (EB) Nr. 593/2008;
- (59) Komisija, pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis ir suinteresuotaisiais subjektais, turėtų nustatyti tinkamiausius visų vartotojų informavimo apie jų teises prekių pirkimo–pardavimo vietose būdus;
- (60) tokią prekybos praktiką, kai bandoma parduoti neužsakytas prekes ir paslaugas, draudžia 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje (Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva)⁽²⁾, tačiau joje nenumatoma jokių sutartinių teisių gynimo priemonių, todėl šioje direktyvoje būtina numatyti sutartines teisių gynimo priemones, kad vartotojai būtų atleisti nuo pareigos atlyginti už be užsakymo pateiktas prekes arba paslaugas;

⁽¹⁾ OL L 319, 2007 12 5, p. 1.

⁽²⁾ OL L 149, 2005 6 11, p. 22.

(61) 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) ⁽¹⁾ jau reglamentuoja draudžiamus neužsakytus pranešimus ir nustato aukšto lygio vartotojų apsaugą. Todėl nebereikia atitinkamų Direktyvos 97/7/EB nuostatų dėl to paties klausimo;

(62) identifikavus naujas vidaus rinkos kliūtis, reikėtų, kad Komisija peržiūrėtų šią direktyvą. Atlikdama peržiūrą, Komisija ypatingą dėmesį turėtų skirti numatyta valstybių narių galimybei palikti galioti ar įvesti specialias nacionalines nuostatas, įskaitant nuostatas tam tikrose 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyvos 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais ⁽²⁾ ir 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 1999/44/EB dėl vartojimo prekių pardavimo ir susijusių garantijų tam tikrų aspektų ⁽³⁾ srityse. Ta peržiūra galėtų paskatinti Komisiją siūlyti iš dalies pakeisti šią direktyvą; tas pasiūlymas galėtų apimti kitų vartotojų interesus ginančių teisės aktų pakeitimus, atspindinčius Komisijos Vartotojų politikos strategijoje prisiimtą išipareigojamą peržiūrėti galiojančius Sąjungos *acquis* siekiant aukšto bendro vartotojų apsaugos lygio;

(63) Direktyvos 93/13/EEB ir 1999/44/EB turėtų būti iš dalies pakeistos siekiant įpareigoti valstybes nares informuoti Komisiją apie tam tikrose srityse priimtas specialias nacionalines nuostatas;

(64) Direktyvos 85/577/EB ir 97/7/EB turėtų būti panaikintos;

(65) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį ir taip prisidėti prie tinkamo vidaus rinkos veikimo, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, Sąjunga, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo, gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;

(66) šia direktyva gerbiama pagrindinė žmogaus teisės ir laikomasi principų, pripažintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje;

(67) pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros ⁽⁴⁾ 34 punktą valstybės narės skatinamos dėl savo

ir Sąjungos interesų parengti lenteles, kurios kuo geriau parodytų šios direktyvos ir jos perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių atitikimą, ir viešai jas paskelbti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

DALYKAS, TERMINŲ APIBRĖŽTYS IR TAIKymo SRITIS

1 straipsnis

Dalykas

Šios direktyvos tikslas – pasiekti aukštą vartotojų apsaugos lygį ir taip prisidėti prie tinkamo vidaus rinkos veikimo suderinant tam tikrus valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų aspektus, susijusius su vartotojų ir prekyautojų sudarytomis sutartimis.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

1. vartotojas – kiekvienas fizinis asmuo, kuris veikia pagal sutartį, kurioms taikoma ši direktyva, siekdamas tikslų, nesusijusių su jo verslu, prekyba, amatu ar profesija;
2. prekyautojas – kiekvienas valstybės ar privačiai valdomas fizinis arba juridinis asmuo, kuris veikia pagal sutartį, kurioms taikoma ši direktyva, siekdamas tikslų, susijusių su jo prekyba, verslu, amatu arba profesija, įskaitant kiekvieną kitą asmenį, veikiantį prekyautojo vardu arba jo naudai;
3. prekė – materialus kilnojamasis daiktas, išskyrus daiktus, parduodamus vykdant sprendimą arba kitais įstatymuose numatytais atvejais; vanduo, dujos ir elektros energija pagal šią direktyvą pripažįstami prekėmis, jeigu paruošti parduoti jų ribotas tūris arba nustatytas kiekis;
4. pagal specialius vartotojo nurodymus pagamintos prekės – prekės, kurios nėra iš anksto pagamintos ir kurios pagaminamos, atsižvelgiant į vartotojo asmeninį pasirinkimą ar nurodymą;
5. pirkimo–pardavimo sutartis – sutartis, pagal kurią prekyautojas perduoda ar išipareigoja perduoti prekių nuosavybės teises vartotojui, o vartotojas sumoka arba išipareigoja sumokėti už jas kainą, įskaitant sutartį, kurių dalykas gali būti ir prekės, ir paslaugos;

⁽¹⁾ OL L 201, 2002 7 31, p. 37.

⁽²⁾ OL L 95, 1993 4 21, p. 29.

⁽³⁾ OL L 171, 1999 7 7, p. 12.

⁽⁴⁾ OL C 321, 2003 12 31, p. 1.

6. paslaugų sutartis – sutartis, išskyrus pirkimo–pardavimo sutartį, pagal kurią prekiautojas suteikia ar įsipareigoja suteikti paslaugą vartotojui, o vartotojas sumoka arba įsipareigoja sumokėti už ją kainą;
7. nuotolinės prekybos sutartis – prekiautojo ir vartotojo sutartis, sudaryta pagal organizuotą nuotolinio pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sistemą prekiautojui ir vartotojui fiziškai kartu nedalyvaujant ir išskirtinai naudojantis viena arba daugiau nuotolinio ryšio priemonių iki sutarties sudarymo ir įskaitant jos sudarymo momentu;
8. ne prekybai skirtose patalpose sudaryta sutartis – prekiautojo ir vartotojo sutartis:
- a) sudaryta vietoje, kuri nėra prekybai skirtos prekiautojo patalpos, fiziškai kartu dalyvaujant prekiautojui ir vartotojui;
 - b) kurią tokiais pačiais aplinkybėmis, kaip nurodyta a punkte, pasiūlo sudaryti vartotojas;
 - c) sudaryta prekiautojo prekybai skirtose patalpose arba naudojantis bet kokia nuotolinio ryšio priemone iš karto po to, kai į vartotoją buvo asmeniškai ir betarpiškai kreiptasi vietoje, kuri nėra prekiautojo prekybai skirtos patalpos, fiziškai kartu dalyvaujant prekiautojui ir vartotojui; arba
 - d) sudaryta per prekiautojo organizuotą ekskursiją siekiant reklamuoti ir parduoti vartotojui prekes ar paslaugas;
9. prekybai skirtos patalpos:
- a) nekilnojamosios mažmeninės prekybos patalpos, kuriose prekiautojas nuolat vykdo savo veiklą; arba
 - b) kilnojamosios mažmeninės prekybos patalpos, kuriose prekiautojas paprastai vykdo savo veiklą;
10. patvarioji laikmena – priemonė, kuri leidžia vartotojui ar prekiautojui saugoti asmeniškai jam skirtą informaciją taip, kad informacija tam tikrą laiką būtų prieinama ir kad saugomą informaciją būtų galima atgaminti nepakitusią;
11. skaitmeninis turinys – duomenys, kurie kuriami ir pateikiami skaitmenine forma;
12. finansinė paslauga – bankininkystės paslauga ir bet kokia paslauga, susijusi su kreditu, draudimu, asmenų pensijomis, investicijomis ar mokėjimais;
13. viešasis aukcionas – prekybos būdas, kai prekiautojas prekes ar paslaugas siūlo vartotojams, kurie dalyvauja asmeniškai arba kuriems suteikiama galimybė dalyvauti asmeniškai skaidriose varžytynėse, kurioms vadovauja aukciono vadovas, ir kurias laimėjęs asmuo turi įsigyti prekes ar paslaugas;
14. komercinė garantija – prekiautojo ar gamintojo (laiduotojo) įsipareigojimas grąžinti vartotojui jo sumokėtą sumą arba pakeisti, sutaisyti ar suremontuoti prekes, neatitinkančias garantijos dokumente ar reklamoje, pateikiamoje sudarant sutartį ar iki jos sudarymo, išdėstytų sąlygų ar kitų reikalavimų, nesusijusių su atitiktimi (šis įsipareigojimas papildo prekiautojo teisinius įsipareigojimus, susijusius su atitikties garantija);
15. papildoma sutartis – sutartis, pagal kurią vartotojas įsigyja prekes ar paslaugas, susijusias su nuotolinės prekybos sutartimis ar su ne prekybai skirtose patalpose sudarytomis sutartimis; tas prekes tiekia, o paslaugas teikia prekiautojas ar trečioji šalis, kuri remiasi susitarimu su prekiautoju.

3 straipsnis

Taikymo sritis

1. Laikantis direktyvoje nustatytų sąlygų ir nuostatų, ji taikoma prekiautojo ir vartotojo sudaromoms sutartims. Ši direktyva taip pat taikoma sutartims dėl vandens, dujų, elektros energijos arba centralizuoto šilumos tiekimo, įskaitant dėl viešųjų tiekėjų atliekamo tiekimo, jei šios prekės tiekiamos pagal sutartį.
2. Jeigu šios direktyvos nuostata prieštarauja kito Sąjungos teisės akto, reglamentuojančio konkrečius sektorius, nuostatai, pirmenybė teikiama kito Sąjungos teisės akto nuostatai ir ji taikoma atitinkamiems konkretiems sektoriams.
3. Ši direktyva netaikoma sutartims:
- a) dėl socialinių paslaugų, įskaitant aprūpinimą socialiniu būstu, vaikų priežiūrą ir pagalbą šeimoms ir nuolat ar laikinai remtiniams asmenims, įskaitant ilgalaikę priežiūrą;
 - b) dėl sveikatos priežiūros paslaugų, kurios apibrėžtos Direktyvos 2011/24/ES 3 straipsnio a punkte, neatsižvelgiant į tai, ar šios paslaugos teikiamos sveikatos priežiūros įstaigose;
 - c) dėl azartinių lošimų veiklos, susijusios su pinigine verte turinčiais statymais tikimybių principu pagrįstų žaidimų metu, įskaitant loterijas, lošimą kazino ir lažybas;

- d) dėl finansinių paslaugų;
- e) dėl nekilnojamojo turto arba teisių į nekilnojamąjį turtą sukūrimo, įgijimo ar perdavimo;
- f) dėl naujų pastatų statymo, esminio esamų pastatų pertvarkymo ir gyvenamojo būsto suteikimo nuomos tikslais;
- g) kurioms taikoma 1990 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 90/314/EEB dėl kelionių, atostogų ir organizuotų išvykų paketų ⁽¹⁾;
- h) kurioms taikoma 2009 m. sausio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/122/EB dėl vartotojų apsaugos, susijusios su kai kuriais pakaitinio naudojimosi, ilgalaikio atostogų produkto, perpardavimo ir keitimosi sutarčių aspektais ⁽²⁾;
- i) kurios buvo sudarytos vadovaujantis valstybių narių teisės aktais ir kurias sudarė valstybės tarnautojas, pagal įstatymą privalantis būti nepriklausomu ir nešališku, ir kuris, suteikdamas išsamią teisinę informaciją, privalo užtikrinti, kad vartotojas sudarytų sutartį tik tinkamai apgalvojęs teisinės pasekmės ir žinodamas jos teisinio taikymo sritį;
- j) dėl maisto produktų, gėrimų ar kitų prekių, skirtų iš karto vartoti namų ūkyje, kurias prekiautojas fiziškai dažnai ir reguliariai tiekia į vartotojo namus, gyvenamąją vietą ar darbovietę, tiekimo;
- k) dėl keleivinio transporto paslaugų, išskyrus 8 straipsnio 2 dalį ir 19 bei 22 straipsnius;
- l) sudarytoms naudojant prekybos automatus arba automatizuotose prekybos vietose;
- m) sudarytoms su telekomunikacijų operatoriais naudojantis viešais mokamais telefonais dėl jų naudojimo arba sudarytoms dėl vienkartinio vartotojo pasinaudojimo telefono, interneto ar fakso ryšiu.

4. Valstybės narės gali nuspręsti netaikyti šios direktyvos arba nepalikti galioti ar nepriimti atitinkamų nacionalinės teisės nuostatų, kurios būtų taikomos ne prekybos patalpose sudarytoms sutartims, kai suma, kurią turi sumokėti vartotojas, neviršija 50 EUR. Valstybės narės savo nacionalinės teisės aktuose gali nustatyti mažesnę vertę.

⁽¹⁾ OL L 158, 1990 6 23, p. 59.

⁽²⁾ OL L 33, 2009 2 3, p. 10.

5. Šia direktyva nedaroma įtaka nacionalinei bendrajai sutarčių teisei, pavyzdžiui, sutarties galiojimą, sudarymą arba poveikį reglamentuojančioms taisyklėms, tiek kiek bendrosios sutarčių teisės aspektai nėra reglamentuojami šia direktyva.

6. Šia direktyva prekiautojams nedraudžiama siūlyti vartotojams didesnę jų apsaugą užtikrinančių sutarčių sąlygų, nei numatytosios šioje direktyvoje.

4 straipsnis

Suderinimo lygis

Valstybės narės nacionalinėje teisėje neturi palikti galioti ar priimti nuostatų, nukrypstančių nuo šioje direktyvoje įtvirtintų nuostatų, įskaitant griežtesnių ar švelnesnių nuostatų, kuriomis užtikrinama nevienodo lygio vartotojų apsauga, nebent šioje direktyvoje būtų numatyta kitaip.

II SKYRIUS

VARTOTOJUI TEIKIAMA INFORMACIJA SUDARANT KITAS SUTARTIS, NEI NUOTOLINĖS PREKYBOS SUTARTYS AR NE PREKYBAI SKIRTOSE PATALPOSE SUDARYTOS SUTARTYS

5 straipsnis

Informacijos reikalavimai, taikomi sudarant kitas sutartis, nei nuotolinės prekybos sutartys ar ne prekybai skirtose patalpose sudarytos sutartys

1. Prieš vartotojui įsipareigojant pagal bet kokią kitą sutartį, nei nuotolinės prekybos sutartis ar ne prekybai skirtose patalpose sudaryta sutartis, ar pagal atitinkamą pasiūlymą, prekiautojas aiškiai ir suprantamai pateikia vartotojui toliau nurodytą informaciją, jeigu ta informacija dar nėra akivaizdi iš konteksto:

- a) pagrindinės prekės ar paslaugos ypatybės, tiek, kiek tikslinga informacijos priemonės ir prekės ar paslaugos atžvilgiu;
- b) prekiautojo tapatybės duomenys, t. y. vardas, pavardė ar pavadinimas, geografinis adresas, kuriuo įsisteigęs prekiautojas, ir jo telefono numeris;
- c) bendra prekių ar paslaugų kaina, į kurią įskaičiuoti mokesčiai, arba, jeigu dėl prekių arba paslaugų pobūdžio ši kaina yra tokia, kad pagrįstai negali būti apskaičiuota iš anksto, metodas, pagal kurį ši kaina apskaičiuojama, ir, jei taikoma, visos papildomos gabenimo, pristatymo ir pašto išlaidos arba, jei tos papildomos išlaidos dėl pagrįstų priežasčių negali būti apskaičiuotos iš anksto, informacija apie tai, kad gali tekti apmokėti tas papildomas išlaidas;
- d) jei taikoma, apmokėjimo, pristatymo, sutarties vykdymo tvarka, laikotarpis, iki kurio prekiautojas įsipareigoja pristatyti prekes arba suteikti paslaugas, ir prekiautojo skundų nagrinėjimo tvarka;

e) papildomai prie priminimo, kad yra teisinė prekių atitikties garantija, informacija apie garantinį aptarnavimą ir komercines garantijas, jei taikoma;

f) jei taikoma, sutarties trukmė arba, jei sutartis neterminuota ar pratęsiama automatiškai, – sutarties nutraukimo sąlygos;

g) jei taikoma, informacija apie skaitmeninio turinio funkcines savybes, įskaitant taikomas technines apsaugos priemones;

h) jei taikoma, informacija apie susijusį skaitmeninio turinio suderinamumą su aparatine ir programine įranga, apie kurią prekiautojas žino arba pagrįstai galima manyti, kad turėjo žinoti.

2. 1 dalis taip pat taikoma vandens, dujų arba elektros energijos tiekimo, jeigu nėra parduodamas ribotas jų tūris arba nustatytas kiekis, centralizuoto šilumos tiekimo arba fizinėje laikmenoje neįrašyto skaitmeninio turinio tiekimo sutartims.

3. Valstybės narės neprivalo taikyti 1 dalies sutartims, susijusioms su kasdieniais sandoriais ir kurios įvykdomos iš karto po sutarties sudarymo.

4. Valstybės narės gali nustatyti arba palikti galioti papildomas informacijos, teikiamos prieš sudarant sutartį, reikalavimus, taikomus kitoms sutartims, kurioms taikomas šis straipsnis.

III SKYRIUS

VARTOTOJUI TEIKIAMA INFORMACIJA IR TEISĖ ATSAKYTI SUTARTIES, SUDARANT NUOTOLINĖS PREKYBOS SUTARTIS IR SUTARTIS NE PREKYBAI SKIRTOSE PATALPOSE

6 straipsnis

Informacijos reikalavimai, taikomi nuotolinės prekybos sutartims ir ne prekybai skirtose patalpose sudarytoms sutartims

1. Prieš vartotojui išsipareigojant pagal nuotolinės prekybos sutartį ar ne prekybai skirtose patalpose sudaromą sutartį ar atitinkamą pasiūlymą, prekiautojas aiškiai ir suprantamai pateikia vartotojui šią informaciją:

a) pagrindinės prekės ar paslaugos ypatybės, tiek, kiek tikslinga informacijos priemonės ir prekės ar paslaugos atžvilgiu;

b) prekiautojo tapatybės duomenis, pavyzdžiui, jo vardą, pavardę ar pavadinimą;

c) geografinį adresą, kuriuo įsisteigęs prekiautojas, ir prekiautojo telefono bei fakso numerius ir, jei turi, elektroninio pašto adresą, kad vartotojas galėtų greitai susisiekti su

prekiautoju ir veiksmingai su juo bendrauti, ir, jei taikoma, prekiautojo, kurio vardu jis veikia, adresą ir tapatybės duomenis;

d) prekiautojo ir, jei taikoma, prekiautojo, kurio vardu jis veikia, veiklos vietos geografinį adresą, kuriuo vartotojas galėtų teikti skundus, jei šis adresas skiriasi nuo adreso, pateikto pagal c punktą;

e) bendrą prekių ar paslaugų kainą, į kurią įskaičiuoti mokesčiai, arba, jeigu dėl prekių arba paslaugų pobūdžio ši kaina yra tokia, kad pagrįstai negali būti apskaičiuota iš anksto, metodas, pagal kurį ši kaina apskaičiuojama, ir, jei taikoma, visos papildomos gabenimo, pristatymo ir pašto išlaidos bei kitos išlaidos arba, jei tos papildomos išlaidos dėl pagrįstų priežasčių negali būti apskaičiuotos iš anksto, informacija apie tai, kad gali tekti apmokėti tas papildomas išlaidas. Tuo atveju, kai sudaroma neterminuota arba abonentinė sutartis, galutinę kainą sudaro visos sąskaitų pateikimo laikotarpio išlaidos. Kai už tokias sutartis imamas fiksuotas mokestis, galutinė kaina taip pat reiškia visas mėnesio išlaidas. Jeigu visos išlaidos negali būti pagrįstai iš anksto apskaičiuotos, turi būti nurodytas metodas, pagal kurį apskaičiuojama kaina;

f) naudojimosi nuotolinio ryšio priemonėmis sudarant sutartį išlaidas, jei jos apskaičiuojamos ne bazinės normos pagrindu;

g) apmokėjimo, pristatymo, sutarties vykdymo tvarką, laikotarpį, iki kurio prekiautojas išsipareigoja pristatyti prekes arba suteikti paslaugas, ir, jei taikoma, prekiautojo skundų nagrinėjimo tvarką;

h) jei taikoma teisė atsisakyti sutarties, naudojimosi šia teise sąlygas, laiko terminą ir tvarką pagal 11 straipsnio 1 dalį, taip pat pavyzdinę sutarties atsisakymo formą, pateiktą I priedo B dalyje;

i) jei taikoma, nurodoma, kad vartotojas, atsisakęs sutarties, turi padengti prekių grąžinimo išlaidas, o nuotolinių sutarčių atveju – prekių grąžinimo išlaidas, jei prekės dėl savo pobūdžio paprastai negali būti grąžintos paštu;

j) tai, kad jeigu vartotojas pasinaudoja teise atsisakyti sutarties pateikęs prašymą pagal 7 straipsnio 3 dalį ar 8 straipsnio 8 dalį, jis turi sumokėti prekiautojui pagrįstas išlaidas laikantis 14 straipsnio 3 dalies;

k) jeigu teisė atsisakyti sutarties nesuteikiama pagal 16 straipsnį, tai, kad vartotojas negalės pasinaudoti teise atsisakyti sutarties, arba, jei taikoma, aplinkybes, kuriomis vartotojas praranda teisę atsisakyti sutarties;

- l) priminimą, kad yra teisinė prekių atitikties garantija;
- m) jei taikoma, tai, kad yra pagalba ir paslaugos vartotojui prekę įsigijus, komercinės garantijos, ir jų sąlygos;
- n) informaciją apie atitinkamų elgesio kodeksų, kaip apibrėžta Direktyvos 2005/29/EB 2 straipsnio f punkte, buvimą, ir, jei taikoma, jų kopijų gavimo tvarką;
- o) jei taikoma, sutarties trukmę arba, jei sutartis neterminuota ar pratęsiama automatiškai, – sutarties nutraukimo sąlygas;
- p) jei taikoma, minimalią vartotojų sutartinių įsipareigojimų galiojimo trukmę;
- q) jei taikoma, informaciją apie išankstinius mokėjimus ar kitas finansines garantijas, kuriuos vartotojas sumokės ar atliks prekiautojui pareikalavus, ir jų taikymo sąlygas;
- r) jei taikoma, informaciją apie skaitmeninio turinio funkcines savybes, įskaitant taikomas technines apsaugos priemones;
- s) jei taikoma, informaciją apie susijusį skaitmeninio turinio suderinamumą su aparatine ir programine įranga, apie kurį prekiautojas žino arba pagrįstai galima manyti, jog turėjo žinoti;
- t) jei taikoma, informaciją apie galimybę pasinaudoti neteis-mine skundų ir žalos atlyginimo tvarka, taikoma prekiau-tojui, ir apie būdus, kaip pasinaudoti šia galimybe.

2. 1 dalis taip pat taikoma vandens, dujų arba elektros ener-gijos tiekimo sutartims, jeigu nėra parduodamas ribotas jų tūris arba nustatytas kiekis, centralizuoto šilumos tiekimo arba fizi-nėje laikmenoje neįrašyto skaitmeninio turinio pateikimo sutar-tims.

3. Viešojo aukciono atveju 1 dalies b, c ir d punktuose nurodyta informacija gali būti pakeista lygiaverte išsamia infor-macija apie aukciono rengėją.

4. 1 dalies h, i ir j punktuose nurodyta informacija gali būti suteikta pateikiant pavyzdines sutarties atsisakymo instrukcijas, patvirtintas I priedo A dalyje. Prekiautojas įvykdo 1 dalies h, i ir j punktuose nustatytus informacijos teikimo reikalavimus, jei jis tas instrukcijas pateikia vartotojui tinkamai užpildytas.

5. 1 dalyje nurodyta informacija yra neatsiejama nuotolinės ar ne prekybai skirtose patalpose sudarytos sutarties dalis ir nėra keičiama, nebent sutarties šalys aiškiai susitarę kitaip.

6. Jei prekiautojas neįvykdė reikalavimų teikti informaciją, susijusių su 1 dalies e punkte nurodytais papildomais mokes-čiais ar kitomis išlaidomis arba 1 dalies i punkte nurodytomis prekių grąžinimo išlaidomis, vartotojas neturi mokėti šių mokesčių ar išlaidų.

7. Valstybės narės gali palikti galioti arba priimti nacionalinės teisės nuostatas, susijusias su kalbos reikalavimais dėl su sutar-timis susijusios informacijos, siekiant užtikrinti, kad tokia infor-macija būtų lengvai suprantama vartotojui.

8. Šioje direktyvoje nustatyti reikalavimai teikti informaciją papildo reikalavimus teikti informaciją, nustatytus Direktyvoje 2006/123/EB ir Direktyvoje 2000/31/EB, ir jais valstybėms narėms neužkertamas kelias nustatyti papildomų reikalavimų teikti informaciją pagal tas direktyvas.

Nedarant poveikio pirmai pastraipai, jei Direktyvos 2006/123/EB ar Direktyvos 2000/31/EB nuostata dėl turinio ir informacijos pateikimo būdo prieštarauja šios direktyvos nuostatai, pirmenybė teikiama šios direktyvos nuostatai.

9. Įrodinėjimo, ar įvykdyti šiame skyriuje nustatyti informa-cijos reikalavimai, pareiga tenka prekiautojui.

7 straipsnis

Oficialūs reikalavimai, taikomi ne prekybai skirtose patalpose sudarytoms sutartims

1. Sudarant sutartis ne prekybai skirtose patalpose prekiau-tojas pateikia 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją varto-tojui popierine forma arba, jei vartotojas sutinka, kita patvariąja laikmena. Ta informacija turi būti įskaitoma ir pateikiama aiškia bei suprantama kalba.

2. Prekiautojas pateikia vartotojui pasirašytos sutarties kopiją arba sutarties patvirtinimą popierine forma arba, jei vartotojas sutinka, kita patvariąja laikmena, įskaitant, jei taikoma, patvirti-nimą, kad gautas vartotojo išankstinis aiškus sutikimas ir pripa-žinimas pagal 16 straipsnio m punktą.

3. Jeigu vartotojas nori, kad 9 straipsnio 2 dalį numatytu sutarties atsisakymo laikotarpiu jam būtų pradėta teikti paslaugas ar būtų pradėta tiekti vandenį, dujas arba elektros energiją, kai nėra parduodamas ribotas jų tūris arba nustatytas kiekis, ar centralizuotai tiekti šilumą, prekiautojas reikalauja, kad vartotojas tokį aiškų prašymą pateiktų patvarioje laikmenoje.

4. Sutartims, sudarytoms ne prekybai skirtose patalpose, kai vartotojas pateikė prekiautojui aiškų prašymą dėl remonto ar priežiūros paslaugų, pagal kurias prekiautojas ir vartotojas nedelsdami vykdo savo sutartinius įsipareigojimus ir vartotojo mokėjimas neviršija 200 EUR:

- a) prekiautojas pateikia vartotojui popierine forma arba, jei vartotojas sutinka, kita patvariąja laikmena 6 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose nurodytą informaciją ir informaciją apie kainą arba jos apskaičiavimo būdą bei nurodo visą apskaičiuotą kainą. Prekiautojas pateikia 6 straipsnio 1 dalies a, h ir k punktuose nurodytą informaciją, bet gali jos neteikti popierine forma ar kita patvariąja laikmena, jei vartotojas aiškiai su tuo sutinka;
- b) sutarties patvirtinime, kuris teikiamas pagal šio straipsnio 2 dalį, pateikiama 6 straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija.

Valstybės narės gali nuspręsti netaikyti šios dalies.

5. Valstybės narės nenustato jokių papildomų oficialių iki sutarties sudarymo pateiktinos informacijos reikalavimų, taikomų įgyvendinant šioje direktyvoje nustatytas informacijos teikimo pareigas.

8 straipsnis

Oficialūs reikalavimai, taikomi nuotolinės prekybos sutartims

1. Sudarant nuotolinės prekybos sutartis prekiautojas teikia 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją vartotojui arba sudaromos sąlygos susipažinti su ta informacija atsižvelgiant į naudojamas nuotolinio ryšio priemones aiškiai bei suprantama kalba. Patvariojoje laikmenoje pateikiama informacija turi būti įskaitoma.

2. Jei pagal elektroninėmis priemonėmis sudaromą nuotolinės prekybos sutartį vartotojas privalo sumokėti, prekiautojas aiškiai ir pastebimu būdu prieš pat vartotojui pateikiant savo užsakymą supažindina vartotoją su 6 straipsnio 1 dalies a, e, o ir p punktuose nurodyta informacija.

Prekiautojas užtikrina, kad vartotojas, pateikdamas savo užsakymą, aiškiai patvirtintų, jog pateikęs užsakymą atsiranda mokėjimo pareiga. Jei pateikiant užsakymą reikia paspausti mygtuką ar naudoti panašią funkciją, mygtukas ar panaši funkcija žymimi taip, kad būtų lengvai įskaitomi, nurodant tik žodžius „užsakymas su mokėjimo pareiga“ ar išdėstant atitinkama nedviprasmiška formuluote, nurodančia, kad pateikiant užsakymą atsiranda mokėjimo prekiautojui pareiga. Jei prekiautojas nesilaiko šios pastraipos, sutartis ar užsakymas vartotojo neįpareigoja.

3. Interneto prekybos svetainėse ne vėliau kaip pradėdant užsakymo procesą aiškiai ir įskaitomai pateikiama informacija, ar yra bet kokio pobūdžio pristatymo apribojimų ir kokie mokėjimo būdai yra priimtini.

4. Jei sutartis sudaroma, naudojant nuotolinės komunikacijos priemones, dėl kurių nėra pakankamai vietos ar laiko informacijai pateikti, prekiautojas, prieš sudarydamas tokią sutartį, šiuose priemonėse nurodo bent iki sutarties sudarymo pateiktiną informaciją apie pagrindines prekės ar paslaugos ypatybes, prekiautojo tapatybės duomenis, visą kainą, teisę atsisakyti sutarties, sutarties trukmę ir, jei sutartis neterminuota – sutarties nutraukimo sąlygas, nurodytas 6 straipsnio 1 dalies a, b, e, h ir o punktuose. Kitą 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją prekiautojas tinkamai teikia vartotojui, laikydamasis šio straipsnio 1 dalies.

5. Nedarant poveikio 4 dalies nuostatomis, jeigu prekiautojas skambina vartotojui telefonu siekdamas sudaryti nuotolinės prekybos sutartį, jis pokalbio su vartotoju pradžioje atskleidžia savo tapatybę ir, jei taikoma, asmens, kurio vardu jis skambina, tapatybę ir komercinį šio pokalbio tikslą.

6. Valstybės narės gali nustatyti, kad sudarant nuotolinę sutartį telefonu prekiautojas turėtų patvirtinti pasiūlymą vartotojui, kuris įsipareigoja tik pasirašęs pasiūlymą arba išsiuntęs rašytinį sutikimą. Valstybės narės taip pat gali nustatyti, kad tokie patvirtinimai turi būti pateikiami patvariojoje laikmenoje.

7. Prekiautojas vartotojui pateikia sudarytos sutarties patvirtinimą patvariojoje laikmenoje per pagrįstą laikotarpį nuo nuotolinės prekybos sutarties sudarymo ir ne vėliau kaip pristatant prekes arba prieš pradėdant teikti paslaugą. Tame patvirtinime pateikiama:

- a) visa 6 straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija, išskyrus tuos atvejus, kai prekiautojas jau yra pateikęs informaciją vartotojui patvariojoje laikmenoje prieš sudarant nuotolinės prekybos sutartį; ir
- b) jei taikoma, patvirtinimas, kad gautas vartotojo išankstinis aiškus sutikimas ir pripažinimas pagal 16 straipsnio m punktą.

8. Jeigu vartotojas nori, kad 9 straipsnio 2 dalyje numatytu sutarties atsisakymo laikotarpiu jam būtų pradėta teikti paslaugas ar būtų pradėta tiekti vandenį, dujas arba elektros energiją, kai nėra parduodamas ribotas jų tūris arba nustatytas kiekis, ar centralizuotai tiekti šilumą, prekiautojas reikalauja, kad vartotojas pateiktų aiškų prašymą.

9. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis elektroninių sutarčių sudarymo ir elektroninių užsakymų teikimo nuostatoms, nustatytoms Direktyvos 2000/31/EB 9 ir 11 straipsniuose.

10. Valstybės narės nenustato jokių papildomų oficialių iki sutarties sudarymo pateiktinos informacijos reikalavimų, taikomų įgyvendinant šioje direktyvoje nustatytas informacijos teikimo pareigas.

9 straipsnis

Teisė atsisakyti sutarties

1. Išskyrus, kai taikomos 16 straipsnyje nurodytos išimtys, vartotojas, nenurodydamas priežasties ir nepatirdamas kitų, nei numatytosios 13 straipsnio 2 dalyje ir 14 straipsnyje, išlaidų per 14 dienų laikotarpį gali atsisakyti nuotolinės prekybos sutarties ar ne prekybai skirtose patalpose sudarytos sutarties.

2. Nedarant poveikio 10 straipsniui, šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sutarties atsisakymo laikotarpis baigiasi po 14 dienų skaičiuojant nuo:

- a) kai sudaromos sutartys dėl paslaugų – sutarties sudarymo dienos;
- b) kai sudaromos pirkimo–pardavimo sutartys – tos dienos, kai vartotojas ar vartotojo nurodyta trečioji šalis, išskyrus vežėją, fiziškai įgyja užsąkytą prekę arba:
 - i) kai vienu užsakymu vartotojas užsakė ne vieną prekę ir jos pristatomos atskirai – tos dienos, kai vartotojas ar vartotojo nurodyta trečioji šalis, išskyrus vežėją, fiziškai įgyja paskutinę prekę;
 - ii) kai prekė pristatoma skirtingomis partijomis arba dalimis – tos dienos, kai vartotojas ar vartotojo nurodyta trečioji šalis, išskyrus vežėją, fiziškai įgyja paskutinę partiją ar dalį;
 - iii) kai sudaromos sutartys dėl reguliaraus prekių pristatymo nustatytu laikotarpiu – tos dienos, kai vartotojas ar vartotojo nurodyta trečioji šalis, išskyrus vežėją, fiziškai įgyja pirmąją prekę;
- c) kai sudaromos sutartys dėl vandens, dujų arba elektros energijos tiekimo, jeigu nėra parduodamas ribotas jų tūris arba nustatytas kiekis, centralizuoto šilumos tiekimo arba fizinėje laikmenoje neįrašyto skaitmeninio turinio pateikimo – sutarties sudarymo dienos.

3. Valstybės narės nedraudžia sutarties šalims vykdyti sutartinių įsipareigojimų per sutarties atsisakymo laikotarpį. Vis dėlto,

jei sutartis sudaroma ne prekybai skirtose patalpose, valstybės narės gali toliau taikyti esamas nacionalinės teisės aktų nuostatas, kuriomis draudžiama prekiautojui priimti vartotojo mokėjimą tam tikru laikotarpiu po sutarties sudarymo.

10 straipsnis

Informacijos apie teisę atsisakyti sutarties nepateikimas

1. Jei prekiautojas nepateikia vartotojui informacijos apie teisę atsisakyti sutarties, kaip to reikalaujama pagal 6 straipsnio 1 dalies h punktą, sutarties atsisakymo laikotarpis tęsiasi 12 mėnesių nuo pradinio teisės atsisakyti sutarties laikotarpio, nustatomo pagal 9 straipsnio 2 dalį, pabaigos.

2. Jeigu prekiautojas pateikia vartotojui šio straipsnio 1 dalyje numatytą informaciją per 12 mėnesių nuo 9 straipsnio 2 dalyje nurodytos dienos, sutarties atsisakymo laikotarpis baigiasi po 14 dienų nuo tos dienos, kurią vartotojas gauna tą informaciją.

11 straipsnis

Naudojimasis teise atsisakyti sutarties

1. Prieš pasibaigiant sutarties atsisakymo laikotarpiui vartotojas praneša prekiautojui apie savo sprendimą atsisakyti sutarties. Šiuo tikslu vartotojas gali:

- a) naudoti pavyzdinę I priedo B dalyje nustatytą atsisakymo formą; arba
- b) pateikti nedviprasmišką pareiškimą, kuriame išdėstytas jo sprendimas atsisakyti sutarties.

Valstybės narės pavyzdinei sutarties atsisakymo formai nenustato jokių kitų oficialių reikalavimų, nei nustatyti I priedo B dalyje.

2. Vartotojas pasinaudoja savo teise atsisakyti sutarties per 9 straipsnio 2 dalyje ir 10 straipsnyje nurodytą sutarties atsisakymo laikotarpį, jei jis išsiunčia pranešimą apie tai, kad jis pasinaudoja teise atsisakyti sutarties prieš pasibaigiant atsisakymo laikotarpiui.

3. Prekiautojas, be 1 dalyje išvardytų galimybių, gali pasiūlyti vartotojui prekiautojo svetainėje užpildyti ir pateikti arba elektroninę pavyzdinę sutarties atsisakymo formą, nustatytą I priedo B dalyje, arba kitą nedviprasmišką pareiškimą. Tokiais atvejais prekiautojas nedelsdamas patvarioje laikmenoje patvirtina vartotojui gavęs tokį sutarties atsisakymą.

4. Pareiga įrodyti, kad pasinaudota teise atsisakyti sutarties pagal šį straipsnį, tenka vartotojui.

12 straipsnis

Sutarties atsisakymo poveikis

Pasinaudojus teise atsisakyti sutarties nustoja galioti šios šalių pareigos:

- a) pareiga vykdyti nuotolinės prekybos arba ne prekybai skirtose patalpose sudarytą sutartį; arba
- b) pareiga sudaryti nuotolinės prekybos sutartį arba ne prekybai skirtose patalpose sudaromą sutartį, jei vartotojas buvo siūlęs ją sudaryti.

13 straipsnis

Prekiautojo pareigos sutarties atsisakymo atveju

1. Prekiautojas nedelsdamas ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per 14 dienų nuo tos dienos, kai jis buvo informuotas apie vartotojo sprendimą atsisakyti sutarties pagal 11 straipsnį, grąžina vartotojui visas jo sumokėtas sumas, įskaitant, jei taikoma, pristatymo išlaidas.

Prekiautojas atlieka pirmoje pastraipoje nurodytą grąžinimą naudodamasis tokiu pačiu mokėjimo būdu, kokį atlikdamas pradinę mokėjimo operaciją naudojo vartotojas, nebent vartotojas aiškiai sutiko su kitu būdu ir su sąlyga, kad vartotojas neturi mokėti jokių su tokiu grąžinimu susijusių mokesčių.

2. Nedarant poveikio 1 daliai, iš prekiautojo nereikalaujama kompensuoti papildomų išlaidų, jei vartotojas aiškiai pasirinko ne prekiautojo pasiūlytą pigiausią standartinio pristatymo būdą, o kitą pristatymo būdą.

3. Išskyrus atvejus, kai prekiautojas pasiūlo pats atsiimti prekes, atsisakius pirkimo–pardavimo sutarties prekiautojas gali nekompensuoti mokėjimo tol, kol jam grąžinamos prekės arba kol vartotojas pateikia įrodymų, kad jis išsiuntė prekes prekiautojui, atsižvelgiant į tai, kas įvyksta anksčiau.

14 straipsnis

Vartotojo pareigos sutarties atsisakymo atveju

1. Nebent prekiautojas pasiūlo pats pasiimti prekes, vartotojas nedelsdamas ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per 14 dienų nuo pranešimo prekiautojui apie savo sprendimą atsisakyti sutarties pagal 11 straipsnį pateikimo dienos grąžina arba perduoda prekes prekiautojui arba jo prekes priimti įgaliotam asmeniui. Terminas laikomas įvykdytu, jeigu prekes vartotojas išsiuntė prieš pasibaigiant 14 dienų laikotarpiui.

Vartotojas padengia tik tiesiogines prekių grąžinimo išlaidas, išskyrus tuos atvejus, kai prekiautojas sutiko pats jas padengti arba prekiautojas neinformavo vartotojo, jog jas turės padengti vartotojas.

Ne prekybai skirtose patalpose sudarytų sutarčių atveju, kai prekės buvo pristatytos į vartotojo namus sutarties sudarymo metu, prekiautojas turi atsiimti prekes savo sąskaita, jeigu dėl prekių pobūdžio jos negali būti įprastai grąžintos paštu.

2. Vartotojas atsako tik už prekių vertę, sumažėjusią dėl veiksmų su prekėmis, nebūtinų nustatyti, koks yra prekės pobūdis, savybės ir kaip ji veikia. Bet kuriuo atveju vartotojas neatsako už sumažėjusią prekių vertę, jei prekiautojas nesupažindino vartotojo su teise atsisakyti sutarties, kaip nustatyta 6 straipsnio 1 dalies h punkte.

3. Jei vartotojas naudojasi teise atsisakyti sutarties pateikęs prašymą pagal 7 straipsnio 3 dalį arba 8 straipsnio 8 dalį, vartotojas sumoka prekiautojui sumą, proporcingą tam, kas buvo suteikta iki to momento, kai vartotojas informavo prekiautoją apie tai, kad naudojasi teise atsisakyti sutarties, palyginti su visu tuo, kas numatyta suteikti pagal sutartį. Proporcinga suma, kurią prekiautojui turi sumokėti vartotojas, apskaičiuojama remiantis visa sutartyje nustatyta kaina. Jei visa kaina yra pernelyg didelė, proporcinga suma apskaičiuojama remiantis tuo, kas buvo suteikta, rinkos verte.

4. Vartotojas nemoka už:

a) visas suteiktas paslaugas ar vandens, dujų ar elektros energijos tiekimą, kai nėra parduodamas ribotas jų tūris arba nustatytas kiekis, ar centralizuotą šilumos teikimą arba jų dalį, per sutarties atsisakymo laikotarpį, kai:

i) prekiautojas nepateikė informacijos pagal 6 straipsnio 1 dalies h arba j punktą; arba

ii) vartotojas aiškiai neprašė pradėti teikti paslaugas per sutarties atsisakymo laikotarpį pagal 7 straipsnio 3 dalį ir 8 straipsnio 8 dalį; arba

b) viso fizinėje laikmenoje neįrašyto skaitmeninio turinio ar jo dalies pateikimą, kai:

i) vartotojas nepateikė savo išankstinio sutikimo dėl paslaugų teikimo pradžios prieš pasibaigiant 9 straipsnyje nurodytam 14 dienų laikotarpiui;

ii) vartotojas, pateikdamas savo sutikimą, nepripažino, jog praranda teisę atsisakyti sutarties; arba

iii) prekiautojas nepateikė patvirtinimo pagal 7 straipsnio 2 dalį arba 8 straipsnio 7 dalį.

5. Vartotojas, naudodamasis teise atsisakyti sutarties, nepriima jokios atsakomybės, išskyrus atvejais, kurie numatyti 13 straipsnio 2 dalyje ir šiame straipsnyje.

15 straipsnis

Naudojimosi teise atsisakyti sutarties poveikis papildomoms sutartims

1. Nedarant poveikio 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/48/EB dėl vartojimo kredito sutarčių ⁽¹⁾ 15 straipsniui, jei vartotojas pasinaudoja teise atsisakyti nuotolinės prekybos arba ne prekybai skirtose patalpose sudarytos sutarties, kaip nustatyta šios direktyvos 9–14 straipsniuose, visos papildomos sutartys savaime nustoja galioti, o vartotojas dėl to nepatiria jokių išlaidų, išskyrus tas išlaidas, kurios numatytos šios direktyvos 13 straipsnio 2 dalyje ir 14 straipsnyje.

2. Valstybės narės nustato išsamias tokių sutarčių nutraukimo taisykles.

16 straipsnis

Teisės atsisakyti sutarties išimtis

Valstybės narės nenumato 9–15 straipsniuose nustatytos teisės atsisakyti sutarties nuotolinės prekybos ir ne prekybai skirtose patalpose sudarytomis sutartimis, jei:

- a) kalbama apie paslaugų sutartis po to, kai buvo suteikta visa paslauga, jei paslaugos pradėtos teikti vartotojui aiškiai iš anksto sutikus ir pripažinus, jog jis praras teisę atsisakyti sutarties, kai prekiautojas bus visiškai įvykdęs sutartį;
- b) tiekiamų prekių ar teikiamų paslaugų kaina priklauso nuo prekiautojui nepavaldžių finansų rinkos svyravimų, kurie gali kilti sutarties atsisakymo laikotarpiu;
- c) tiekiamos prekės pagamintos pagal vartotojo nurodytas specifikacijas arba aiškiai pritaikytos jo asmeninėms reikmėms;
- d) tiekiamos prekės greitai genda ar jų galiojimo trukmė yra trumpa;
- e) tiekiamos supakuotos prekės yra nebetinkamos grąžinti dėl sveikatos apsaugos ar higienos priežasčių ir kurios buvo išpakuotos jas pristatant;
- f) tiekiamos prekės po pristatymo dėl savo pobūdžio neatskiriamai susimaišo su kitais daiktais;

g) tiekiami alkoholiniai gėrimai, kurių kaina nustatyta sudarant pirkimo–pardavimo sutartį ir juos pristatyti galima tik po 30 dienų, o tikroji gėrimų vertė priklauso nuo prekiautojui nepavaldžių rinkos svyravimų;

h) kalbama apie sutartis, pagal kurias vartotojas pateikė prekiautojui konkretų prašymą dėl apsilankymo, kad jis atliktų skubų remontą ar priežiūrą. Jei tokio apsilankymo atveju prekiautojas suteikia papildomų paslaugų, išskyrus vartotojo konkrečiai nurodytąsias, ar tiekia papildomų prekių, išskyrus atsargines dalis, būtinas priežiūrai ar remonto darbams atlikti, tokioms papildomoms paslaugoms ar prekėms turi būti taikoma teisė atsisakyti sutarties;

i) tiekiami supakuoti vaizdo ar garso įrašai arba supakuota programinė įranga, kurie juos pristatius buvo neišpakuoti;

j) tiekiami laikraščiai, periodiniai leidiniai ar žurnalai, išskyrus tokių leidinių prenumeratos sutartis;

k) sutartys sudarytos viešajame aukcione;

l) teikiamos apgyvendinimo, išskyrus gyvenamojo būsto vietos suteikimą, prekių gabenimo, automobilių nuomos, viešojo maitinimo ar laisvalaikio paslaugos, jei sutartyje nustatyta konkreti paslaugų teikimo data ar laikotarpis;

m) pateikiamas fizinėje laikmenoje neįrašytas skaitmeninis turinys, jei teikimas pradėtas vartotojui aiškiai iš anksto sutikus ir pripažinus, jog dėl to jis praras teisę atsisakyti sutarties.

IV SKYRIUS

KITOS VARTOTOJŲ TEISĖS

17 straipsnis

Taikymo sritis

1. 18 ir 20 straipsniai taikomi pirkimo–pardavimo sutartims. Tie straipsniai netaikomi vandens, dujų, elektros energijos tiekimo, jeigu nėra parduodamas ribotas jų tūris arba nustatytas kiekis, centralizuoto šilumos tiekimo arba fizinėje laikmenoje neįrašyto skaitmeninio turinio pateikimo sutartims.

2. 19, 21 ir 22 straipsniai taikomi pirkimo–pardavimo ir paslaugų sutartims bei vandens, dujų, elektros energijos, centralizuoto šilumos tiekimo arba skaitmeninio turinio pateikimo sutartims.

⁽¹⁾ OL L 133, 2008 5 22, p. 66.

18 straipsnis

Pristatymas

1. Išskyrus tuos atvejus, kai šalis dėl pristatymo laiko susitaria kitaip, prekiautojas pristato prekes fiziškai perduodamas jas vartotojui arba perleisdamas vartotojui teisę jas kontroliuoti nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo sutarties sudarymo dienos.

2. Jei prekiautojas neįvykdė savo pareigos pristatyti prekes per su vartotoju sutartą laiką arba laiką, kaip apibrėžta pagal 1 dalį, vartotojas pateikia reikalavimą pristatyti prekę per papildomą laikotarpį, atsižvelgiant į aplinkybes. Jei prekiautojas nepristato prekių per tą papildomą laikotarpį, vartotojas turi teisę nutraukti sutartį.

Pirma pastraipa netaikoma pirkimo–pardavimo sutartims, jei prekiautojas atsisakė pristatyti prekes arba jei pristatymas per sutartą pristatymo laikotarpį yra itin svarbus atsižvelgiant į visas su sutarties sudarymu susijusias aplinkybes, arba jei prieš sudarant sutartį vartotojas praneša prekiautojui, kad prekių pristatymas iki nurodytos datos ar nurodytą dieną yra itin svarbus. Tais atvejais, jei prekiautojas nepristato prekių su vartotoju sutartu laiku arba laiku, kaip apibrėžta pagal 1 dalį, vartotojas turi teisę nedelsdamas nutraukti sutartį.

3. Jei sutartis nutraukiama, prekiautojas nedelsdamas grąžina visą pagal sutartį sumokėtą sumą.

4. Vartotojas ne tik gali nutraukti sutartį 2 dalyje nustatyta tvarka, bet ir pasinaudoti kitomis pagal nacionalinę teisę numatytais teisėmis gynimo priemonėmis.

19 straipsnis

Mokesčiai už mokėjimo priemonių naudojimą

Valstybės narės draudžia prekiautojams už konkrečių mokėjimo priemonių naudojimą imti iš vartotojų mokesčius, kurie viršija prekiautojo išlaidas, patiriamas naudojantis tokiomis priemonėmis.

20 straipsnis

Rizikos perdavimas

Sutarčių, pagal kurias prekiautojas išsiunčia prekes vartotojui, atveju prekių praradimo ar gedimo rizika perduodama vartotojui, kai jis ar jo nurodyta trečioji šalis, išskyrus vežėją, fiziškai įgyja prekes. Vis dėlto, nedarant poveikio vartotojo turimoms teisėms vežėjo atžvilgiu, kai prekės perduodamos vežėjui, rizika pereina vartotojui, jei vartotojas pavedė vežėjui gabenti prekes, o prekiautojas nesuteikė galimybės pasirinkti tokio pristatymo būdo.

21 straipsnis

Bendravimas telefonu

Valstybės narės užtikrina, kad prekiautojui naudojantis telefono linija, kai su juo susisiekiama telefonu sudarytos sutarties klausimu, prekiautojui skambinantis vartotojas neprivalėtų mokėti daugiau nei bazinę kainą.

Pirma pastraipa nedaromas poveikis telekomunikacijų paslaugų teikėjų teisei imti mokesčių už tokius skambučius.

22 straipsnis

Papildomi mokėjimai

Prieš vartotojui išsipareigojant laikytis sutarties ar pasiūlymo, prekiautojas stengiasi gauti aiškų vartotojo sutikimą dėl kiekvieno papildomo mokėjimo, kuris turėtų būti atliktas papildomai prie prekiautojo atlygio, dėl kurio susitarta už pagrindinės sutartinės pareigos vykdymą. Jei prekiautojas negauna aiškaus vartotojo sutikimo, bet padaro tokią išvadą, pasinaudodamas standartinėmis galimybėmis, su kuriomis vartotojas, norėdamas išvengti papildomo mokėjimo, turėjo nesutikti, vartotojas turi teisę tokį mokėjimą susigrąžinti.

V SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

23 straipsnis

Vykdymas

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų priimtoms tinkamos ir veiksmingos priemonės užtikrinti šios direktyvos laikymąsi.

2. Šio straipsnio 1 dalyje minimos priemonės apima nuostatas, kurių pagrindu viena ar daugiau iš toliau nurodytų institucijų, kaip numatyta nacionalinėje teisėje, gali pagal nacionalinę teisę kreiptis į teismus arba kompetentingas administracines institucijas, kad užtikrintų šią direktyvą į nacionalinę teisę perkeliančių nacionalinių nuostatų taikymą:

- a) viešosios įstaigos ar jų atstovai;
- b) vartotojų organizacijos, kurių teisėti interesai apima vartotojų apsaugą;
- c) profesinės organizacijos, turinčios teisėtų interesų imtis veiksmų.

24 straipsnis

Sankcijos

1. Valstybės narės nustato sankcijų, taikomų pažeidus pagal šią direktyvą priimtas nacionalines nuostatas, taisykles ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad šios sankcijos būtų taikomos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

2. Valstybės narės praneša Komisijai apie tas nuostatas ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 13 d. ir nedelsdamos praneša apie visus vėlesnius joms įtakos turinčius pakeitimus.

25 straipsnis

Privalomasis direktyvos pobūdis

Jei sutarčiai taikoma valstybės narės teisė, vartotojai negali atsisakyti teisių, suteikiamų pagal šią direktyvą į nacionalinę teisę perkeliančias nacionalines priemones.

Visos sutarties sąlygos, kuriomis tiesiogiai ar netiesiogiai atsiskaitoma su šia direktyva susijusių teisių arba jos apribojamos, vartotojo neįpareigoja.

26 straipsnis

Informacija

Valstybės narės imasi tinkamų priemonių pranešti vartotojams ir prekyautojams apie šią direktyvą į nacionalinę teisę perkeliančias nuostatas, ir, prireikus, skatina prekyautojus ir už kodeksus atsakingus subjektus, kaip apibrėžta Direktyvos 2005/29/EB 2 straipsnio g punkte, informuoti vartotojus apie savo elgesio kodeksus.

27 straipsnis

Neužsakytų prekių ar paslaugų pardavimas

Vartotojas atleidžiamas nuo pareigos atlyginti, jei tiekiamos neužsakytos prekės, vanduo, dujos, elektros energija, centralizuota šiluma ar skaitmeninis turinys arba teikiamos neužsakytos paslaugos, kas yra draudžiama pagal Direktyvos 2005/29/EB 5 straipsnio 5 dalį ir I priedo 29 punktą. Tokiais atvejais, jeigu vartotojas, kuriam be užsakymo teikiamos prekės arba paslaugos, neatsako prekyautojui, tai nereiškia, kad jis sutinka jas pirkti.

28 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 13 d. priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos dokumentų forma pateikia Komisijai tų priemonių tekstus. Komisija naudoja šiais dokumentais rengdama ataskaitą, nurodytą 30 straipsnyje.

Valstybės narės, patvirtindamos tas priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Šios direktyvos nuostatos taikomos sutartims, sudarytoms po 2014 m. birželio 13 d.

29 straipsnis

Ataskaitų teikimo reikalavimai

1. Kai valstybė narė pasinaudoja bet kuria iš 3 straipsnio 4 dalyje, 6 straipsnio 7 dalyje, 6 straipsnio 8 dalyje, 7 straipsnio 4 dalyje, 8 straipsnio 6 dalyje ir 9 straipsnio 3 dalyje numatytų reglamentavimo galimybių, ji apie tai ir visus vėlesnius pakeitimus praneša Komisijai ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 13 d.

2. Komisija užtikrina, kad 1 dalyje nurodyta informacija būtų lengvai prieinama vartotojams ir prekyautojams, *inter alia*, tam skirtoje interneto svetainėje.

3. Komisija persiunčia 1 dalyje nurodytą informaciją kitoms valstybėms narėms ir Europos Parlamentui. Komisija dėl tos informacijos konsultuojasi su suinteresuotaisiais subjektais.

30 straipsnis

Komisijos ataskaitos ir peržiūra

Ne vėliau kaip 2016 m. gruodžio 13 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šios direktyvos taikymo ataskaitą. Šioje ataskaitoje pateikiamas šios direktyvos nuostatų dėl skaitmeninio turinio, įskaitant teisę atsisakyti sutarties, įvertinimas. Prie ataskaitos, prireikus, pridedami teisėkūros pasiūlymai, kuriais siekiama šią direktyvą suderinti su pokyčiais vartotojų apsaugos srityje.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31 straipsnis

Panaikinimai

Direktyva 85/577/EEB ir Direktyva 97/7/EB su pakeitimais, padarytais 2002 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/65/EB dėl nuotolinės prekybos vartotojams skirtomis finansinėmis paslaugomis⁽¹⁾ ir Direktyvomis 2005/29/EB ir 2007/64/EB, panaikinamos nuo 2014 m. birželio 13 d.

Nuorodos į panaikintas direktyvas laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir suprantamos pagal II priede pateiktą atitikties lentelę.

32 straipsnis

Direktyvos 93/13/EEB pakeitimas

Direktyvoje 93/13/EEB įterpiamas šis straipsnis:

„8a straipsnis

1. Kai valstybė narė priima nuostatas pagal 8 straipsnį, apie tai ir apie bet kuriuos tolesnius pakeitimus pranešama Komisijai, visų pirma:

— kai tomis nuostatomis pratęsimas nesąžiningumo patikrinimas atskirai suderėtos sutarties sąlygų ar kainos arba atlygio atitikties atveju, arba

— kai tose nuostatose pateikiami sutarties sąlygų, laikytinų nesąžiningomis, sąrašai.

2. Komisija užtikrina, kad 1 dalyje nurodyta informacija būtų lengvai prieinama vartotojams ir prekyautojams, *inter alia*, tam skirtoje interneto svetainėje.

3. Komisija persiunčia 1 dalyje nurodytą informaciją kitoms valstybėms narėms ir Europos Parlamentui. Komisija dėl tos informacijos konsultuojasi su interesuotaisiais subjektais.“

33 straipsnis

Direktyvos 1999/44/EB pakeitimas

Direktyvoje 1999/44/EB įterpiamas šis straipsnis:

„8a straipsnis

Ataskaitų teikimo reikalavimai

1. Kai vadovaujantis 8 straipsnio 2 dalimi valstybė narė priima griežtesnes vartotojų apsaugos nuostatas, nei tos,

kurios numatytos 5 straipsnio 1–3 dalyse ir 7 straipsnio 1 dalyje, ji apie tai ir visus vėlesnius pakeitimus praneša Komisijai.

2. Komisija užtikrina, kad 1 dalyje nurodyta informacija būtų lengvai prieinama vartotojams ir prekyautojams, *inter alia*, tam skirtoje interneto svetainėje.

3. Komisija persiunčia 1 dalyje nurodytą informaciją kitoms valstybėms narėms ir Europos Parlamentui. Komisija dėl tos informacijos konsultuojasi su suinteresuotaisiais subjektais.“

34 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

35 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2011 m. spalio 25 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. BUZEK

Tarybos vardu

Pirmininkas

M. DOWGIELEWICZ

I PRIEDAS

Informacija apie naudojimąsi teise atsisakyti sutarties

A. Pavyzdinės teisės atsisakyti sutarties instrukcijos

Teisė atsisakyti sutarties

Jūs turite teisę atsisakyti šios sutarties per 14 dienų nenurodydamas jokios priežasties.

Sutarties atsisakymo laikotarpis baigsis po 14 dienų nuo dienos [1].

Norėdamas pasinaudoti teise atsisakyti šios sutarties Jūs turite mums [2] pranešti apie savo sprendimą atsisakyti šios sutarties pateikdamas nedviprasmišką pareiškimą (pvz., paštu, faksu ar elektroniniu laišku). Galite pasinaudoti pridedama pavyzdine forma, bet tai nėra privaloma. [3]

Kad būtų laikomasi atsisakymo termino, pakanka, jog Jūs nusiųstumėte pranešimą apie tai, kad pasinaudojate savo teise atsisakyti šios sutarties prieš pasibaigiant atsisakymo laikotarpiui.

Sutarties atsisakymo pasekmės

Jei Jūs atsisakote šios sutarties, mes nedelsdami ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per 14 dienų nuo tos dienos, kai pranešėte apie savo sprendimą atsisakyti šios sutarties, grąžinsime Jums iš Jūsų gautus pinigus, įskaitant pristatymo išlaidas (išskyrus papildomas išlaidas, patirtas Jums pasirinkus ne mūsų pasiūlytą pigiausią standartinio pristatymo būdą, o kitą pristatymo būdą). Mes atliksime tokį grąžinimą naudodami tokį patį mokėjimo būdą, kokį Jūs naudojote atlikdami pradinę mokėjimo operaciją, nebent Jūs aiškiai sutikote su kitu būdu; bet kuriuo atveju Jūs neturėsite mokėti jokių su tokiu grąžinimu susijusių mokesčių. [4]

[5]

[6]

Pildymo instrukcijos:

[1.] Įrašykite vieną iš kabutėse pateiktų tekstų:

- a) jei sudaroma paslaugų sutartis arba vandens, dujų arba elektros energijos tiekimo, jeigu nėra parduodamas ribotas jų tūris arba nustatytas kiekis, centralizuoto šilumos tiekimo arba fizinėje laikmenoje neįrašyto skaitmeninio turinio pateikimo sutartis: „kurią sudaryta sutartis.“;
- b) jei sudaroma pirkimo–pardavimo sutartis: „kurią Jūs fiziškai įgyjate ar Jūsų nurodyta trečioji šalis, išskyrus vežėją, fiziškai įgyja prekes.“;
- c) jei sudaroma sutartis, pagal kurią vartotojas vienu užsakymu užsako ne vieną prekę ir jos pristatomos atskirai: „kurią Jūs fiziškai įgyjate ar Jūsų nurodyta trečioji šalis, išskyrus vežėją, fiziškai įgyja paskutinę prekę.“;
- d) jei sudaroma sutartis, pagal kurią prekė pristatoma skirtingomis partijomis arba dalimis: „kurią Jūs fiziškai įgyjate ar Jūsų nurodyta trečioji šalis, išskyrus vežėją, fiziškai įgyja paskutinę partiją ar dalį.“;
- e) jei sudaroma sutartis dėl reguliaraus prekių pristatymo nustatytu laikotarpiu: „kurią Jūs fiziškai įgyjate ar Jūsų nurodyta trečioji šalis, išskyrus vežėją, fiziškai įgyja pirmą prekę.“

[2.] Įrašykite savo vardą ir pavardę, geografinį adresą ir, jei turite, savo telefono numerį, fakso numerį ir elektroninio pašto adresą.

[3.] Jei suteikiate vartotojui galimybę elektroniniu būdu užpildyti ir pateikti savo interneto svetainėje informaciją apie tai, kad jis atsisako šios sutarties, įrašykite: „Jūs taip pat galite elektroniniu būdu užpildyti ir pateikti pavyzdinę sutarties atsisakymo formą ar bet kokį kitą nedviprasmišką pareiškimą mūsų interneto svetainėje [įrašykite interneto adresą]. Jei pasinaudojote šia galimybe, mes nedelsdami atsiųsime Jums patvariąją laikmeną (pvz., elektroniniu paštu) patvirtinimą, kad esame gavę tokį sutarties atsisakymą.“

[4.] Jei sudaryta pirkimo–pardavimo sutartis, kurioje Jūs nepasiūlėte pats pasiimti prekes sutarties atsisakymo atveju, įrašykite: „Mes galime nekompensuoti mokėjimo tol, kol atgausime prekes arba Jūs pateiksite įrodymų, kad išsiuntėte prekes, atsižvelgiant į tai, kas įvyksta anksčiau.“

5. Jei vartotojas gavo prekes pagal sutartį:

a) įrašykite:

— „Mes pasiimsime prekes.“, arba

— „Jūs turite nedelsdamas ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per 14 dienų nuo tos dienos, kai pranešėte apie savo sprendimą atsisakyti šios sutarties, išsiųsti prekes atgal arba perduoti jas mums arba ... [įrašykite asmens, kurį Jūs įgaliojote priimti prekes, vardą ir pavardę, ir, jei taikoma, geografinį adresą]. Terminas laikomas įvykdytu, jeigu Jūs prekes išsiuntėte prieš pasibaigiant 14 dienų laikotarpiui.“

b) įrašykite:

— „Mes padengsime prekių grąžinimo išlaidas.“,

— „Jūs padengsite tiesiogines prekių grąžinimo išlaidas.“,

— Jei nuotolinėje sutartyje Jūs nesiūlote padengti prekių grąžinimo išlaidas ir prekės dėl savo pobūdžio paprastai negali būti grąžintos paštu: „Jūs padengsite tiesiogines prekių grąžinimo išlaidas, ... EUR [įrašykite sumą].“; arba, jei negalima iš anksto pagrįstai apskaičiuoti prekių grąžinimo išlaidų: „Jūs padengsite tiesiogines prekių grąžinimo išlaidas. Apskaičiuota, kad išlaidos daugiausia sudaro maždaug ... EUR [įrašykite sumą].“; arba

— Jei ne prekybai skirtose patalpose sudarytos sutarties atveju prekės dėl savo pobūdžio paprastai negali būti grąžintos paštu ir buvo pristatytos į vartotojo namus sutarties sudarymo metu: „Mes pasiimsime prekes savo sąskaite.“; ir

c) įrašykite: „Jūs atsakote tik už prekių vertę, sumažėjusią dėl veiksmų, nebūtinų nustatyti, koks yra prekės pobūdis, savybės ir kaip ji veikia.“

6. Jei sudaroma paslaugų teikimo sutartis arba vandens, dujų, elektros energijos tiekimo, jeigu nėra parduodamas ribotas jų tūris arba nustatytas kiekis, ar centralizuoto šilumos tiekimo sutartis, įrašykite: „Jei prašėte, kad paslaugos būtų pradėtos teikti arba vandens/dujų/elektros energijos/centralizuoto šildymo tiekimas būtų pradėtas [išbraukti, kas nereikalinga] sutarties atsisakymo laikotarpiu, Jūs turite sumokėti mums sumą, kuri yra proporcinga tam, kas buvo suteikta iki to momento, kai Jūs informavote mus apie tai, jog atsisakote šios sutarties, palyginti su visu tuo, kas numatyta teikti pagal sutartį.“

B. Pavyzdinė sutarties atsisakymo forma

(šią formą pildyti ir grąžinti tik tada, jei norite atsisakyti sutarties)

— Kam [čia prekiautojas įrašo savo vardą ir pavardę, geografinį adresą ir, jei turi, savo fakso numerį ir elektroninio pašto adresą]:

— Aš/Mes (*) pranešu (-ame), kad atsisakau (-ome) toliau išvardytų prekių pardavimo (*)/toliau nurodytos paslaugos teikimo sutarties (*)

— Užsakytos (*)/gautos (*)

— Vartotojo (-ų) vardas, pavardė

— Vartotojo (-ų) adresas

— Vartotojo (-ų) parašas (-ai) (tik jei forma pateikiama popieriuje)

— Data

(*) Išbraukti, kas nereikalinga.

II PRIEDAS

Atitikties lentelė

Direktyvos 85/577/EEB	Direktyva 97/7/EB	Ši direktyva
1 straipsnis		3 straipsnis, skaitomas kartu su 2 straipsnio 8 ir 9 punktais bei 16 straipsnio h punktu
	1 straipsnis	1 straipsnis, skaitomas kartu su 2 straipsnio 7 punktu
2 straipsnis		2 straipsnio 1 ir 2 punktai
	2 straipsnio 1 punktas	2 straipsnio 7 punktas
	2 straipsnio 2 punktas	2 straipsnio 1 punktas
	2 straipsnio 3 punktas	2 straipsnio 2 punktas
	2 straipsnio 4 punkto pirmas sakiny	2 straipsnio 7 punktas
	2 straipsnio 4 punkto antras sakiny	—
	2 straipsnio 5 punktas	—
3 straipsnio 1 dalis		3 straipsnio 4 dalis
3 straipsnio 2 dalies a punktas		3 straipsnio 3 dalies e ir f punktai
3 straipsnio 2 dalies b punktas		3 straipsnio 3 dalies j punktas
3 straipsnio 2 dalies c punktas		—
3 straipsnio 2 dalies d punktas		3 straipsnio 3 dalies d punktas
3 straipsnio 2 dalies e punktas		3 straipsnio 3 dalies d punktas
3 straipsnio 3 dalis		—
	3 straipsnio 1 dalies pirma įtrauka	3 straipsnio 3 dalies d punktas
	3 straipsnio 1 dalies antra įtrauka	3 straipsnio 3 dalies l punktas
	3 straipsnio 1 dalies trečia įtrauka	3 straipsnio 3 dalies m punktas
	3 straipsnio 1 dalies ketvirta įtrauka	3 straipsnio 3 dalies e ir f punktai
	3 straipsnio 1 dalies penkta įtrauka	6 straipsnio 3 dalis ir 16 straipsnio k punktas, skaitomi kartu su 2 straipsnio 13 punktu
	3 straipsnio 2 dalies pirma įtrauka	3 straipsnio 3 dalies j punktas
	3 straipsnio 2 dalies antra įtrauka	3 straipsnio 3 dalies f punktas (gyvenamojo būsto suteikimas nuomos tikslais), g punktas (kelionių paketai), h punktas (pakaitinis naudojimas), k punktas (keleivinio transporto paslaugoms su tam tikromis išimtimis) ir 16 straipsnio l punktas (teisės atsisaityti sutarties išimtis)
4 straipsnio pirmas sakiny		6 straipsnio 1 dalies b, c ir h punktai, 7 straipsnio 1 ir 2 dalys
4 straipsnio antras sakiny		6 straipsnio 1 dalies a punktas ir 7 straipsnio 1 dalis
4 straipsnio trečias sakiny		6 straipsnio 1 dalis
4 straipsnio ketvirtas sakiny		10 straipsnis
	4 straipsnio 1 dalies a punktas	6 straipsnio 1 dalies b ir c punktai
	4 straipsnio 1 dalies b punktas	6 straipsnio 1 dalies a punktas

Direktyvos 85/577/EEB	Direktyva 97/7/EB	Ši direktyva
	4 straipsnio 1 dalies c punktas	6 straipsnio 1 dalies e punktas
	4 straipsnio 1 dalies d punktas	6 straipsnio 1 dalies e punktas
	4 straipsnio 1 dalies e punktas	6 straipsnio 1 dalies g punktas
	4 straipsnio 1 dalies f punktas	6 straipsnio 1 dalies h punktas
	4 straipsnio 1 dalies g punktas	6 straipsnio 1 dalies f punktas
	4 straipsnio 1 dalies h punktas	—
	4 straipsnio 1 dalies i punktas	6 straipsnio 1 dalies o ir p punktai
	4 straipsnio 2 dalis	6 straipsnio 1 dalis, skaitoma kartu su 8 straipsnio 1, 2 ir 4 dalimis
	4 straipsnio 3 dalis	8 straipsnio 5 dalis
	5 straipsnio 1 dalis	8 straipsnio 7 dalis
	5 straipsnio 2 dalis	3 straipsnio 3 dalies m punktas
	6 straipsnio 1 dalis	9 straipsnio 1 ir 2 dalys, 10 straipsnis, 13 straipsnio 2 dalis, 14 straipsnis
	6 straipsnio 2 dalis	13 straipsnis ir 14 straipsnio 1 dalies antra ir trečia pastraipos
	6 straipsnio 3 dalies pirma įtrauka	16 straipsnio a punktas
	6 straipsnio 3 dalies antra įtrauka	16 straipsnio b punktas
	6 straipsnio 3 dalies trečia įtrauka	16 straipsnio c ir d punktai
	6 straipsnio 3 dalies ketvirta įtrauka	16 straipsnio i punktas
	6 straipsnio 3 dalies penkta įtrauka	16 straipsnio j punktas
	6 straipsnio 3 dalies šešta įtrauka	3 straipsnio 3 dalies c punktas
	6 straipsnio 4 dalis	15 straipsnis
	7 straipsnio 1 dalis	18 straipsnio 1 dalis (pirkimo–pardavimo sutartims)
	7 straipsnio 2 dalis	18 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys
	7 straipsnio 3 dalis	—
	8 straipsnis	—
	9 straipsnis	27 straipsnis
	10 straipsnis	– (bet žr. Direktyvos 2002/58/EB 13 straipsnį)
	11 straipsnio 1 dalis	23 straipsnio 1 dalis
	11 straipsnio 2 dalis	23 straipsnio 2 dalis
	11 straipsnio 3 dalies a punktas	6 straipsnio 9 dalis, kiek tai susiję su įrodinėjimo pareiga; kita: —
	11 straipsnio 3 dalies b punktas	24 straipsnio 1 dalis
	11 straipsnio 4 dalis	—
	12 straipsnio 1 dalis	25 straipsnis
	12 straipsnio 2 dalis	—
	13 straipsnis	3 straipsnio 2 dalis
	14 straipsnis	4 straipsnis

Direktyvos 85/577/EEB	Direktyva 97/7/EB	Ši direktyva
	15 straipsnio 1 dalis	28 straipsnio 1 dalis
	15 straipsnio 2 dalis	28 straipsnio 1 dalis
	15 straipsnio 3 dalis	28 straipsnio 1 dalis
	15 straipsnio 4 dalis	30 straipsnis
	16 straipsnis	26 straipsnis
	17 straipsnis	—
	18 straipsnis	34 straipsnis
	19 straipsnis	35 straipsnis
5 straipsnio 1 dalis		9 ir 11 straipsniai
5 straipsnio 2 dalis		12 straipsnis
6 straipsnis		25 straipsnis
7 straipsnis		13, 14 ir 15 straipsniai
8 straipsnis		4 straipsnis

2004 m. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 2006/2004 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymą, bendradarbiavimo (Reglamentas dėl bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje) ⁽¹⁾ priedas	Interpretuojama kaip nuoroda į
2 ir 11 dalys	Šią direktyvą

⁽¹⁾ OL L 364, 2004 12 9, p. 1.

2011 m. prenumeratos kainos (be PVM, įskaitant paprastosios siuntos išlaidas)

ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 100 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, spausdintinė versija ir metinis skaitmeninis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 200 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, L serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	770 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, mėnesinis kaupiamasis skaitmeninis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	400 EUR per metus
Oficialiojo leidinio priedas, S serija (Konkursai ir viešieji pirkimai), skaitmeninis diskas, leidžiamas vieną kartą per savaitę	daugiakalbis: 23 oficialiosiomis ES kalbomis	300 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, C serija. Konkursai	konkursų kalbomis	50 EUR per metus

Europos Sąjungos oficialųjį leidinį, leidžiamą oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis, galima prenumeruoti bet kuria iš 22 kalbų. Jį sudaro L (teisės aktai) ir C (informacija ir pranešimai) serijos.

Kiekviena kalba leidžiamas leidinys prenumeruojamas atskirai.

Oficialieji leidiniai airių kalba parduodami atskirai, remiantis 2005 m. birželio 18 d. Oficialiajame leidinyje L 156 paskelbtu Tarybos reglamentu (EB) Nr. 920/2005, nurodančiu, kad Europos Sąjungos institucijos laikinai neįpareigojamos rengti ir skelbti visų aktų airių kalba.

Oficialiojo leidinio priedas (S serija. Konkursai ir viešieji pirkimai) skelbiamas viename daugiakalbiame skaitmeniniame diske visomis 23 oficialiosiomis kalbomis.

Pateikę paprastą prašymą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* prenumeratoriai gali gauti įvairius Oficialiojo leidinio priedus. Apie priedų išleidimą prenumeratoriai informuojami pranešime skaitytojui, kuris skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Pardavimas ir prenumerata

Įvairių mokamų leidinių, tokių kaip *Europos Sąjungos oficialusis leidinys*, galima užsiprenumeruoti mūsų pardavimo biuruose. Pardavimo biurų sąrašą galima rasti internete adresu

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lt.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) – tai tiesioginė ir nemokama prieiga prie Europos Sąjungos teisės aktų. Šiame tinklalapyje galima skaityti *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, susipažinti su sutartimis, teisės aktais, precedentine teise bei parengiamaisiais teisės aktais.

Išsamesnės informacijos apie Europos Sąjungą rasite <http://europa.eu>

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT